

Budapest,
1999. július 6.,
kedd

61. szám

Ára: 405,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
1999: LXXVI. tv.	
101/1999. (VII. 6.) Korm. r.	3986
102/1999. (VII. 6.) Korm. r.	4009
103/1999. (VII. 6.) Korm. r.	4010
104/1999. (VII. 6.) Korm. r.	4012
105/1999. (VII. 6.) Korm. r.	4014
106/1999. (VII. 6.) Korm. r.	4018
107/1999. (VII. 6.) Korm. r.	4021
14/1999. (VII. 6.) BM r.	4022
24/1999. (VII. 6.) EüM r.	4023
39/1999. (VII. 6.) GM r.	4024
19/1999. (VII. 6.) KHVM–KöM–PM e. r.	4030
25/1999. (VII. 6.) OM r.	4036
26/1999. (VII. 6.) OM r.	4036
27/1999. (VII. 6.) OM r.	4038
28/1999. (VII. 6.) OM r.	4039
29/1999. (VII. 6.) OM r.	4041
2/1999. (VII. 6.) SzCsM r.	4042
123/1999. (VII. 6.) KE h.	4044
124/1999. (VII. 6.) KE h.	4046
125/1999. (VII. 6.) KE h.	4046
1072/1999. (VII. 6.) Korm. h.	4047
1073/1999. (VII. 6.) Korm. h.	4047
A szerzői jogról	3986
A Magyar Köztársaság Kormánya és az Olasz Köztársaság Kormánya között Rómában, 1995. február 6-án aláírt vízummegállapodás módosításáról szóló levélváltás kihirdetéséről	4009
A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a Magyar Köztársaságban, illetve Romániában akkreditált oktatási intézmények által kiadott diplomák, oklevelek, tanulmányi bizonyítványok és tudományos fokozatok kölcsönös elismeréséről szóló Egyezmény kihirdetéséről	4010
A repülőtér létesítésének, fejlesztésének és megszüntetésének szabályairól	4012
A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtására kiadott 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet módosításáról	4014
Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizgáközponttról	4018
A diákigazolványról szóló 30/1999. (II. 15.) Korm. rendelet módosításáról	4021
A közgazdasági felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről szóló, módosított 4/1996. (I. 18.) Korm. rendelet módosításáról	4022
A közúti közlekedés rendőrhatalomának igazgatásáról szóló 48/1997. (VIII. 26.) BM rendelet módosításáról	4023
Egyes daganatos megbetegedések bejelentésének rendjéről	4024
Az ipari szakterületek körébe tartozó, továbbá egyes épületek nem minősülő építményekre (sajátos építményfajtákra) vonatkozó önálló műszaki szakértői tevékenység végzésének feltételeiről	4030
Az egyes használt vagy sérült gépjárművek vámkezelését megelőző vizsgálatról szóló 3/1999. (I. 18.) KHVM–KöM–PM együttes rendelet módosításáról	4036
A játék és szabadidő pedagógus szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről	4036
A zenei nevelési szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről	4038
A gyermektáncoktató óvodapedagógus szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről	4039
A gyakorlatvezető tanító szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről	4041
Az óvodai szakértő szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről	4042
A szakértői működéssel összefüggő egyes kérdéseknek a Szociális és Családügyi Minisztérium ügykörét érintő szakterületeken való szabályozásáról	4044
Rendőrség vezérőrnagy felmentéséről	4046
Rektori megbízásról	4046
Rektori megbízásról	4047
A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervek jegyzékéről szóló 1034/1992. (VII. 1.) Korm. határozat módosításáról	4047
A Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány Alapító Okiratának módosításáról	4047
A Kormány cselekvési programja a 2000. évszámmal kapcsolatos problémák kezelésére	4047
Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnökének közleménye a személyi jövedelemadó meghatározott részének felhasználásáról rendelkező magánszemély nyilatkozatára igényt tartó egyház részére történő technikai szám kiadásáról	4056
Helyesbítés	4056

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

1999. évi LXXVI. törvény

a szerzői jogról*

A technikai fejlődéssel lépést tartó, korszerű szerzői jogi szabályozás meghatározó szerepet tölt be a szellemi alkotás ösztönzésében, a nemzeti és az egyetemes kultúra értékeinek megóvásában; egyensúlyt teremt és tart fenn a szerzők és más jogosultak, valamint a felhasználók és a széles közönség érdekei között, tekintettel az oktatás, a művelődés, a tudományos kutatás és a szabad információhoz jutás igényeire is; gondoskodik továbbá a szerzői jog és a vele szomszédos jogok széles körű, hatékony érvényesüléséről. Az Országgyűlés e szempontokra figyelemmel — a nemzetközi jogfejlődés eredményeinek követése, valamint szerzői jogunknak az Európai Közösség irányelveivel való további összeegyeztetése érdekében is — a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A szerzői jogi védelem tárgya

1. § (1) Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.

(2) Szerzői jogi védelem alá tartozik — függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e — az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:

- a) az irodalmi (pl. szépirodalmi, szakirodalmi, tudományos, publicisztikai) mű,
- b) a nyilvánosan tartott beszéd,
- c) a számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (a továbbiakban: szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban vagy bármilyen más formában rögzített minden fajtája, ideértve a felhasználói programot és az operációs rendszert is,
- d) a színmű, a zenés színmű, a táncjáték és a némajáték,

- e) a zenemű, szöveggel vagy anélkül,
- f) a rádió- és a televíziójáték,
- g) a filmalkotás és más audiovizuális mű (a továbbiakban együtt: filmalkotás),
- h) a rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyomás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve,
- i) a fotóművészeti alkotás,
- j) a térképmű és más térképészeti alkotás,
- k) az építészeti alkotás és annak terve, valamint az épületegyüttes, illetve a városépítészeti együttes terve,
- l) a műszaki létesítmény terve,
- m) az iparművészeti alkotás és annak terve,
- n) a jelmez- és díszletterv,
- o) az ipari tervezőművészeti alkotás.

(3) A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől.

(4) Nem tartoznak e törvény védelme alá a jogszabályok, a nyilvános határozatok, a hatósági közlemények és az ügyszövegek, valamint a szabványok és más hasonló rendelkezések.

(5) A szerzői jogi védelem nem terjed ki a gazdálkodó szervezetek [Ptk. 685. § c) pont] és a gazdálkodó szervezetnek nem minősülő jogi személyek feladat-, illetve tevékenységi körében végzett ügyintéző tevékenység során keletkezett és bármely formában rögzített intézkedésekre, valamint azok tervezeteire sem.

(6) Valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek.

(7) A folklór kifejeződései nem részesülnek szerzői jogi védelemben. E rendelkezés nem érinti a népművészeti ihletésű, egyéni, eredeti jellegű mű szerzőjét megillető szerzői jogi védelmet.

(8) Az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók, a rádió- és a televízió-szervezetek, valamint a filmelőállítók teljesítményei az e törvényben meghatározott védelemben részesülnek.

A törvény hatálya

2. § Olyan műre, amely először külföldön került nyilvánosságra, az e törvényben meghatározott védelem csak akkor terjed ki, ha a szerző magyar állampolgár, vagy ha a szerzőt nemzetközi egyezmény, illetőleg viszonyosság alapján a védelem megilleti.

3. § Azokban a kérdésekben, amelyeket ez a törvény nem szabályoz, a Polgári Törvénykönyv rendelkezései kell alkalmazni.

* A törvényt az Országgyűlés az 1999. június 22-i ülésnapján fogadta el.

A szerzői jog

4. § (1) A szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző).

(2) Szerzői jogi védelem alatt áll — az eredeti mű szerzőjét megillető jogok sérelme nélkül — más szerző művének átdolgozása, feldolgozása vagy fordítása is, ha annak egyéni, eredeti jellege van.

Közös művek

5. § (1) Több szerző közös művére, ha annak részei nem használhatók fel önállóan, a szerzői jog együttesen és — kétség esetén — egyenlő arányban illeti meg a szerzőtársakat; a szerzői jog megsértése ellen azonban bármelyik szerzőtárs önállóan is felléphet.

(2) Ha a közös mű részei önállóan is felhasználhatók (összekapcsolt művek), a saját rész tekintetében a szerzői jogok önállóan gyakorolhatók. Az összekapcsolt művekből álló, együtt alkotott közös mű valamely részének más művel való összekapcsolásához az eredeti közös mű valamennyi szerzőjének hozzájárulása szükséges.

6. § (1) Az együttesen létrehozott műre a szerzők jogutódjaként azt a természetes vagy jogi személyt, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságot illeti meg a szerzői jog, amelynek kezdeményezésére és irányításával a művet létrehozták, és amely azt a saját nevében nyilvánosságra hozta.

(2) Együttesen létrehozottnak minősül a mű, ha a megalkotásában együttműködő szerzők hozzájárulásai olyan módon egyesülnek a létrejövő egységes műben, hogy nem lehetséges az egyes szerzők jogait külön-külön meghatározni.

Gyűjteményes mű

7. § (1) Szerzői jogi védelemben részesül a gyűjteményes mű, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű. A védelem a gyűjteményes művet megilleti akkor is, ha annak részei, összetevői nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben.

(2) A gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek önálló jogait.

(3) A gyűjteményes műnek minősülő — számítástechnikai eszközökkel vagy bármely más módon működtetett — adattár védelme nem terjed ki a tartalmát képező adatokra és egyéb alkotóelemekre.

Név nélkül vagy felvett néven nyilvánosságra hozott mű

8. § Ha a művet név nélkül vagy felvett néven hozták nyilvánosságra, a szerzői jogokat a szerző fellépéséig az gyakorolja, aki a művet először hozta nyilvánosságra.

A szerzői jogok keletkezése, a szerzői jogok a vagyoni forgalomban

9. § (1) A szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok — a személyhez fűződő és a vagyoni jogok — összessége.

(2) A szerző személyhez fűződő jogait nem ruházhatja át, azok másként sem szállhatnak át és a szerző nem mondhat le róluk.

(3) A vagyoni jogok — a (4)—(6) bekezdésekben foglaltak kivételével — nem ruházhatók át, másként sem szállhatnak át és azokról lemondani sem lehet.

(4) A vagyoni jogok örökölhetők, róluk halál esetére rendelkezni lehet.

(5) A vagyoni jogokat öröklés útján megszerző személyek azokról egymás javára rendelkezhetnek.

(6) A vagyoni jogok a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel átruházhatók, illetve átszállnak. A jogszerző — a jogok átruházására irányuló szerződés eltérő kikötése hiányában — a vagyoni jogokkal a továbbiakban rendelkezhet.

II. Fejezet

*SZEMÉLYHEZ FŰZŐDŐ JOGOK**A mű nyilvánosságra hozatala*

10. § (1) A szerző határoz arról, hogy műve nyilvánosságra hozható-e.

(2) A mű nyilvánosságra hozatala előtt annak lényeges tartalmáról csak a szerző hozzájárulásával szabad a nyilvánosság számára tájékoztatást adni.

(3) A felhasználási szerződés alapján — ellenkező kikötés hiányában — megadottnak kell tekinteni a szerző hozzájárulását ahhoz, hogy a felhasználó a mű tartalmáról a felhasználás céljának megfelelő módon a nyilvánosság számára tájékoztatást adjon.

(4) A szerző halála után fellelt művet — ha a szerző vagy jogutódja ellenkező nyilatkozatot nem tett, vagy az ellenkezőjét másképp nem bizonyítják — úgy kell tekinteni, hogy a szerző azt nyilvánosságra hozatalra szánta.

11. § A szerző alapos okból, írásban visszavonhatja a mű nyilvánosságra hozatalához adott engedélyét, a már nyilvánosságra hozott művének további felhasználását pedig megtilthatja; köteles azonban a nyilatkozat időpontjáig felmerült kárt megtéríteni. Ez nem érinti a munkáltató jogát a mű felhasználására, továbbá nem akadályozza a vagyoni jogok átruházása esetén a jogszerzőt az átruházott vagyoni jogokon alapuló felhasználásban.

A név feltüntetése

12. § (1) A szerzőt megilleti a jog, hogy művén és a művére vonatkozó közleményen — a közlemény terjedelmétől és jellegétől függően — szerzőként feltüntessék. A szerzőt a mű részletének átvétele, idézése vagy ismertetése esetén is meg kell jelölni. A szerző a neve feltüntetéséhez való jogot a felhasználás jellegétől függően, ahhoz igazodó módon gyakorolhatja.

(2) Az át- vagy feldolgozáson, illetve a fordításon az alapul szolgáló mű szerzőjének nevét is fel kell tüntetni.

(3) A szerző jogosult művét nevének megjelölése nélkül vagy felvett néven is nyilvánosságra hozni. A szerző a nevének feltüntetésével nyilvánosságra hozott mű újabb jogszerű felhasználása esetén is megkívánhatja, hogy a művét a továbbiakban nevének feltüntetése nélkül használják fel.

(4) A szerző követelheti, hogy e minőségét senki se vonja kétségbe.

A mű egységének védelme

13. § A szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.

A személyhez fűződő jogok gyakorlása

14. § (1) A szerző halála után az e törvényben szabályozott személyhez fűződő jog megsértése miatt a védelmi időn (31. §) belül az léphet fel, akit a szerző irodalmi, tudományos vagy művészi hagyatékának gondozásával megbízott — ilyenek hiányában pedig, vagy ha a megbízott nem intézkedik, az, aki a szerzői vagyoni jogokat öröklési jogcímen megszerezte.

(2) A védelmi idő eltelte után a szerző emlékének megsértése címén az érintett közös jogkezelő szervezet (85—93. §) vagy szerzői érdekképviselői szervezet is felléphet olyan magatartás miatt, amely a védelmi időn belül sértene a szerző jogát arra, hogy a művén vagy a művére vonatkozó közleményen szerzőként feltüntessék.

15. § A szerző meghatározott személyhez fűződő jogainak védelmében a felhasználó is felléphet, ha ahhoz a szerző a felhasználási szerződésben kifejezetten hozzájárult.

III. Fejezet

VAGYONI JOGOK

A vagyoni jogokra vonatkozó általános szabályok

16. § (1) A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

(2) A szerző engedélye szükséges a mű sajátos címének felhasználásához is.

(3) A szerzőt megilleti a műben szereplő jellegzetes és eredeti alak kereskedelmi hasznosításának és az ilyen hasznosítás engedélyezésének kizárólagos joga is.

(4) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek — eltérő megállapodás hiányában — a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le. Ha a törvény a felhasználási szerződés érvényességét megszabott alakhoz köti, a díjazásról való lemondás is csak a megszabott alakban érvényes.

(5) A törvényben meghatározott esetekben a szerzőt a mű felhasználásáért megfelelő díjazás illeti meg anélkül, hogy a felhasználás engedélyezésére kizárólagos joga volna. A törvény kizárhatja az ilyen díjazásról való lemondás jogát; a szerző ilyen rendelkezés hiányában is csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le a díjazásról.

(6) Jogosulatlan a felhasználás különösen akkor, ha arra törvény vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.

(7) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a felhasználó köteles a szerzőt vagy jogutódját, illetve a közös jogkezelő szervezetet (85—93. §) a felhasználás módjáról és mértékéről tájékoztatni.

17. § A mű felhasználásának minősül különösen:

- a) a többszörözés (18. § és 19. §),
- b) a terjesztés (23. §),
- c) a nyilvános előadás (24. § és 25. §),
- d) a nyilvánossághoz közvetítés sugárással vagy másféleképpen (26. § és 27. §),

e) a sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával a nyilvánosságához történő továbbkövetítése (28. §),

f) az átdolgozás (29. §),

g) a kiállítás (69. §).

A többszörözés joga

18. § (1) A szerző kizárólagos joga, hogy a művét többszörözze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Többszörözés:

a) a mű anyagi hordozón való — közvetlen vagy közvetett — rögzítése, bármilyen módon, akár véglegesen, akár időlegesen, valamint

b) egy vagy több másolat készítése a rögzítésről.

(2) A mű többszörözésének minősül különösen a nyomtatással megvalósuló mechanikai, filmes vagy mágneses rögzítés és másolatkészítés, a hang- vagy képfelvétel előállítása, a sugárzás vagy a vezeték útján a nyilvánosságához történő közvetítés céljára való rögzítés, a mű tárolása digitális formában elektronikus eszközön, valamint a számítógépes hálózaton átvitt művek anyagi formában való előállítása. Az építészeti alkotások esetében többszörözés a tervben rögzített alkotás kivitelezése és utánépítése is.

19. § (1) A hangfelvétel-előállító, valamint a multimédia mű létrehozója és az elektronikus adattár összeállítója követelheti, hogy a már nyilvánosságra hozott nem színpadi zeneműveknek és zeneszövegeknek, valamint az ilyen színpadi zeneművekből vett részleteknek hangfelvételen, videofelvételen, digitális hordozón terjesztett multimédia műben vagy elektronikus adattárban való újabb többszörözését és példányonkénti terjesztését megfelelő díjazás ellenében számára is engedélyezzék. A felhasználási szerződést az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezettel kell megkötni.

(2) Az átdolgozási jogra és e jog gyakorlására az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés nem alkalmazható.

20. § (1) A rádió- és a televízió-szervezetek műsorában sugárzott, a saját műsort vezeték útján a nyilvánosságához közvetítők műsorába belefoglalt, valamint a kép- vagy hanghordozón forgalomba hozott művek szerzőit, előadóművészi teljesítmények előadóművészeit, továbbá hangfelvételek előállítóit műveik, előadóművészi teljesítményeik, illetve hangfelvételeik magáncélú másolására tekintettel megfelelő díjazás illeti meg.

(2) Az (1) bekezdésben említett díjat az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet állapítja meg. A díjszabásról véleményét kell kérni az érintett szerzők egyéb közös jogkezelő szervezeteitől, valamint az előadóművészi és a hangfelvétel-előállítói jogok közös kezelését végző szervezetektől is. A díjat az üres kép- és hanghordozó gyártója, külföldi gyártás

esetén pedig a jogszabály szerint vám fizetésére kötelezett személy köteles az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezethez a forgalomba hozattal, külföldi gyártás esetén pedig a vámkezelés befejezésétől számított nyolc napon belül befizetni.

(3) A díjfizetési kötelezettség nem terjed ki:

a) az export céljából történő forgalomba hozatalra, továbbá

b) a kizárólag olyan készülékhez (pl. stúdióberendezéshez, diktafonhoz) használható kép- és hanghordozókra, amelyeket rendeltetésszerű felhasználás esetén nem használnak művek, előadóművészi teljesítmények, illetve hangfelvételek másolatainak magáncélú készítésére.

(4) A befolyt díjaknak a költségek levonása után fennmaradt összegéből hanghordozók esetében ötven százalék a zeneszerzőket és az írókat, harminc százalék az előadóművészeket, húsz százalék a hangfelvételek előállítóit illeti meg.

(5) Képfelvételek esetében a befolyt díjaknak a költségek levonása után fennmaradt összegéből — ha az érintett közös jogkezelő szervezetek évente március 31-ig másként nem állapodnak meg — tizenhárom százalék a filmelőállítókat, huszonkét százalék a filmalkotások mozgóképi alkotóit, négy százalék a képzőművészeket, az iparművészeket és a fotóművészeti alkotások szerzőit, tizenhat százalék a filmírókat, húsz százalék a zeneszerzőket és a zeneszövegírókat, valamint huszonöt százalék az előadóművészeket illeti meg.

(6) Az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet a díjaknak azt a részét, amely az általa a felosztást illetően nem képviselt szerzőknek és szerzői jogi jogosultaknak, az előadóművészeknek és a hangfelvétel-előállítóknak jár, a jogosultak közös jogkezelő szervezeteinek utalja át.

(7) A jogosultak díjigényüket csak közös jogkezelő szervezeteik (85—93. §) útján érvényesíthetik, díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le.

21. § (1) Az olyan művek szerzőit, valamint az olyan műveket könyvként, kottaként vagy folyóiratban kiadókat, amelyeket fénymással vagy más hasonló módon, papíron vagy más hasonló hordozón (a továbbiakban együtt: reprográfiával) többszöröznek, a magáncélú másolásra tekintettel megfelelő díjazás illeti meg. A díjat a reprográfiára szolgáló készülék gyártójának, külföldön gyártott készülék esetében pedig a jogszabály szerint vám fizetésére kötelezett személynek kell a 20. § (2) bekezdése harmadik mondatában meghatározott határidőn belül megfizetnie. E díjon felül a reprográfiára szolgáló készüléket ellenérték fejében üzemeltető is köteles díjat fizetni. Mindkét díjat a közös jogkezelő szervezetnek kell befizetnie.

(2) Azoknak a készülékeknek a felsorolását, amelyek reprográfiára szolgálnak, külön jogszabály állapítja meg.

(3) Az (1) bekezdésben említett díjat a közös jogkezelő szervezet állapítja meg. A díj megállapításakor figyelembe kell venni különösen a készülék használati módját, teljesítményét, az ellenérték fejében történő üzemeltetés esetében pedig a működés helyét is.

(4) A díjfizetési kötelezettség nem terjed ki a készülék export céljából történő forgalomba hozatalára.

(5) A befolyt díjaknak a költségek levonása után fennmaradt összegéből harminc százalék a könyv- és folyóiratkiadókat illeti meg. A nekik járó részt érdekképviselői szervezeteiknek kell átutalni. A fennmaradó hetven százalékból az irodalmi és a zenei művek szerzőit, valamint a zeneműkiadókat hatvan, a képzőművészeket és a fotóművészeket tíz százalék illeti meg. Ez utóbbi részt a képzőművészek szerzői jogainak közös kezelését végző szervezethez kell átutalni.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott felosztási arányokat akkor kell alkalmazni, ha az érintett közös jogkezelő, illetve érdekképviselői szervezetek évente március 31-ig másként nem állapodnak meg.

(7) A szerzők és a kiadók díjigényüket csak közös jogkezelő, illetve érdekképviselői szervezeteik útján érvényesíthetik, díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le. Ha az ebben a §-ban szabályozott díjigény érvényesítésére a jogosultak nem alakítanak a 86. § (3) bekezdése alapján külön közös jogkezelő szervezetet, az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet látja el az ezzel a díjazással összefüggő közös jogkezelést is. Ebben az esetben e közös jogkezelő szervezetnek a díjszabásról véleményt kell kérnie a könyv- és folyóiratkiadók, valamint a zeneműkiadók érdekképviselői szervezeteitől is.

22. § (1) Aki a 20. §-ban meghatározott üres kép- vagy hanghordozót, vagy a 21. §-ban meghatározott készüléket üzletszerűen gyárt, illetve, aki ilyen kép- vagy hanghordozó vagy készülék behozatala miatt jogszabály szerint vám fizetésére kötelezett, minden naptári hónap tizedik napjáig köteles tájékoztatni a közös jogkezelő szervezetet a forgalomba hozott vagy behozott mennyiségről, továbbá a hordozó vagy a készülék fajtájáról. A közös jogkezelő szervezet további felvilágosítást kérhet a forgalomba hozatali adatokról és a beszerzési forrásokról; a reprográfiára szolgáló készüléket ellenérték fejében üzemeltetőtől pedig a megfelelő díj megállapításához szükséges adatok szolgáltatását kérheti.

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott tájékoztatási, felvilágosítási és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének — akár részleges — elmulasztása esetén az egyébként járó díjazáson felül, a közös jogkezelő szervezet többletköltségeinek fedezésére költségátalányt kell fizetni, amelynek összege a fizetendő díj összegével egyezik meg.

A terjesztés joga

23. § (1) A szerző kizárólagos joga, hogy a művét terjessze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Terjesztésnek minősül a mű eredeti példányának vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele forgalomba hozatallal vagy forgalomba hozatalra való felkínálással.

(2) A terjesztés magában foglalja különösen a műpéldány tulajdonjogának átruházását és a műpéldány bérbeadását, valamint a műpéldánynak az országba forgalomba hozatali céllal történő behozatalát.

(3) Filmalkotás, hangfelvételben foglalt mű, valamint szoftver esetében a terjesztés joga kiterjed a mű egyes példányainak a nyilvánosság részére történő haszonkölcsönbe adására is.

(4) A bérbeadással történő terjesztés joga az építészet, az iparművészet és az ipari tervezőművészet körében csak a tervekre vonatkozik.

(5) Ha a műpéldányt a jogosult vagy az ő kifejezett hozzájárulásával más adásvétellel vagy a tulajdonjog más módon történő átruházásával belföldön forgalomba hozta, a terjesztés joga az így forgalomba hozott műpéldány tekintetében — a bérbeadás, a haszonkölcsönbe adás és a behozatal joga kivételével — a továbbiakban nem gyakorolható.

(6) Ha a szerző a filmalkotásra vagy a hangfelvételben foglalt műre vonatkozó bérbeadási jogát a film vagy a hangfelvétel előállítójára ruházta, vagy egyébként engedélyezte számára e jog gyakorlását, a mű bérbeadással történő terjesztése ellenében továbbra is megfelelő díjazást követelhet a film vagy a hangfelvétel előállítójától. E díjról a szerző nem mondhat le, díjigényét azonban csak közös jogkezelő szervezet (85—93. §) útján érvényesítheti.

(7) A (3) bekezdésben nem említett műveknek — az építészeti, iparművészeti és ipari tervezőművészeti alkotások esetében azok terveinek — a nyilvánosság számára történő haszonkölcsönbe adása esetén a szerzőket megfelelő díjazás illeti meg. E díjigény csak közös jogkezelés útján érvényesíthető, a jogosultak díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le.

A nyilvános előadás joga

24. § (1) A szerző kizárólagos joga, hogy művét nyilvánosan előadja, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Előadás a mű érzékelhetővé tétele jelenlévők számára.

(2) Előadás különösen

a) a mű előadása közönség jelenlétében személyes előadóművészi teljesítménnyel, így például a színpadi előadás, a hangverseny, a szavalóest, a felolvasás („élő előadás”);

b) a mű érzékelhetővé tétele bármilyen műszaki eszközzel vagy módszerrel, így például a filmalkotás vetítése, a közönséghez közvetített vagy (műpéldányon) terjesztett mű hangszóróval való megszólaltatása, illetve képernyőn való megjelenítése.

(3) Nyilvános az előadás, ha az a nyilvánosság számára hozzáférhető helyen, vagy bármely más helyen történik, ahol a családon és annak társasági, ismerősi körén kívüli személyek gyűlnek vagy gyűlhetnek össze.

25. § (1) Már nyilvánosságra hozott zenemű és irodalmi mű nyilvános előadásához a szerző engedélyét megadottnak kell tekinteni, ha az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet által megállapított díjat e közös jogkezelő szervezetnek befizették.

(2) Zenemű nyilvános előadása esetén a szövegírónak csak akkor jár díj, ha a zenemű védelem alatt áll.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók a színpadra szánt irodalmi művek és zenedrámái művek vagy jeleneteik, illetve keresztszeteik előadására.

(4) Az (1) és a (2) bekezdésben szabályozott esetekben a tervezett felhasználást és a már megkezdett felhasználás megváltoztatását a felhasználó köteles az (1) bekezdésben említett közös jogkezelő szervezetnek előzetesen bejelenteni. Ez a szervezet a felhasználást a helyszínen ellenőrizheti.

(5) A személyes előadóművészi teljesítménnyel megvalósuló nyilvános előadás jogdíját — a vendéglátóipari zeneszolgáltatás jogdíja kivételével — az előadástól számított három napon belül kell megfizetni. Egyéb esetekben a díjfizetéssel legalább negyedéves időszakra — ennél rövidebb időnyellegű üzemeltetés esetén pedig az üzemeltetés teljes időtartamára — kell előzetesen jogot szerezni a felhasználásra.

(6) Ha a felhasználó nem tesz eleget a (4) bekezdésben szabályozott bejelentési kötelezettségének és ennek következtében a közös jogkezelő szervezet csak az ellenőrzés során szerez tudomást a felhasználásról, a közös jogkezelő szervezet ellenőrzési költségeinek fedezésére az egyébként járó díjazáson felül költségátalányt kell fizetni, amelynek összege a fizetendő díj összegével egyezik meg.

A mű nyilvánossághoz való közvetítésének joga

26. § (1) A szerző kizárólagos joga, hogy a művét sugárzással a nyilvánossághoz közvetítse, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Sugárzás a mű érzékelhetővé tétele távollévők számára hangoknak, képeknek és hangoknak, vagy technikai megjelenítésüknek vezeték vagy más hasonló eszköz nélkül megvalósuló átvitelével.

(2) A mű sugárzásának minősül a műhold útján történő sugárzás is, ha a sugárzott műsor a nyilvánosság körében közvetlenül fogható. A műhold útján sugárzott műsor a nyilvánosság körében közvetlenül foghatónak minősül, ha a rádió- vagy televízió-szervezet felelősségével és ellenőrzése alatt műsort hordozó jeleket juttatnak el a műholdhoz, majd onnan a Földre megszakítatlan közvetítés útján azzal a céllal, hogy a jeleket a nyilvánosság vehesse.

(3) Sugárzásnak minősül a kódolt sugárzás is, amely a nyilvánosság körében csak azt követően fogható közvetlenül, hogy a műsort hordozó jeleket — az eredeti rádió- vagy televízió-szervezettel kötött megállapodás alapján, a tőle vagy a hozzájárulásával mástól beszerzett eszközzel (kódoldóval) — a nyilvánossághoz közvetítő szervezet arra alkalmassá teszi. Az ilyen felhasználásért az eredeti rádió- vagy televízió-szervezet és a kódoldót alkalmazó, nyilvánossághoz közvetítő szervezet egyetemlegesen felel.

(4) A mű sugárzásának minősül az is, ha a sugárzott műsor jeleit a nyilvánossághoz közvetítő szervezet kódolja és a mű zavartalan érzékelése a nyilvánosság tagjai számára csak az e szervezettel kötött külön megállapodás alapján, a tőle vagy a hozzájárulásával mástól beszerzett kódoldóval lehetséges.

(5) Kódolt a sugárzás, ha a műsort hordozó jeleket bármilyen módon átalakítják, hogy a hozzáférést a nyilvánosság valamely szűkebb körére korlátozzák.

(6) Az ismételt sugárzást lehetővé tevő rögzítéshez a szerző külön engedélye szükséges. A felvétel minden egyes felhasználásáért díjazás jár.

(7) Saját műsornak a nyilvánossághoz vezeték útján vagy bármely más hasonló eszközzel vagy módon történő közvetítésére a sugárzásra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(8) A szerzőnek az is kizárólagos joga, hogy művét — másként, mint sugárzással vagy a (7) bekezdésben szabályozott módon — a nyilvánossághoz közvetítse, és hogy erre másnak engedélyt adjon. E joga kiterjed különösen arra az esetre, amikor a művet vezeték útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy teszik a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

27. § Az írók, a zeneszerzők és a szövegírók képviselőiben — a színpadra szánt irodalmi művek és a zenedrámái művek vagy jeleneteik, illetve keresztszeteik felhasználása kivételével — a már nyilvánosságra hozott művek sugárzásának és a 26. §-ban szabályozott más felhasználásának jogosítására és az említett felhasználásokért fizetendő díjak mértékére vonatkozóan az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet köt szerződést a felhasználóval.

28. § (1) A szerző kizárólagos joga, hogy a sugárzással nyilvánossághoz közvetített művét sugárzással továbbközvetítse, és hogy erre másnak engedélyt adjon.

(2) A rádió- vagy televízió-szervezet, illetve a saját műsort a nyilvánossághoz vezeték útján vagy másként közvetítő műsorában sugárzott, illetve közvetített műveknek sugárzással, vezeték útján vagy egyéb módon — az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával — a nyilvánossághoz történő egyidejű, változatlan továbbközvetítéséhez a szerző hozzájárulását megadottnak kell tekinteni, ha a továbbközvetítő szervezet az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezetnek a megállapított díjat befizette.

(3) A jogosultak díjigényüket csak közös jogkezelés útján érvényesíthetik, díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le.

(4) A befolyt díjaknak a költségek levonása után fennmaradó összegéből — ha az érintett közös jogkezelő szervezetek évente március 31-ig másként nem állapodnak meg — tizenhárom százalék a filmgyártókat, húsz százalék a filmalkotások mozgóképi alkotóit, három százalék a képzőművészeket, az iparművészeket és a fotóművészeti alkotások szerzőit, tizenöt százalék a filmírókat, tizenkilenc százalék a zeneszerzőket és a zeneszöveg-írókat, valamint harminc százalék az előadóművészeket illeti meg.

(5) Az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet a díjakból az általa a felosztást illetően nem képviselt műtípusok szerzőinek és szerzői jogi jogosultjainak, valamint az előadóművészeknek járó részt a jogosultak közös jogkezelő szervezeteinek utalja át.

(6) A magyar közszolgálati műsorszolgáltató rádió- vagy televízió-szervezet műsorában sugárzott, vezetéken vagy másként közvetített művek továbbközvetítéséért járó díjakat a Műsorszolgáltatási Alapból kell megfizetni; erről az Alap kezelője gondoskodik.

Az átdolgozás joga

29. § A szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.

Munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott mű

30. § (1) Eltérő megállapodás hiányában a mű átadásával a vagyoni jogokat a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés alapján megszerzett vagyoni jogok a munkáltató személyében bekövetkezett jogutódlás esetén átszállnak a munkáltató jogutódjára.

(3) A szerzőt megfelelő díjazás illeti meg, ha a munkáltató a felhasználásra másnak engedélyt ad vagy a művel kapcsolatos vagyoni jogokat másra átruházza.

(4) A szerző a munkáltató jogszerzése esetén is jogosult marad arra a díjazásra, amely e törvény alapján a felhasználás jogának átruházását követően is megilleti.

(5) Ha a mű elkészítése a szerzőnek munkaviszonyból folyó kötelessége, a mű átadása a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak minősül. A mű visszavonására irányuló szerzői nyilatkozat (13. §) esetén a munkáltató köteles a szerző nevének feltüntetését mellőzni. Ugyancsak mellőzni kell a szerző kérésére nevének feltüntetését akkor is, ha a művön a munkáltató a munkaviszonyból eredő jogaival élve változtat, de a változtatással a szerző nem ért egyet.

(6) A szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként megalkotott művel kapcsolatos jognyilatkozatot írásba kell foglalni.

(7) A munkaviszonyból folyó köteleesség teljesítéseiképpen elkészített műre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell, ha közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló vagy szolgálati viszonyban foglalkoztatott személy, vagy munkaviszony jellegű jogviszony keretében foglalkoztatott szövetkezeti tag alkotta meg a művet.

A védelmi idő

31. § (1) A szerzői jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben.

(2) A hetvenéves védelmi időt a szerző halálát követő év első napjától, szerzőtársak esetében az utoljára elhunyt szerzőtárs halálát követő év első napjától kell számítani.

(3) Ha a szerző személye nem állapítható meg, a védelmi idő a mű első nyilvánosságra hozatalát követő év első napjától számított hetven év. Ha azonban ez alatt az idő alatt a szerző jelentkezik, a védelmi időt a (2) bekezdés szerint kell számítani.

(4) Több részben nyilvánosságra hozott mű esetében az első nyilvánosságra hozatal évét részenként kell számítani.

(5) Az együttesen létrehozott mű védelmi ideje a mű első nyilvánosságra hozatalát követő év első napjától számított hetven év.

(6) A filmalkotás védelmi idejét az utoljára elhunyt szerzőjének halálát követő év első napjától kell számítani.

(7) Ha a védelmi időt nem a szerző, illetve az utoljára elhunyt szerző vagy szerzőtárs halálát követő év első napjától kell számítani, és a művet a létrehozását követő év

első napjától számított hetven éven belül nem hozzák nyilvánosságra, a mű a továbbiakban nem részesülhet szerzői jogi védelemben.

32. § A szerző vagyoni jogaihoz igazodó terjedelmű jogi védelem illeti meg azt, aki a védelmi idő vagy a 31. § (7) bekezdésében meghatározott időtartam lejártát követően jogszerűen nyilvánosságra hoz valamely korábban még nyilvánosságra nem hozott művet. E védelem időtartama az első nyilvánosságra hozatalt követő év első napjától számított huszonöt év.

IV. Fejezet

A SZABAD FELHASZNÁLÁS ÉS A SZERZŐI JOG MÁS KORLÁTJAI

Általános szabályok

33. § (1) A szabad felhasználás körében a felhasználás díjtalan, és ahhoz a szerző engedélye nem szükséges. Csak a nyilvánosságra hozott művek használhatók fel szabadon e törvény rendelkezéseinek megfelelően.

(2) A felhasználás a szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezések alapján is csak annyiban megengedett, illetve díjtalan, amennyiben nem sérelmes a mű rendes felhasználására és indokolatlanul nem károsítja a szerző jogos érdekeit, továbbá amennyiben megfelel a tisztesség követelményeinek és nem irányul a szabad felhasználás rendeltetésével össze nem férő célra.

(3) A szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezéseket nem lehet kiterjesztően értelmezni.

(4) E fejezet rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából az iskolai oktatás célját szolgálja a felhasználás, ha az az óvodai nevelésben, az általános iskolai, középiskolai, szakmunkásképző iskolai, szakiskolai oktatásban, az alapképzésű művészetoktatásban vagy a felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőfokú oktatásban a tantervnek, illetve a képzési követelményeknek megfelelően valósul meg.

A szabad felhasználás esetei

34. § (1) A mű részletét — az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven — a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti.

(2) Nyilvánosságra hozott irodalmi vagy zenei mű részlete, vagy kisebb terjedelmű ilyen önálló mű iskolai oktatási célra, valamint tudományos ismeretterjesztés céljára a forrás és az ott megjelölt szerző megnevezésével átvehető. Átvételnek minősül a mű olyan mértékű felhasználása más műben, amely az idézést meghaladja.

(3) A (2) bekezdésben említett átvevő mű többszörözéséhez és terjesztéséhez nem szükséges a szerző engedélye, ha az ilyen átvevő művet az irányadó jogszabályoknak megfelelően tankönyvvé vagy segédkönyvvé nyilvánítják, és a címoldalon az iskolai célt feltüntetik.

35. § (1) Magáncélra bárki készíthet a műről másolatot, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja. E rendelkezés nem vonatkozik az építészeti műre, a műszaki létesítményre, a szoftverre és a számítástechnikai eszközzel működtetett adattárra, valamint a mű nyilvános előadásának kép- vagy hanghordozóra való rögzítésére.

(2) Teljes könyv, továbbá a folyóirat vagy a napilap egésze magáncélra is csak kézírással vagy írógéppel másolható.

(3) Nem minősül szabad felhasználásnak — függetlenül attól, hogy magáncélra történik-e —, ha a műről számítógéppel, illetve elektronikus adathordozóra mással készítenek másolatot.

(4) A célnak megfelelő módon és mértékig saját célra, valamint — vállalkozási tevékenységen kívüli — belső intézményi célra is készíthető másolat, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és

- a) tudományos kutatáshoz szükséges,
- b) saját példányról archiválásként tudományos célra vagy a nyilvános könyvtári ellátás céljára készül, vagy
- c) megjelent mű kisebb részéről, illetve újság- vagy folyóiratcikkről készül.

(5) Könyvként kiadott mű egyes részei, valamint újság- és folyóiratcikkek az iskolai oktatás céljára egy-egy iskolai osztály létszámának megfelelő, illetve a köz- és felsőoktatási vizsgákhoz szükséges példányszámban többszörözhető.

(6) Szabad felhasználás a mű ideiglenes többszörözése, ha kizárólag az a célja, hogy megvalósulhasson a műnek a szerző által engedélyezett, illetve e törvény rendelkezései alapján megengedett felhasználása, feltéve, hogy az ideiglenes többszörözés az ilyen felhasználásra irányuló műszaki folyamatnak elválaszthatatlan része, amelynek nincs önálló gazdasági jelentősége.

36. § (1) Tény- és híryanagot tartalmazó közlemények — a forrás megjelölésével — szabadon átvehető. Nyilvános tárgyalások és beszédek tartalma szabadon felhasználható, de az oktatási, tudományos, ismeretterjesztő, továbbá a szórakoztatás céljából tartott előadások felhasználásához, valamint beszédek gyűjteményes kiadásához a szerző hozzájárulása szükséges.

(2) A televíziós műsorszolgáltatásban bármely képzőművészeti, fotóművészeti, építészeti, iparművészeti vagy ipari tervezőművészeti alkotás díszletként szabadon felhasználható. Ilyen felhasználás esetén a szerző nevének feltüntetése sem kötelező.

(3) A díszlet és jelmez céljára készült műveknek a televíziós műsorszolgáltatásban való felhasználásához a szerző engedélye és nevének feltüntetése szükséges.

37. § (1) Politikai hírműsorszám keretében, valamint a műsorszolgáltató más időszerű műsorszámaiban egyes művek a napi eseményekkel kapcsolatban, az alkalom által indokolt mértékben közölhetők. Ilyen esetben a szerző nevének feltüntetése sem kötelező.

(2) Nyilvánosan kiállított képzőművészeti, fotóművészeti, építészeti, iparművészeti és ipari tervezőművészeti műveket mind a napilapok és a folyóiratok, mind a műsorszolgáltatók híradói és más időszerű műsorszámai bemutathatnak.

(3) Időszerű az a műsorszám, amely egy adott időpont-hoz fűződő, meghatározott eseményről ad tájékoztatást vagy ismertetést, és csak ennek keretében, járulékosan használja fel egyes művek kisebb részleteit.

38. § (1) Ha az előadás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és a közreműködők sem részesülnek díjazásban, a művek előadhatók a következő esetekben:

a) színpadi mű esetében műkedvelő művészeti csoportok előadásán, kiadott szöveg vagy jogosan használt kézirat alapján, feltéve, hogy ez nem ütközik nemzetközi szerződésbe,

b) iskolai oktatás céljára és iskolai ünnepélyeken,

c) szociális és időskori gondozás keretében,

d) nemzeti ünnepeken tartott ünnepségeken,

e) egyházak vallási szertartásain és egyházi ünnepségein,

f) magánhasználatra, valamint alkalmoszerűen tartott zártkörű összejevetelen.

(2) Jövedelemfokozás célját szolgálja a felhasználás, ha alkalmas arra, hogy a felhasználó (pl. üzlet, szórakozóhely) vevőkörét vagy látogatottságát növelje, vagy pedig, ha az üzlethelyiséget látogató vendégek vagy más fogyasztók szórakoztatását szolgálja. Jövedelemszerzésnek minősül különösen a belépődíj szedése, akkor is, ha egyéb elnevezés alatt történik. Díjazásnak minősül a fellépéssel kapcsolatban ténylegesen felmerült és indokolt költségeket meghaladó térítés is.

(3) Nem minősül iskolai oktatási célú előadásnak az iskolai táncmulatság.

(4) Zártkörű a gazdálkodó szervezetek, továbbá a gazdálkodó szervezetnek nem minősülő jogi személyek által kizárólag tagjaik, tisztségviselőik, munkavállalóik részére rendezett összejevetel is.

39. § A nyilvános könyvtárak a mű egyes példányait szabadon használatba adhatják. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a szoftverre és a számítástechnikai eszközökkel működtetett adattárra.

40. § A szabad felhasználás körében többszörözött példányok — a könyvtárközi kölcsönzés kivételével — nem terjeszthetők a szerző engedélye nélkül.

41. § (1) A mű nem üzletszerű többszörözése és terjesztése a szabad felhasználás körébe tartozik, ha az kizárólag a fogyasztóknak igényeinek kielégítését szolgálja és kizárólag a célnak megfelelő módon valósul meg.

(2) Bírósági, továbbá államigazgatási vagy más hatósági eljárásban a mű bizonyítás céljára, a célnak megfelelő módon és mértékben felhasználható.

V. Fejezet

A FELHASZNÁLÁSI SZERZŐDÉSEK

A felhasználási szerződések általános szabályai

42. § (1) Felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

(2) A felhasználási szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg. A felhasználási szerződésre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha e törvény vagy más jogszabály az eltérést nem tiltja.

(3) Ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.

43. § (1) A felhasználási szerződés csak kifejezett kikötés esetén ad kizárólagos jogot. Kizárólagos felhasználási engedély alapján csak a jogszerző használhatja fel a művet, a szerző további felhasználási engedélyt nem adhat, és maga is csak akkor marad jogosult a mű felhasználására, ha ezt a szerződésben kikötötték.

(2) A kizárólagos felhasználási engedélyt tartalmazó szerződés megkötése előtt adott nem kizárólagos felhasználási engedély fennmarad, kivéve, ha a szerző és a felhasználóra nem kizárólagos jogot szerző felhasználó közötti szerződés eltérően rendelkezik.

(3) A felhasználási engedély korlátozható valamely területre, időtartamra, felhasználási módra és a felhasználás meghatározott mértékére.

(4) Jogszabály vagy a szerződés eltérő rendelkezése hiányában a felhasználási engedély a Magyar Köztársaság területére terjed ki és időtartama a szerződés tárgyát képező műhöz hasonló művek felhasználására kötött szerződések szokásos időtartamához igazodik.

(5) Ha a szerződés nem jelöli meg azokat a felhasználási módokat, amelyekre az engedély vonatkozik, illetve nem határozza meg a felhasználás megengedett mértékét, az engedély a szerződés céljának megvalósításához elenged-

hetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódik.

44. § (1) Semmis a felhasználási szerződésnek az a kikötése, amellyel a szerző meghatározatlan számú jövőbeli művének felhasználására ad engedélyt.

(2) A szerződés megkötésekor ismeretlen felhasználási módra vonatkozó felhasználási engedély érvényesen nem adható. A felhasználásnak a szerződés megkötését követően kialakuló módszere nem tekinthető a szerződés megkötésekor még ismeretlen felhasználási módnak pusztán azért, mert a korábban is ismert felhasználási mód megvalósítását hatékonyabban, kedvezőbb feltételekkel vagy jobb minőségben teszi lehetővé.

45. § (1) A felhasználási szerződést — ha e törvény eltérően nem rendelkezik — írásba kell foglalni.

(2) Nem kötelező a szerződés írásba foglalása napilapban vagy folyóiratban történő közzétételre kötött szerződés esetén.

46. § (1) A felhasználó az engedélyt harmadik személyre csak akkor ruházhatja át, illetve csak akkor adhat harmadik személynek további engedélyt a mű felhasználására, ha azt a szerző kifejezetten megengedte.

(2) A felhasználási engedély a felhasználó gazdálkodó szervezet megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a szerző beleegyezése nélkül átszáll a jogutódra.

(3) Ha a felhasználó a szerző beleegyezése nélkül ruházza át a jogait, illetve ad további felhasználási engedélyt, vagy ha a felhasználási engedély a szerző beleegyezése nélkül száll át, a felhasználó és a jogszerző egyetemlegesen felelnek a felhasználási szerződés teljesítéséért.

47. § (1) A felhasználási engedély csak kifejezett kikötés esetén terjed ki a mű átdolgozására.

(2) A mű többszörözésére adott engedély csak kifejezett kikötés esetén ad a felhasználónak jogot arra, hogy a művet kép- vagy hangfelvételen rögzítse, illetve, hogy azt számítógéppel vagy elektronikus adathordozóra másolja.

(3) A mű terjesztésére adott engedély csak kifejezett kikötés esetén ad a felhasználónak jogot arra, hogy a műpéldányokat forgalomba hozatal céljából behozza az országba.

(4) A mű többszörözésére adott engedély — kétség esetén — kiterjed a többszörözött műpéldányok terjesztésére is. Ez nem vonatkozik a műpéldányoknak az országba forgalomba hozatal céljából történő behozatalára.

48. § A polgári jog általános szabályai szerint a bíróság akkor is módosíthatja a felhasználási szerződést, ha az a szerzőnek a felhasználás eredményéből való arányos részesedéshez fűződő lényeges jogos érdekét azért sérti, mert a mű felhasználása iránti igénynek a szerződéskötést köve-

tően bekövetkezett jelentős növekedése miatt feltűnően nagygyá válik a felek szolgáltatásai közötti értékkülönbség.

49. § (1) A jövőben megalkotandó műre vonatkozó szerződés alapján átadott mű elfogadásáról a felhasználó a mű átadásától számított két hónapon belül köteles nyilatkozni. Ha a művet a felhasználó kijavításra visszaadta, a határidő a kijavított mű átadásától számít. Ha a felhasználó az elfogadásra nyitva álló határidőn belül nem nyilatkozik, a művet elfogadottnak kell tekinteni.

(2) Ha a szerződés jövőben megalkotandó műre szól, a felhasználó jogosult az elkészült művet indokolt esetben — megfelelő határidő tűzésével — a szerzőnek kijavítás végett ismételtén is visszaadni.

(3) Ha a szerző a kijavítást alapos ok nélkül megtagadja vagy határidőre nem végzi el, a felhasználó a szerződéstől díjfizetés kötelezettsége nélkül elállhat.

(4) Ha a mű javítás után sem alkalmas a felhasználásra, a szerzőt csak mérsékelt díjazás illeti meg.

50. § Ha a szerző a mű felhasználásához hozzájárult, a felhasználáshoz elengedhetetlen vagy nyilvánvalóan szükséges, a mű lényegét nem érintő változtatásokat köteles végrehajtani. Ha e kötelezettségének nem tesz eleget, vagy nem tud eleget tenni, a felhasználó a változtatásokat hozzájárulása nélkül is végrehajthatja.

51. § (1) A szerző felmondhatja a kizárólagos felhasználási engedélyt tartalmazó szerződést, ha

a) a felhasználó nem kezdi meg a mű felhasználását a szerződésben meghatározott vagy — ennek hiányában — az adott helyzetben általában elvárható időn belül; vagy

b) a felhasználó a szerződéssel megszerzett jogait nyilvánvalóan a szerződés céljának megvalósítására alkalmatlan módon vagy nem rendeltetésszerűen gyakorolja.

(2) Ha a felhasználási szerződést határozatlan vagy öt évnél hosszabb időtartamra kötötték, a szerző az (1) bekezdésben szabályozott felmondási jogát csak a szerződés megkötésétől számított két év eltelte után gyakorolhatja.

(3) A felmondás jogát a szerző csak azt követően gyakorolhatja, hogy a teljesítésre a felhasználónak megfelelő határidőt szabott és az eredménytelenül telt el.

(4) Az (1) bekezdésben szabályozott felmondási jogáról a szerző előzetesen nem mondhat le; gyakorlását szerződéssel csak a szerződéskötést vagy — ha ez a későbbi — a mű átadását követő legfeljebb öt éves időtartamra lehet kizárni.

(5) Felmondás helyett a szerző — a felhasználásért fizetendő díj arányos csökkentése mellett — megszüntetheti az engedély kizárólagosságát.

52. § (1) Ha a felhasználási szerződést jövőben megalkotandó művekre úgy kötik meg, hogy a jövőbeli műveket csak fajtájuk vagy jellegük szerint jelölik meg, a szerződés

megkötésétől számított öt év elteltével és azt követően újabb öt-öt év elteltével bármelyik fél hat hónapra felmondhatja a szerződést.

(2) A szerző az (1) bekezdésben szabályozott felmondási jogról előzetesen nem mondhat le.

53. § (1) Ha a szerző alapos okból visszavonja a mű nyilvánosságra hozatalához adott engedélyét vagy a már nyilvánosságra hozott művének további felhasználását ilyen okból megtiltja, a felhasználási szerződést felmondhatja.

(2) A felmondási jog gyakorlásának feltétele, hogy a szerző adjon biztosítékot a nyilatkozat időpontjáig felmerült kár megtérítésére.

(3) Ha a felhasználási szerződésnek az (1) bekezdésben szabályozott okból történő felmondását követően a szerző ismét hozzá kíván járulni a mű nyilvánosságra hozatalához vagy további felhasználásához, a korábbi felhasználót előfelhasználói jog illeti meg.

(4) Az előfelhasználási jogra az elővásárlási jogra irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

54. § A felhasználási szerződés a jövőre nézve megszűnik a szerződésben megállapított idő elteltével vagy a szerződésben meghatározott körülmények bekövetkeztével, valamint akkor is, ha a védelmi idő eltelt.

55. § A felhasználási szerződésre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a szerzői vagyoni jogok átruházására irányuló szerződésekre, valamint az előadóművészi teljesítmények felhasználására vonatkozó szerződésekre is.

Kiadói szerződés

56. § (1) Kiadói szerződés alapján a szerző köteles a művet a kiadó rendelkezésére bocsátani, a kiadó pedig jogosult azt kiadni, valamint forgalomba hozni és köteles a szerzőnek díjat fizetni.

(2) A kiadás joga — kétség esetén — a mű magyar nyelvű kiadására vonatkozik. A szerződés alapján gyakorolható kiadási jog — a gyűjtemények, valamint a napilapok és folyóiratok számára készült művek kivételével — kizárólagos.

57. § (1) Irodalmi mű kiadásánál képek alkalmazásához a szerző beleegyezése szükséges.

(2) Ha a szerző beleegyezett abba, hogy művét képek alkalmazásával (illusztrációkkal) adják ki, az egyes képek felhasználásához való hozzájárulását csak alapos okból tagadhatja meg.

MÁSODIK RÉSZ

EGYES MŰFAJOKRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

VI. Fejezet

A SZÁMÍTÓGÉPI PROGRAMALKOTÁS (SZOFTVER)

58. § (1) Az 1. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést alkalmazni kell a szoftver csatlakozó felületének alapját képező ötletre, elvre, elgondolásra, eljárásra, működési módszerre vagy matematikai műveletre is.

(2) A 4. § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell a szoftvernek az eredeti programnyelvétől eltérő programnyelvre történő átírására is.

(3) A szoftverre vonatkozó vagyoni jogok átruházhatók.

(4) A szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként elkészített szoftverre a 30. § (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések nem vonatkoznak.

59. § (1) Eltérő megállapodás hiányában a szerző kizárólagos joga nem terjed ki a többszörözésre, az átdolgozásra, a feldolgozásra, a fordításra, a szoftver bármely más módosítására — ideértve a hiba kijavítását is —, valamint ezek eredményének többszörözésére annyiban, amennyiben e felhasználási cselekményeket a szoftvert jogszerűen megszerző személy a szoftver rendeltetésével összhangban végzi.

(2) A felhasználási szerződésben sem zárható ki, hogy a felhasználó egy biztonsági másolatot készíthessen a szoftverről, ha az a felhasználáshoz szükséges.

(3) Aki a szoftver valamely példányának felhasználására jogosult, a szerző engedélye nélkül is megfigyelheti és tanulmányozhatja a szoftver működését, továbbá kipróbálhatja a szoftvert annak betáplálása, képernyőn való megjelenítése, futtatása, továbbítása vagy tárolása során abból a célból, hogy a szoftver valamely elemének alapjául szolgáló elgondolást vagy elvet megismerje.

60. § (1) A szerző engedélye nem szükséges a kód olyan többszörözéséhez vagy fordításához, amely elengedhetetlen az önállóan megalkotott szoftvernek más szoftverekkel való együttes működtetéséhez szükséges információ megszerzése érdekében, feltéve, hogy

a) e felhasználási cselekményeket a jogszerű felhasználó vagy a szoftver példányának felhasználására jogosult más személy, vagy az ő megbízottjuk végzi;

b) az együttes működtetéshez szükséges információ az a) pontban említett személyek számára nem vált könnyen hozzáférhetővé;

c) e felhasználási cselekmények a szoftvernek azokra a részeire korlátozódnak, amelyek az együttes működtetés biztosításához szükségesek.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása útján megszerzett információ

a) nem használható fel az önállóan megalkotott szoftverrel való együttes működtetésen kívüli célra;

b) mással nem közölhető, kivéve, ha az önállóan megalkotott szoftverrel való együttes működtetés ezt szükségessé teszi;

c) nem használható fel a kifejezési formájában lényegében hasonló másik szoftver kifejlesztéséhez, előállításához és forgalomba hozatalához, sem pedig a szerzői jog megsértésével járó bármely más cselekményhez.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben szabályozott cselekményekre a 33. § (2) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.

(4) A 34. § (2) bekezdése és a 38. § (1) bekezdése a szoftverre nem alkalmazható. A 49. § (1) bekezdésében szabályozott határidő szoftver esetében négy hónap.

(5) Nem kötelező a szoftver felhasználására vonatkozó szerződés írásba foglalása a szoftver műpéldányának a kereskedelmi forgalomban történő megszerzése esetén.

VII. Fejezet

ADATTÁR

61. § (1) Az adattárra vonatkozó vagyoni jogok átruházhatók.

(2) A szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítéseként összeállított adattárra a 30. § (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések nem vonatkoznak.

62. § (1) Nem szükséges a szerző engedélye ahhoz, hogy a — gyűjteményes műnek minősülő — adattárat jogszerűen felhasználó személy az adattár tartalmához való hozzáféréshez és az adattár tartalmának rendeltetésszerű felhasználásához szükséges cselekményeket elvégezze.

(2) Ha csak az adattár valamely részének felhasználására szereztek jogot, az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést az adattár e részére kell alkalmazni.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben szabályozott cselekményekre a 33. § (2) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.

VIII. Fejezet

A REKLÁMOZÁS CÉLJÁRA MEGRENDELTE MŰ

63. § (1) A reklámozás céljára megrendelt műre vonatkozó vagyoni jogok a felhasználóra átruházhatók.

(2) E vagyoni jogok átruházására irányuló szerződés létrejötte szempontjából lényeges kérdésnek minősül kü-

lönösen a felhasználás módja, mértéke, földrajzi területe, időtartama, a reklám hordozójának meghatározása, valamint a szerzőnek járó díjazás.

(3) E művekre a közös jogkezelés nem terjed ki.

(4) Előzetesen meglévő műnek reklámozás céljára történő felhasználása esetén a szerző és a felhasználó megállapodhatnak abban, hogy a művet — kizárólag az (1)—(3) bekezdésben foglaltak alkalmazása és a reklámozásban történő felhasználás szempontjából — reklámozás céljára megrendelt műnek tekintik. E megállapodás a közös jogkezelő szervezettel (85—93. §) szemben csak akkor válik hatályossá, ha arról a szerző a szervezettel írásban értesíti.

IX. Fejezet

FILMALKOTÁSOK ÉS MÁS AUDIOVIZUÁLIS MŰVEK

Általános szabályok

64. § (1) Filmalkotás az olyan mű, amelyet meghatározott sorrendbe állított mozgóképek hang nélküli vagy hanggal összekapcsolt sorozatával fejeznek ki, függetlenül attól, hogy azt milyen hordozón rögzítették. Filmalkotásnak minősül különösen a filmszínházi vetítésre készült játékfilm, a televíziós film, a reklám- és a dokumentumfilm, valamint az animációs és az ismeretterjesztő film.

(2) A filmalkotás szerzői a film céljára készült irodalmi és zeneművek szerzői, a film rendezője és mindazok, akik a film egészének kialakításához szintén alkotó módon járultak hozzá. E rendelkezés nem érinti a filmben felhasznált egyéb művek szerzőinek e törvényben biztosított jogait.

(3) A film előállítója (a továbbiakban: előállító) az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki vagy amely saját nevében kezdeményezi és megszervezi a film megvalósítását, gondoskodva ennek anyagi és egyéb feltételeiről.

65. § (1) A filmalkotás akkor befejezett, ha végleges változatát a szerzők és az előállító ilyenként elfogadják. Ezt követően a végleges változatot egyik fél sem változtathatja meg egyoldalúan.

(2) A befejezett film hozzáadással, elhagyással vagy kicseréléssel való módosításához vagy bármilyen más megváltoztatásához a szerzők és az előállító engedélye szükséges.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben szabályozott jogok gyakorlásakor — a szerzők közötti eltérő megállapodás hiányában — a rendező képviseli a többi szerzőt.

(4) Az előállító — az (1) és a (2) bekezdésben szabályozott jogok kivételével — a szerzők személyéhez fűződő jogainak a védelmében is felléphet.

(5) A filmalkotásokra nem alkalmazhatók a munkaviszonyból folyó kötelesség teljesítéseként megalkotott művekre vonatkozó általános szabályok (30. §).

A megfilmesítési szerződés

66. § (1) A filmalkotás létrehozására kötött szerződés (a továbbiakban: megfilmesítési szerződés) alapján a szerző — kivéve a szöveges vagy a szöveg nélküli zenemű szerzőjét — ellenkező kikötés hiányában átruházza az előállítóra a filmalkotás felhasználására és a felhasználás engedélyezésére való jogot.

(2) A felhasználás jogának átruházása nem terjedhet ki a 20. §-ban, a 23. § (6) bekezdésében és a 28. §-ban szabályozott vagyoni jogokra.

(3) A szerzőt minden egyes felhasználási mód tekintetében külön-külön díjazás illeti meg. A felhasználáshoz kapcsolódó bevételnek minősül az a támogatás is, amelyet az előállító a film megvalósításához kap. A díj megfizetésére az előállító köteles.

(4) Az előállító a szerződés alapján öt megillető jogokat más — akár belföldi, akár külföldi — természetes vagy jogi személlyel együttesen is gyakorolhatja.

(5) Az előállító évente legalább egyszer köteles a filmalkotás felhasználásához kapcsolódó bevételeiről a szerzőnek felhasználási módonként írásban elszámolni.

(6) Ha az előállító a mű elfogadásától számított négy éven belül a megfilmesítést nem kezdi meg, vagy megkezdí ugyan, de ésszerű határidőre nem fejezi be, a szerző felmondhatja a szerződést és arányos díj megfizetését követelheti. A szerzőt ilyen esetben a felvett előleg megilleti, a művel pedig szabadon rendelkezik.

(7) Ha a szerződést a film céljára jövőben megalkotandó műre kötik meg, az előállító köteles a mű átvételétől számított hat hónapon belül a szerzőt írásban értesíteni arról, hogy a művet elfogadja-e vagy annak kijavítását igényli. A mű kijavításra való visszaadása esetén a kijavítás elvégzésére megfelelő határidőt kell tűzni. A kijavított mű elfogadásáról az átvételtől számított három hónapon belül köteles az előállító nyilatkozni. A mű, illetőleg a kijavított mű elfogadására vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség elmulasztása esetén a művet elfogadottnak kell tekinteni.

(8) A szerző az előállítás befejezésétől számított tíz éven belül ugyanarra a műre csak az előállító hozzájárulásával köthet újabb megfilmesítési szerződést. Ez a korlátozás kiterjed a rajz- vagy bábfilmekben szereplő jellegzetes alakra, valamint — a felek megállapodása esetén — a szerzőnek a film céljára készített és felhasznált művével azonos témájú másik művére is.

X. Fejezet

KÉPZŐMŰVÉSZETI, FOTÓMŰVÉSZETI, ÉPÍTÉSZEI, IPARMŰVÉSZETI ÉS IPARI TERVEZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁSOK, MŰSZAKI LÉTESÍTMÉNYEK TERVEI

Személyhez fűződő jogok

67. § (1) A mű jogosulatlan megváltoztatásának minősül az építészeti alkotás vagy a műszaki létesítmény tervének a szerző hozzájárulása nélkül történő olyan megváltoztatása, amely a külső megjelenést vagy a rendeltetészerű használatot befolyásolja.

(2) A tervezőnek joga van meghatározni, hogy az épületen vagy a műszaki létesítményen a nevét és a tervezés idejét hol és hogyan tüntessék fel. E jogát azonban csak a tulajdonos, illetve a használó vagy az üzemeltető jogainak és törvényes érdekeinek indokolatlan vagy aránytalan sérelme nélkül gyakorolhatja.

(3) A szerző nevét abban az esetben kell a látképen feltüntetni, ha azon egy meghatározott képzőművészeti, építészeti, iparművészeti vagy ipari tervezőművészeti alkotás, vagy műszaki létesítmény bemutatása szerepel. Ilyen alkotások tudományos ismeretterjesztő előadás, illetőleg iskolai oktatás céljára [33. § (4) bek.] történő felhasználásakor ugyancsak meg kell jelölni a szerzőt.

(4) Építészeti vagy műszaki alkotás tervének változatlan újabb felhasználása esetén csak az eredeti terv szerzőjét kell feltüntetni.

(5) A 34. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés képzőművészeti, fotóművészeti és iparművészeti alkotások felhasználására nem alkalmazható.

(6) A mű használója köteles túrni, hogy a művet az arra jogosultak bemutassák és arról felvételeket készítsenek, ha ez méltányos érdekeit nem sérti.

A szabad felhasználás esetei

68. § (1) A szabadban, nyilvános helyen, állandó jelleggel felállított képzőművészeti, építészeti és iparművészeti alkotás látképe a szerző hozzájárulása és díjazás nélkül elkészíthető és felhasználható.

(2) Tudományos ismeretterjesztő előadás, továbbá iskolai oktatás céljára [33. § (4) bek.] képzőművészeti, építészeti, iparművészeti és ipari tervezőművészeti alkotás képe, valamint a fotóművészeti alkotás a szerző hozzájárulása és díjazás nélkül felhasználható.

A kiállítás joga

69. § (1) A képzőművészeti, fotóművészeti, iparművészeti és ipari tervezőművészeti alkotás tulajdonosa köteles a mű-

vet a szerzői jog gyakorlása végett időlegesen a szerző rendelkezésére bocsátani, ha ez méltányos érdekét nem sérti.

(2) Képzőművészeti, fotóművészeti, építészeti és iparművészeti alkotás kiállításához a szerző beleegyezése szükséges. A közgyűjteményben őrzött mű kiállításához nincs szükség a szerző beleegyezésére és azért a szerzőt díjazás sem illeti meg.

(3) A mű kiállítása esetén a szerző nevét fel kell tüntetni.

A követő jog

70. § (1) Eredeti képzőművészeti és iparművészeti alkotás tulajdonjogának kereskedelmi tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet közreműködésével történő átruházásakor szerzői díjat kell fizetni. E rendelkezést csak az alkotás tulajdonjogának a szerző részéről történő, első átruházását követően kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában eredeti képzőművészeti és iparművészeti alkotásnak minősül a festmény, a rajz, a sorszámmal és a szerző kézjegyével ellátott sokszorosított képgrafika és iparművészeti alkotás, valamint a szobrászati alkotás és a gobelin.

(3) A szerzői díj a vevőt terheli. Mértéke az általános forgalmi adót nem tartalmazó vételár öt százaléka. A díj beszédéséért és átutalásáért a kereskedelmi tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet felel.

(4) A muzeális intézmény és a muzeális közgyűjtemény mentes a díjfizetési kötelezettség alól.

(5) A szerzői díjat a képzőművészeti és iparművészeti alkotásokra vonatkozó szerzői jogok közös kezelését végző szervezethez kell átutalni. A közös jogkezelő szervezet a hozzá befolyt szerzői díjat az alkotás szerzőjének vagy jogutódjának fizeti ki.

(6) Az (1) bekezdésben említett gazdálkodó szervezet a szerzői díjat negyedévenként — a negyedévet követő hónap 20. napjáig — köteles átutalni a közös jogkezelő szervezethez. Az átutaláskor közölni kell a szerző nevét — vagy azt, hogy a szerző nevét a művön nem tüntették fel —, valamint a mű címét, technikáját és művenként a díj összegét.

Egyéb rendelkezések

71. § Az ipari termelés célját szolgáló ipari tervezőművészeti és a belsőépítészeti alkotás tekintetében:

a) jogszabály vagy szerződés a törvény rendelkezéseitől eltérően rendezheti a név feltüntetéséhez való jogot;

b) a felhasználót megilleti — a szerződésben meghatározott körben — a kizárólagos felhasználás és a változtatás joga, a változtatás előtt azonban a tervező művészt meg kell hallgatni;

c) a szerződésben rendelkezni kell arról, hogy a felhasználó az alkotást időhatárhoz kötötten vagy anélkül használja fel.

72. § Megrendelésre készült képmás tekintetében a szerzői jog gyakorlásához az ábrázolt személy beleegyezése is szükséges.

HARMADIK RÉSZ

SZOMSZÉDOS JOGOK

XI. Fejezet

A SZERZŐI JOGGAL SZOMSZÉDOS JOGOK VÉDELME

Az előadóművészek védelme

73. § (1) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az előadóművész hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy

a) rögzítetlen előadását rögzítsék;

b) rögzítetlen előadását sugározzák vagy más módon a nyilvánossághoz közvetítsék, kivéve, ha az előadás, amelyet sugároznak vagy más módon a nyilvánossághoz közvetítenek, már maga is sugárzott előadás;

c) rögzített előadását többszörözzék;

d) rögzített előadását terjesszék;

e) rögzített előadását vezetékek útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy tegyék a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg.

(2) Előadóművészek együttese esetében a közreműködők az (1) bekezdésben említett jogukat képviselőjük útján gyakorolhatják.

(3) Ha az előadóművész hozzájárult ahhoz, hogy előadását filmalkotásban rögzítsék, a hozzájárulással — ellenkező kikötés hiányában — a film előállítójára [64. § (3) bek.] ruházza át az (1) bekezdésben említett vagyoni jogokat. Ez a rendelkezés nem érinti az előadóművészeknek a 20. § és a 28. § alapján fennálló díjigényét. A 23. § (6) bekezdését az előadóművészekre is megfelelően alkalmazni kell.

74. § (1) Az előadóművészt a 73. § (1) bekezdésében említett felhasználásokért — ha e törvény másként nem rendelkezik — díjazás illeti meg.

(2) Az előadás sugárzás vagy a nyilvánossághoz történő átvitel céljára készült rögzítésének díjazására és a 73. § (1) bekezdés e) pont szerinti hozzájárulás gyakorlására a 27. § rendelkezéseit az előadóművészek, illetve közös jogkezelő szervezetük (85—93. §) esetében is megfelelően alkalmazni kell.

75. § (1) A 73. § (1) bekezdésében említett felhasználások esetén az előadóművészt megilleti az a személyhez fűződő jog, hogy nevét — a felhasználás jellegétől függően, ahhoz igazodó módon — feltüntessék. Előadóművészek együttese esetében ez a jog az együttes, valamint az együt-

tes vezetője és a főbb közreműködők nevének feltüntetésére terjed ki.

(2) Az előadóművész személyhez fűződő jogát sérti előadásának mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely az előadóművész becsületére vagy hírnevére sérelmes.

A hangfelvételek előállítóinak védelme

76. § (1) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a hangfelvétel előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a hangfelvételt

a) többszörözzék;

b) terjesszék;

c) vezeték útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy tegyék a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg.

(2) A hangfelvétel előállítóját az (1) bekezdésben említett felhasználásokért — ha a törvény másképp nem rendelkezik — díjazás illeti meg.

77. § (1) Kereskedelmi célból kiadott hangfelvételnek vagy arról készült másolatnak a sugárzásáért és bármilyen más módon történő nyilvánossághoz közvetítéséért a szerzői jogi védelem alatt álló művek felhasználásáért fizetendő díjon felül a felhasználónak további díjat kell fizetnie, amely — a jogosultak közötti eltérő megállapodás hiányában — fele-fele arányban illeti meg a hangfelvétel előállítóját és az előadóművészt.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazásakor a hangfelvételt kereskedelmi célból kiadottnak kell tekinteni, ha azt a 73. § (1) bekezdésének e) pontjában és a 76. § (1) bekezdésének c) pontjában szabályozott módon teszik hozzáférhetővé a nyilvánosság számára.

(3) A jogosultak díjigényüket közös jogkezelő szervezetek (85—93. §) útján érvényesíthetik, díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le.

78. § (1) A hangfelvétel forgalomba hozott példányainak nyilvános használatba adásához, bérbeadásához — a hangfelvételben foglalt mű szerzőjének hozzájárulásán kívül — a hangfelvétel előállítójának, valamint — előadás hangfelvétele esetében — az előadóművésznak a hozzájárulása is szükséges.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott felhasználásért díjazás jár, amelyből a jogosultak — eltérő megállapodásuk hiányában — egyenlő arányban részesednek. A szerzők és az előadóművészek díjigényüket közös jogkezelő szervezetek (85—93. §) útján érvényesíthetik, díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le.

79. § A hangfelvétel előállítóját megilleti az a jog, hogy nevét a hangfelvétel másolatain feltüntessék.

A rádió- és televízió-szervezetek védelme

80. § (1) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a rádió- vagy a televízió-szervezet hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy műsorát

a) más rádió- vagy televízió-szervezetek, illetve vezeték útján a nyilvánossághoz történő közvetítést végzők sugározzák, illetve a nyilvánossághoz közvetítsék;

b) rögzítsék;

c) rögzítés után többszörözzék, ha a rögzítés hozzájárulása nélkül készült, vagy ha a rögzítés a 83. § (2) bekezdése alapján készült, és a többszörözés más célra készült, mint amelyre a 83. § (2) bekezdése vonatkozik.

(2) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a televízió-szervezet hozzájárulása szükséges ahhoz is, hogy műsorát a közönség részére közvetítsék olyan helyiségben, amely belépti díj ellenében hozzáférhető a közönség számára.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett felhasználásokért — ha a törvény eltérően nem rendelkezik — díjazás jár.

(4) Saját műsornak a nyilvánossághoz vezeték útján történő közvetítése [26. § (7) bek.] esetén az (1)—(3) bekezdéseket megfelelően alkalmazni kell.

81. § A 80. §-ban említett felhasználások esetén a rádió- vagy televízió-szervezetet, illetve a saját műsort vezeték útján a nyilvánossághoz átvivőt megilleti az a jog, hogy nevét feltüntessék.

A filmek előállítóinak védelme

82. § (1) A film előállítójának [64. § (3) bek.] hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a filmet

a) többszörözzék;

b) terjesszék, ideértve a nyilvánosság részére történő használatba adást is;

c) vezeték útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy tegyék a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg.

(2) Az (1) bekezdésben említett felhasználásokért — ha a törvény eltérően nem rendelkezik — díjazás jár.

(3) A 2. §-t megfelelően alkalmazni kell a film előállítójának védelmére is.

A szerzői jog és a szomszédos jogok viszonya

83. § (1) Az e fejezetben szabályozott jogok védelme nem befolyásolhatja az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokon fennálló szerzői jogok védelmét.

(2) Nincs szükség a szomszédos jogi jogosult hozzájárulására azokban az esetekben, amelyekben a törvény a szerzői jogi védelem alatt álló alkotás felhasználásához sem kívánja meg a szerző hozzájárulását. Ha e törvény szerint a szomszédos jogi jogosultnak a felhasználásért díjazás jár, a 16. § (4) és (5) bekezdésének első mondatában a díjazás arányos mértékére vonatkozó rendelkezést a szomszédos jogi jogosultak esetében is alkalmazni kell.

A védelmi idő

84. § (1) Az e fejezetben szabályozott jogok a következő időtartamokban részesülnek védelemben:

a) a hangfelvételek és az azokban rögzített előadások annak az évnek a végétől számított ötven évig, amelyben a hangfelvételt először forgalomba hozták, illetve — ha ezalatt nem hozták forgalomba a hangfelvételt — annak az évnek a végétől számított ötven évig, amelyben a hangfelvétel készült;

b) a nem rögzített előadások annak az évnek a végétől számított ötven évig, amelyben az előadást tartották;

c) a sugárzott műsor vagy a vezeték útján a nyilvánosság-hoz átvitt saját műsor annak az évnek a végétől számított ötven évig, amelyben a sugárzást, illetve átvitelt végezték;

d) a filmek annak az évnek a végétől számított ötven évig, amelyben a filmet forgalomba hozták, illetve — ha ezalatt nem hozták forgalomba a filmet — annak az évnek a végétől számított ötven évig, amelyben a film elkészült.

(2) Ha a nyilvánosság-hoz közvetítés megelőzi a forgalomba hozatalt, az (1) bekezdésben szabályozott időtartamokat az első forgalomba hozatal éve helyett az első ízben a nyilvánosság-hoz történő közvetítés évét alapul véve kell számítani.

NEGYEDIK RÉSZ

KÖZÖS JOGKEZELÉS ÉS A JOGSÉRTÉS KÖVETKEZMÉNYEI

XII. Fejezet

A SZERZŐI ÉS A SZOMSZÉDOS JOGOK KÖZÖS KEZELÉSE

Közös jogkezelés

85. § Közös jogkezelésnek minősül a szerzői művekhez, az előadóművészi teljesítményekhez, a hangfelvételekhez, a sugárzott vagy vezetéken átvitt műsorokhoz, valamint a filmelőállítói teljesítményekhez kapcsolódó és a felhasználás jellege, illetve körülményei miatt egyedileg nem gyakorolható szerzői és szomszédos jogok érvényesítése a jogosultak által erre létrehozott szervezet útján, függetlenül attól, hogy azt a törvény írja elő vagy az a jogosultak elhatározásán alapul.

Nyilvántartás a közös jogkezelő szervezetekről

86. § (1) A szerzői és a szomszédos jogokra vonatkozó jogszabályoknak megfelelő közös jogkezelést végző szervezetekről a Kormány által kijelölt miniszter vagy országos hatáskörű szerv vezetője (a továbbiakban: miniszter) nyilvántartást vezet. A nyilvántartásba közös jogkezelést végző szervezetként csak egyesület (Ptk. 61—64. §) vehető fel.

(2) Országosan csak egy-egy egyesület vehető nyilvántartásba a következő művekkel, illetve teljesítményekkel kapcsolatos szerzői, illetve szomszédos jogok közös kezelésére:

- a) irodalmi és zenei művek,
- b) egyéb alkotóművészeti alkotások,
- c) filmalkotások,
- d) előadóművészi teljesítmények,
- e) hangfelvételek.

(3) A jogosultak önrendelkezési jogának érvényesítése és a jogkezelés hatékonyságának fokozása érdekében a (2) bekezdésben említett csoportosítástól el lehet térni, illetve a (2) bekezdésben említettekén kívüli jogok közös kezelésére alakult egyesület is nyilvántartásba vehető, de ugyanazon jogosult csoport ugyanolyan jogosultságának a kezelésére csak egy egyesület vehető nyilvántartásba.

87. § (1) A nyilvántartásban fel kell tüntetni, hogy az egyesület milyen jogkezelési tevékenységet folytat. Más szervezetnek történő díjfizetés, illetve más szervezettel történő megállapodás az érintett jogkezelési tevékenység tekintetében a nyilvántartásba vett egyesület és az érintett jogosultak irányában nem hatályos, és nem mentesít a szerzői jog megsértésének jogkövetkezményei alól.

(2) A nyilvántartásba vett egyesület által végzett jogkezelési tevékenységre vonatkozó bejegyzést a miniszter a nyilvántartásba vett egyesületek közötti megállapodás alapján módosítja, ha a nyilvántartásba vétel feltételei valamennyi érintett egyesületnél megvalósulnak az általuk végzett jogkezelési tevékenységnek a megállapodás szerinti módosítását követően is.

88. § (1) Az az egyesület vehető a közös jogkezelést végző szervezetek nyilvántartásába,

a) amelyhez valamennyi érintett jogosult — megbízást adva az egyesületnek a közös jogkezelésre — csatlakozhat az alapszabályban meghatározott feltételek teljesítése esetén;

b) amelynek tagja, vagy amelyhez csatlakozni kíván az egyesület által megjelölt jogkezelési tevékenységben érdekelt belföldi jogosultak jelentős része;

c) amely — munkavállalói révén — rendelkezik a közös jogkezeléshez és a nemzetközi kapcsolattartáshoz szükséges, megfelelő szakismerettel és gyakorlattal;

d) amely felkészült a közös jogkezeléshez kapcsolódó adatok kezelésére;

e) amely az érintett külföldi jogosultak jogainak közös kezelését végző, a bel- és külföldi felhasználás szempontjából fontos szervezetekkel kölcsönös képviseleti szerződéseket kötött, vagy ilyen szerződések megkötésére irányuló kölcsönös szándéknyilatkozatokkal rendelkezik;

f) amelynek alapszabálya rendelkezik arról, hogy az egyesület

1. célja az érintett jogosultak jogainak közös kezelése, valamint e jogosultak érdekeinek védelme, különösen a közös jogkezelés körébe tartozó vagyoni jogok saját nevében történő gyakorlása és érvényesítése a bíróság és a hatóságok előtt,
2. nyilvántartást vezet a közös jogkezelés alá tartozó bel- és külföldi művekről, szomszédos jogi teljesítményekről, illetve jogosultakról,
3. a közös jogkezelést nem vállalkozási tevékenységként végzi, és — ha van ilyen — kiegészítő vállalkozási tevékenységének eredményét csak költségeinek csökkentésére használja fel,
4. működésének költségeit a befolyó jogdíjakból kezelési költség címén levont összegekből, valamint — ha az alapszabály ezt egyébként előírja — a tagdíjakból fedezi,
5. a közös jogkezeléssel elért és az indokolt kezelési költséggel csökkentett bevételét felosztási szabályzata alapján felosztja az érintett jogosultak között, függetlenül attól, hogy azok tagjai-e vagy sem.

(2) Annak megállapításakor, hogy az egyesületnek tagja-e vagy ahhoz csatlakozni kíván-e az érintett jogosultak jelentős része, a jogosultak létszámát és a jogdíjakból való részesedésük arányát egyaránt figyelembe kell venni.

(3) Az egyesületet a közös jogkezeléshez kapcsolódó adatok kezelésére felkészültnek kell tekinteni, ha biztosítani tudja az érintett jogosultak, illetve a közös jogkezelés körébe tartozó művek vagy szomszédos jogi teljesítmények, valamint a különböző felhasználások olyan nyilvántartását, amely lehetővé teszi a jogdíjak felosztását és kifizetését a jogosultak számára.

(4) Ha ugyanazon jogosulti csoport ugyanolyan jogosultságának a kezelésére vonatkozóan több olyan egyesület kéri nyilvántartásba vételét, amely megfelel a nyilvántartásba vétel feltételeinek, közülük azt az egyesületet kell nyilvántartásba venni, amelyik a feltételeket összességében a legjobban tudja megvalósítani.

89. § (1) A szerzői és a szomszédos jogok közös kezelésére vonatkozó nyilvántartásba történő felvételre irányuló eljárás kérelemre indul.

(2) A kérelemhez csatolni kell a nyilvántartásba vételhez szükséges — a 88. § (1) bekezdésében meghatározott — feltételek teljesítését igazoló iratokat. Az iratokban csak azoknak a tagoknak, illetve az egyesülethez csatlakozni kívánó jogosultaknak a személyes adatai közölhetők, akik ehhez hozzájárultak.

(3) A miniszter a nyilvántartásba vételt a Magyar Közlönyben közzéteszi. A nyilvántartásban szereplő egyesületekről és az általuk végzett közös jogkezelési tevékenységekről a miniszter közleményt jelentet meg a Magyar Közlönyben.

(4) A szerzői és a szomszédos jogok közös kezelését végző egyesületekről vezetett nyilvántartás részletes szabályait a miniszter — vagy az országos hatáskörű szerv felett felügyeletet gyakorló miniszter — rendeletben állapítja meg.

A közös jogkezelés általános szabályai

90. § (1) A szerzői és a szomszédos jogok közös kezelését végző egyesület abban a körben, amelyben a nyilvántartás szerint jogkezelésre jogosult, rendszeres időközönként megállapítja az egyes felhasználási módok tekintetében — a felhasználókra indokolatlan megkülönböztetés nélkül vonatkozó — jogdíjakat és a felhasználás egyéb — szintén indokolatlan különbségtétel nélkül érvényesülő — feltételeit.

(2) A jogdíjak és egyéb feltételek megállapításához a miniszter jóváhagyása szükséges. A miniszter a jóváhagyás előtt véleményt kér a jelentős felhasználóktól és a felhasználók érdekképviseleti szervezeteitől. Ilyennek minősülnek a törvény 21. §-ában meghatározott díj vonatkozásában a fizetésre kötelezettek és azok érdekképviseleti szervezetei. A jóváhagyás a jogdíjak és egyéb feltételek alkalmazásának és a Magyar Közlönyben való nyilvánosságra hozatalának feltétele; nem zárja ki, illetve nem érinti azonban az egyéb jogszabályok érvényesülését a jogdíjak és az egyéb feltételek tekintetében.

(3) A jogdíjakat és a felhasználás egyéb feltételeit tartalmazó díjszabást a jogkezelő egyesület a jóváhagyást követően a Magyar Közlönyben saját nevében nyilvánosságra hozza.

(4) A díjszabást a felhasználókkal szemben indokolatlan megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni.

91. § (1) Ha a közös jogkezelést végző — a 86—89. §-ok alapján nyilvántartásba vett — egyesület valamely felhasználónak engedélyt ad a felhasználásra, illetve a felhasználóval szemben díjigényt érvényesít, a felhasználó jogosult az egyesület által végzett jogkezelés szempontjából érintett valamennyi jogosult — közös jogkezelés alá tartozó — azonos műfajú műveinek vagy szomszédos jogi teljesítményeinek felhasználására is, az ezekre a művekre vagy szomszédos jogi teljesítményekre vonatkozó jogdíjak azonos feltételek alapján történő megfizetése mellett.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók, ha a közös jogkezelést végző egyesület által végzett jogkezelés szempontjából érintett jogosult az egyesülethez intézett írásbeli nyilatkozatában előzetesen tiltakozik művei

vagy szomszédos jogi teljesítményei felhasználásának közös jogkezelés körében történő engedélyezése ellen. A jogkezelő szervezet köteles a nyilatkozat szerint eljárni, ha azt több mint három hónappal a naptári év vége előtt, a következő év első napjánál nem korábbi hatállyal tesz meg. A jogosult azonban nem tiltakozhat a felhasználás ilyen módon történő engedélyezése ellen, ha a közös jogkezelést jogszabály írja elő.

92. § (1) A 86—89. §-ok alapján nyilvántartásba vett, közös jogkezelést végző egyesület a közös jogkezelés körébe tartozó igényeket bíróság előtt saját nevében, saját igényeként érvényesíti.

(2) A közös jogkezelés útján érvényesített díjigényekkel, valamint a megfizetett vagy beszedett díjakkal a jogosultak közötti felosztásukig a 86—89. §-ok alapján nyilvántartásba vett, közös jogkezelést végző egyesület rendelkezik.

(3) Ha a közös jogkezelést a törvény írja elő — a mechanikai többszörözés engedélyezése (19. §) kivételével —, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a felhasznált művek, illetve szomszédos jogi teljesítmények védelemben részesülnek.

(4) A közös jogkezelő szervezet az általa végzett jogkezelés körében a felhasználó írásbeli kérésére — költségtérítés ellenében — írásbeli tájékoztatást ad arról, hogy a felhasználó által egyedileg megjelölt mű, illetve szomszédos jogi teljesítmény védelemben részesül-e.

(5) A közös jogkezelő szervezet a díjszabásban a felhasználásra való jogosítás feltételeként előírhatja, hogy a felhasználó szolgáltatson adatot a felhasznált művekről, illetve szomszédos jogi teljesítményekről. E rendelkezés nyilvános előadás esetén csak az élő előadásra [24. § (2) bek. a) pont] alkalmazható.

A közös jogkezelés felügyelete

93. § (1) A közös jogkezelési tevékenység felett — az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 17. §-ával összhangban — gyakorolt felügyelet körében a miniszter ellenőrzi, hogy a nyilvántartásba vétel feltételei a jogkezelő egyesületnél folyamatosan megvalósulnak-e, továbbá, hogy az alapszabály, a felosztási szabályzat és más belső szabályzat rendelkezései nem ütköznek-e a szerzői jogi jogszabályokba.

(2) A közös jogkezelést végző — a 86—89. §-ok alapján nyilvántartásba vett — egyesület a felügyelet ellátásához megküldi a miniszternek

- a) alapszabályát;
- b) szervezeti és működési szabályzatát;
- c) felosztási szabályzatát;
- d) azoknak a tagjainak a névsorát, akik nevük e célból történő közléséhez hozzájárultak;

- e) ügyintéző és képviseleti szerve tagjainak névsorát;
- f) éves beszámolóját;
- g) a külföldi közös jogkezelő szervezetekkel kötött kölcsönös képviseleti szerződéseit.

(3) A miniszter a felügyelet körében — ha a nyilvántartásba vételhez szükséges feltételek hiányát vagy az (1) bekezdésben említett jogszabályok megsértését észleli —, megteszi a következő intézkedéseket:

a) írásban figyelmezteti a közös jogkezelő egyesület ügyintéző és képviseleti szervét a nyilvántartásba vétel feltételeinek, illetve a szerzői jogi jogszabályoknak megfelelő működés helyreállítására, és erre megfelelő határidőt tűz;

b) megkeresi az ügyészséget az egyesület törvényességi felügyelete körében meghozható intézkedések megtétele céljából;

c) ha az a) pontban említett határidő eredménytelenül telt el, vagy a törvényességi felügyeleti intézkedés nem jár eredménnyel, illetve nem várható tőle eredmény, törli a közös jogkezelést végző egyesületet a nyilvántartásból, és ezt a Magyar Közlönyben közzéteszi.

XIII. Fejezet

A SZERZŐI JOG MEGSÉRTÉSÉNEK KÖVETKEZMÉNYEI

Polgári jogi jogkövetkezmények

94. § (1) A szerző jogainak megsértése esetén — az eset körülményei szerint — a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;

c) követelheti, hogy a jogsértő — nyilatkozattal vagy más megfelelő módon — adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;

d) követelheti, hogy a jogsértő szolgáltatson adatot a jogsértéssel érintett dolgok vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében részt vevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról;

e) követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését;

f) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a kizárólag vagy elsősorban a jogsértéshez használt eszköz és anyag, valamint a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését, illetve jogsértő mivoltától megfosztását.

(2) A szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítés jár. Kártérítésre alap az is, ha a szerző személyhez fűződő jogait megsértik.

(3) A szerzői jog megsértése miatt indított perekben az ideiglenes intézkedést a kérelmező különös méltánylást érdemlő jogvédelméhez szükségesnek kell tekinteni, ha a kérelmező valószínűsíti, hogy a mű szerzői jogi védelem alatt áll, valamint, hogy ő a szerző, a szerző jogutóda vagy a mű olyan felhasználója, illetve a szerzői jogok közös kezelését végző olyan szervezet, amely jogosult saját nevében fellépni a jogsértéssel szemben.

(4) A (3) bekezdés nem alkalmazható, ha a szerzői jog megsértésének megkezdése óta hat hónap, illetve a kérelmezőnek a jogsértésről és a jogsértő személyéről való tudomásszerzése óta hatvan nap már eltelt.

(5) A bíróság az ideiglenes intézkedés tárgyában soron kívül, legkésőbb az ilyen intézkedés iránti kérelem előterjesztésétől számított tizenöt napon belül határoz.

(6) Ha a szerzői jog megsértése miatt indított perben az egyik fél tényállításait már elvárható mértékben valószínűsítette, a bíróság a bizonyító fél kérelmére az ellenfelet kötelezheti a birtokában lévő okirat és egyéb tárgyi bizonyíték bemutatására, valamint a szemle lehetővé tételére.

(7) A szerzői jog megsértése miatt indított perekben a bíróság az előzetes bizonyítás elrendelését biztosítékadáshoz kötheti.

Védelem

a műszaki intézkedések megkerülésével szemben

95. § (1) A szerzői jog megsértésének következményeit kell alkalmazni minden olyan cselekményre — ideértve eszközök gyártását és forgalmazását, szolgáltatások nyújtását is —, amely jogosulatlanul teszi lehetővé vagy könnyíti meg a szerzői jog védelmére szolgáló határos műszaki intézkedések megkerülését, és amelynek a műszaki intézkedés megkerülésén kívül nincs számottevő gazdasági jelentősége, illetve célja. E rendelkezés csak akkor alkalmazható, ha az említett cselekményeket végző személy tudja vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett tudnia kellene, hogy a cselekmények jogosulatlanul teszik lehetővé vagy könnyítik meg a szerzői jog védelmére szolgáló, határos műszaki intézkedések megkerülését.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában műszaki intézkedésnek minősül minden eszköz, termék, alkatrész, eljárás, illetve módszer, amely arra szolgál, hogy a szerzői jog megsértését megelőzze vagy megakadályozza. A műszaki intézkedést akkor kell hatásosnak tekinteni, ha az intézkedés eredményeként a mű a felhasználó számára csak — a szerző engedélyével végzett — olyan cselekmények útján válik hozzáférhetővé, amelyek az ehhez szükséges eljárás alkalmazását vagy hozzáférési kód megadását igénylik.

A jogkezelési adatok védelme

96. § (1) A szerzői jog megsértésének következményeit kell alkalmazni a jogkezelési adat jogosulatlan eltávolítására vagy megváltoztatására, továbbá olyan művek jogosulatlan terjesztésére, terjesztés céljából történő behozatalára, sugárzására vagy a nyilvánosságához másként történő közvetítésére, amelyekről eltávolították vagy amelyeken megváltoztatták a jogkezelési adatot, feltéve, hogy a felsorolt cselekmények bármelyikét elkövető személy tudja vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett tudnia kellene, hogy cselekményével lehetővé teszi vagy megkönnyíti a szerzői jog megsértését, vagy mást arra indít.

(2) Jogkezelési adat a jogosultaktól származó minden olyan adat, amely a művet, a szerzőt vagy a műre vonatkozó jogok más jogosultját azonosítja, vagy a felhasználás feltételeiről tájékoztat, ideértve az ilyen adatokat megjelenítő számokat vagy jelzéseket is, feltéve, hogy az adatokat a mű példányához kapcsolják, illetve a mű nyilvánosságához történő közvetítésével összefüggésben jelentik meg.

A szerzői jog megsértésének vámjogi következményei

97. § A szerzői jog megsértése esetén a szerző — külön jogszabály rendelkezései szerint — követelheti a vámhatóság intézkedését a jogsértéssel érintett vámáruk belföldi forgalomba kerülésének megakadályozására.

Jogkövetkezmények felhasználási engedély esetén

98. § (1) A szerző jogainak megsértése esetén a kizárólagos felhasználási engedélyt a 43. § (1) bekezdése alapján megszerző személy felhívhatja a szerzőt, hogy a jogsértés abbahagyása iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ha a szerző a felhívástól számított harminc napon belül nem intézkedik, a jogszerző saját nevében felléphet a jogsértés miatt.

(2) A nem kizárólagos felhasználási engedély esetében a jogszerző az (1) bekezdés szerint csak a felhasználási szerződés kifejezett rendelkezése alapján léphet fel.

A szomszédos jogok megsértésének következményei

99. § A 94—97. §-ok rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a XI. fejezet szabályainak megsértése esetén, illetve az abban a fejezetben szabályozott jogokkal kapcsolatos műszaki intézkedések és jogkezelési adatok védelmére is.

ÖTÖDIK RÉSZ

VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XIV. Fejezet

JÁRULÉKFIZETÉS A VÉDELMI IDŐ ELTELTE
UTÁN

100. § (1) A szerzői jogok védelmi idejének eltelte után az eredeti képzőművészeti és iparművészeti alkotás tulajdonjogának kereskedelmi tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet közreműködésével történő átruházásakor járulékot kell fizetni.

(2) Az eredeti képzőművészeti és iparművészeti alkotások körének meghatározására, a járulék kötelezettjére, mértékére, beszedésére, átutalására és a járulék alóli mentességre a 70. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy a közös jogkezelő szervezet a hozzá átutalt járulékot az alkotói tevékenység támogatására és az alkotóművészek szociális céljára használja fel.

(3) A közös jogkezelő szervezet a járulék címén befolyt összeget külön köteles kezelni és nyilvántartani.

(4) A közös jogkezelő szervezet a járulék összegéről, annak felhasználásáról a nyilvánosságot évente, az 86. §-ban említett miniszter irányítása alatt működő minisztérium (országos hatáskörű szerv) hivatalos lapja útján tájékoztatja.

XV. Fejezet

A SZERZŐI JOGI JOGVITÁK RENDEZÉSÉBEN
KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK*Szerzői jogi szakértő testület*

101. § (1) Szerzői jogi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok szakvéleményt kérhetnek a Magyar Szabadalmi Hivatal mellett működő szakértő testülettől. A testület tagjait az igazságügy-miniszter a nemzeti kulturális örökség miniszterével egyetértésben ötéves időtartamra nevezi ki.

(2) A testület szakvéleményét három- vagy öttagú tanácsban, szótöbbséggel alakítja ki.

(3) A szerzői jogi szakértő testület felkérésre peren kívül is adhat szakvéleményt a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

(4) A testület szervezetének és működésének részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

Egyeztető testület

102. § Ha a nyilvánossághoz — az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával — történő egyidejű változatlan továbbközvetítéssel kapcsolatban a felhasználó és a jogosultak, illetve azok közös jogkezelő szervezete között nem jön létre megállapodás a díjazásról és a felhasználás egyéb feltételeiről, bármelyik fél a 103. § alapján létrehozott egyeztető testülethez fordulhat.

103. § (1) Az egyeztető testület megalakítására a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény II. fejezetében foglalt szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy az egyeztető testület tagjait a szerzői jogi szakértő testület (101. §) tagjai közül kell kijelölni.

(2) Az egyeztető testület a szerzői jogi szakértő testületen belül működik.

104. § (1) Az egyeztető testület eljárásának célja, hogy a felek közötti megállapodás létrehozását elősegítse. A testület eljárása nem érinti a 90. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazhatóságát.

(2) Ha a felek között nem jön létre megállapodás, az egyeztető testület javaslatot készít a megállapodás tartalmára, amelyet a felekkel írásban közöl.

(3) A javasolt megállapodást a felek kifejezetten vagy hallgatólagosan elfogadhatják. Hallgatólagos elfogadásnak kell tekinteni, ha a megállapodási javaslatot a fél a kézbesítéstől számított három hónapon belül nem kifogásolja az egyeztető testületnél.

(4) Ha az egyeztető testület a 105. §-ban foglalt szabályok megsértésével járt el, a sérelmet szenvedett fél az egyeztető testület döntése alapján létrejött megállapodást az annak hatálybalépésétől számított három hónapon belül bíróság előtt megtámadhatja.

105. § (1) Az egyeztető testület eljárása során a feleket egyenlő elbánásban kell részesíteni, és mindegyik félnek meg kell adni a lehetőséget, hogy álláspontját előadhassa. Az egyeztető testület a feleket az eljárásban való részvételre, eljárási cselekmények lefolytatására nem kötelezheti, kivéve, ha a felek ebben megállapodnak. Egyebekben az egyeztető testület — a (2) bekezdésben említett szabályzat keretein belül — az eljárási szabályait, valamint a díjszabását maga állapítja meg.

(2) Az egyeztető testület eljárási szabályzatát a szerzői jogi szakértő testület dolgozza ki és az igazságügy-miniszter hagyja jóvá. A jóváhagyást megelőzően be kell szerezni a Magyar Szabadalmi Hivatal felügyeletét ellátó miniszter, valamint a nemzeti kulturális örökség miniszterének véleményét.

XVI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A szerzői jog más jogosultjai

106. § (1) Ahol e törvény szerzőt említ, azon megfelelően érteni kell a szerző jogutódját, illetve a szerzői jog más jogosultját is.

(2) Ha az elhunyt személy hagyatékához szerzői jog tartozik, a közjegyző a hagyatéki eljárás megindításáról értesíti az elhunyt személy műveivel kapcsolatban érintett közös jogkezelő szervezetet. Ha nem állapítható meg, hogy melyik az érintett közös jogkezelő szervezet, vagy a művek nem tartoznak a közös jogkezelés körébe, az értesítést az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezetnek kell küldeni.

(3) A hagyatékhoz tartozó szerzői jog örökösnek történő átadásáról a közjegyző kivonatos hagyatékátadó végzés, a bíróság pedig kivonatos jogerős ítélet egy példányának megküldésével — a (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával — értesíti az érintett közös jogkezelő szervezetet.

(4) A kivonatos hagyatékátadó végzésre, illetőleg a kivonatos ítéletre a hagyatékátadó végzésre és az ítéletre vonatkozó szabályok irányadók azzal, hogy azok csak a hagyatékhoz tartozó szerzői jog örökösnek történő átadására vonatkozó adatokat tartalmazhatják.

(5) A (3) bekezdésben említett kivonatos hagyatékátadó végzés és kivonatos ítélet a (4) bekezdésben foglaltakon kívül tartalmazza a „kivonat” minőség megjelölését, valamint azt, hogy az milyen célra használható fel.

(6) Az (5) bekezdés szerint kell eljárni akkor is, ha a végzés egyébként sem tartalmazna más rendelkezést, mint amit a (4) bekezdés előír.

(7) Az érintett közös jogkezelő szervezet köteles az örökösökről nyilvántartást vezetni, és abból a felhasználók számára a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok keretei között adatot szolgáltatni.

(8) Az (1)—(7) bekezdésben foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell az előadóművészekre és az előadóművészi jogokra.

A törvény hatálybalépésére vonatkozó és az átmeneti rendelkezéseket megállapító szabályok

107. § (1) E törvény 1999. szeptember 1-jén lép hatályba; rendelkezéseit a hatálybalépését követően megkötött felhasználási szerződésekre kell alkalmazni.

(2) A törvény 21. §-ában foglalt rendelkezéseket, valamint a 22. §-ának a reprográfiára szolgáló készülékkel kapcsolatos előírásait 2000. szeptember 1-jétől kell alkalmazni.

(3) A 111. § (1) és (2) bekezdésével megállapított rendelkezéseket az e törvény hatálybalépését követően indult végrehajtási eljárásokban kell alkalmazni.

108. § (1) A 31. § rendelkezéseit alkalmazni kell olyan művekre is, amelyeknek a korábban hatályos rendelkezések szerint számított védelmi ideje az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok módosításáról szóló 1994. évi VII. törvény hatálybalépéséig már lejárt.

(2) Az előadóművészeket, a hangfelvételek előállítóit, a rádió- és televízió-szervezeteket, valamint a saját műsort vezeték útján a nyilvánossághoz átvivőket az e törvényben meghatározott jogok akkor is megilletik, ha a 84. §-ban — rájuk vonatkozóan — említett év végétől számított húsz év az 1994. évi VII. törvény hatálybalépéséig már eltelt.

(3) Ha a szerzői vagyoni jogok vagy a szerzői joggal szomszédos jogok védelmi ideje az 1994. évi VII. törvény hatálybalépését megelőzően lejárt, a lejárat és az e törvény hatálybalépése közötti időtartamban végzett felhasználás szabad felhasználásnak minősül, függetlenül attól, hogy e jogok újra védelemben részesülnek-e e törvény hatálybalépését követően.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott felhasználás e törvény hatálybalépését követően — a hangfelvételek esetében a hatálybalépésig már előállított műpéldányokra vonatkozóan — még további egy évig folytatható, de csak a hatálybalépéskor meglévő mértékben. A gazdasági tevékenység körében folytatott ilyen felhasználás jogát csak a jogosult gazdálkodó szervezettel vagy annak — a felhasználást folytató — szervezeti egységével együtt lehet átruházni. A törvény hatálybalépését követően is folytatott felhasználás ellenében a jogosultnak méltányos díjazás jár.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a felhasználásra e törvény kihirdetésének napjáig komoly előkészületeket tettek, azaz, hogy ebben az esetben a felhasználást az előkészületnek az e törvény kihirdetésekor meglévő mértékéig lehet megkezdeni és folytatni.

(6) A (3) bekezdésben meghatározott időtartamban végzett átdolgozást, feldolgozást vagy fordítást úgy kell tekinteni, mintha az a szerző hozzájárulásával készült volna.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott átdolgozás, feldolgozás és fordítás e törvény hatálybalépését követő felhasználása ellenében az alapul szolgáló műre vonatkozó szerzői jog jogosultjának méltányos díjazás jár.

(8) A (3) és a (7) bekezdésben foglalt rendelkezések alapján járó díjazással kapcsolatos viták bírósági útra tartoznak.

(9) Az 1994. évi VII. törvény hatálybalépését megelőzően kötött felhasználási szerződés alapján a teljes védelmi időre, illetve határozatlan időre megszerzett felhasználási jog e törvény hatálybalépését követően — a felhasználási szerződésben foglalt feltételeknek megfelelően — újra

megilleti a felhasználót, ha a szerzői jog vagy az azzal szomszédos jog e törvény szerint újra védelemben részesül.

109. § A 31. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést akkor kell alkalmazni, ha az nem eredményezi a korábban hatályos rendelkezés szerint számított védelmi idő megrövidülését. A 31. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést alkalmazni kell az olyan filmalkotásra is, amelynek védelmi ideje e törvény hatálybalépésekor már eltelt. A 108. § (3)—(9) bekezdéseiben foglalt szabályok ilyen esetben is értelemszerűen irányadók, azzal, hogy az 1994. évi VII. törvény hatálybalépése helyett e törvény hatálybalépését kell érteni.

Hatályukat veszítő rendelkezések

110. § E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény, valamint az 1978. évi 27. törvényerejű rendelet, az 1994. évi VII. törvény 13—19. §-a és 29. §-a, az 1994. évi LXXII. törvény, valamint az 1997. évi XI. törvény 120. §-ának *b)* és *c)* pontja;

b) a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 117. §-a (2) bekezdésének második mondata, 139. §-ának (4) bekezdése, a 151. §-a, valamint 161. §-ának *e)* pontja;

c) a szerzői és a szomszédos jogok közös kezeléséről szóló 146/1996. (IX. 19.) Korm. rendelet és az azt módosító 239/1997. (XII. 18.) Korm. rendelet;

d) a szerzői jogi törvény végrehajtásáról szóló 9/1969. (XII. 29.) MM rendelet, valamint az azt módosító, illetve kiegészítő 4/1978. (XII. 7.) KM rendelet, 15/1982. (IX. 20.) MM rendelet, 15/1983. (VII. 12.) MM rendelet, 18/1988. (VIII. 24.) MM rendelet, 6/1992. (IV. 8.) MKM rendelet, 12/1992. (VII. 29.) MKM rendelet 2. §-a, 8/1994. (IV. 26.) MKM rendelet 33. §-a (2) bekezdésének *a)* pontja, 24/1994. (XII. 28.) MKM rendelet;

e) a kiadói szerződések feltételeiről és a szerzői díjakról szóló 1/1970. (III. 20.) MM rendelet, valamint az azt módosító 2/1980. (IX. 15.) MM rendelet, 13/1982. (X. 18.) MM rendelet, 21/1984. (XII. 28.) MM rendelet, 14/1985. (XII. 22.) MM rendelet, 15/1987. (VIII. 9.) MM rendelet és 19/1996. (XII. 26.) MKM rendelet;

f) a színpadi művek felhasználási szerződéseinek feltételeiről és a szerzői díjakról szóló 2/1970. (III. 20.) MM rendelet, valamint az azt módosító 7/1992. (IV. 8.) MKM rendelet;

g) a zeneművek megírására és az első nyilvános előadására vonatkozó szerződésekről szóló 3/1970. (III. 20.) MM rendelet;

h) a Magyar Rádió és Televízió felhasználási szerződéseinek feltételeiről és a szerzők díjazásáról szóló 5/1970. (VI. 12.) MM rendelet, valamint az azt módosító 15/1985. (XII. 28.) MM rendelet, 16/1988. (VIII. 11.) MM rendelet, 13/1992. (VIII. 26.) MKM rendelet és 23/1994. (XII. 26.) MKM rendelet;

i) az egyes felhasználási szerződések díjazására vonatkozó rendelkezések módosításáról szóló 4/1988. (II. 12.) MM rendelet;

j) az alkalmazott grafikai művek felhasználási szerződéseinek feltételeiről és a szerzői díjakról szóló 6/1970. (VI. 24.) MM rendelet;

k) a kisplasztika, érem és plakett felhasználására vonatkozó szerződések feltételeiről és a szerzők díjáról szóló 7/1970. (VI. 24.) MM rendelet;

l) a művészi fényképek felhasználási szerződéseinek feltételeiről és a szerzői díjakról szóló 8/1970. (VI. 24.) MM rendelet;

m) az iparművészeti és az ipari tervezőművészi alkotások felhasználási szerződéseinek feltételeiről és a szerzői díjáról szóló 9/1970. (VI. 25.) MM rendelet, valamint az azt módosító 14/1989. (V. 13.) MM rendelet;

n) a képzőművészeti alkotások felhasználási szerződéseinek feltételeiről és a szerzői díjakról szóló 10/1970. (VI. 25.) MM rendelet;

o) a képzőművészet, az iparművészet egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 83/1982. (XII. 29.) MT rendelet végrehajtásáról szóló 16/1982. (XII. 29.) MM rendelet 11. §-ának 4—9. — számmal nem jelölt — bekezdései;

p) a megfilmesítési szerződések feltételeiről és a szerzők díjazásáról szóló 12/1970. (VI. 30.) MM rendelet, valamint az azt módosító 2/1983. (III. 23.) MM rendelet;

r) a zeneművek kiadására vonatkozó szerződések feltételeiről, a zenekiadással kapcsolatos egyéb szerződésekről, valamint a szerzői és más tevékenység díjáról szóló 6/1972. (VIII. 19.) MM rendelet.

Módosuló rendelkezések

111. § (1) A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) a következő alcímmel és 184/A. §-sal egészül ki:

„Szellemi tulajdonjogok megsértése miatt indított perben hozott határozat végrehajtása

184/A. § (1) Ha a meghatározott cselekmény végrehajtása szabadalmibitorlás, használati mintaoltalom bitorlása, mikroelektronikai félvezető termék topográfijára vonatkozó oltalom bitorlása, védjegybitorlás, ipari mintaoltalom megsértése, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmára vonatkozó rendelkezések vagy szerzői jog megsértése miatt indított perben hozott határozat végrehajtására irányul, a bíróság a végrehajtandó okiratban a kötelezettet háromnapos határidővel hívja fel az önkéntes teljesítésre. Amennyiben a meghatározott cselekmény ingóság átadása, kiadása, a kötelezettet azonnali teljesítésre hívja fel a bíróság.

(2) A végrehajtó a végrehajtható okiratot — megérkezése után — haladéktalanul megküldi a végrehajtást kérő-

nek, egyben felhívja őt a végrehajtási eljárás költségeinek haladéktalanul történő előlegezésére. Ideiglenes intézkedés végrehajtása esetén a végrehajtót eljárása kezdetén előlegként a teljes munkadíjnak és a várhatóan felmerülő készkiadásnak, illetőleg költségátalálynak megfelelő összeg illeti meg.

(3) A végrehajtó az előleg beérkezését követően a helyszínen haladéktalanul kézbesíti a végrehajtható okiratot a kötelezettnek és felhívja őt a teljesítésre. Amennyiben a végrehajtó felhívására a kötelezett azonnal nem teljesít, a teljesítési határidő lejártakor a végrehajtó a helyszínen ellenőrzi a teljesítés megtörténtét.

(4) A teljesítés elmaradása esetén a végrehajtó a helyszíni ellenőrzésről készített jegyzőkönyvet haladéktalanul beterjeszti a végrehajtást foganatosító bírósághoz, mely a végrehajtás módjáról a 174—177. §-oknak megfelelően és soron kívül határoz.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott perekben hozott határozat végrehajtása során a bíróság a 174. § c) pontja alapján a kötelezettel szemben 500 000 Ft-ig terjedő pénzbírságot szabhat ki. A pénzbírság összege meg nem fizetés esetén a teljesítési határidő lejártának napjától a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő összeggel emelkedik.

(6) Ha az e címben szabályozott végrehajtás meghatározott ingóság átadására, kiadására vagy lefoglalására irányul, a végrehajtó a végrehajtható okirat kézbesítésekor az ingóságot lefoglalja és intézkedik a határozatban megjelölt személyhez történő szállítása iránt. Ha a kötelezett az ingóság átadását, kiadását megtagadja vagy a foglalást megakadályozza, a végrehajtó a rendőrség közvetlen közreműködésének igénybevételével foganatosítja a végrehajtást.

(7) Ha a bíróság a lefoglalt eszközöknek és anyagoknak a bírósági végrehajtás szabályai szerinti értékesítését írja elő, azt a végrehajtó az ingóárverésre irányadó szabályok szerint foganatosítja azzal, hogy nincs helye a 135. § (1)—(2) bekezdésében szabályozott, az ingóság kötelezett részére történő visszaadásának.

(8) Ha az (1) bekezdésben foglalt perben hozott határozat kizárólag pénzfizetésre kötelezést tartalmaz, a határozat végrehajtása a pénzkövetelés végrehajtására vonatkozó szabályok szerint történik.”

(2) A Vht. 190. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A végrehajtó a biztosítási intézkedést elrendelő végzés kézhezvétele után haladéktalanul felhívja a végrehajtást kérőt az előleg rövid határidő alatt történő megfizetésére, a díjelőleg beérkezése után a biztosítási intézkedés végrehajtását haladéktalanul megkezdi. Biztosítási intézkedés végrehajtása esetén a végrehajtót eljárása kezdetén előlegként a teljes munkadíjnak és a várhatóan felmerülő készkiadásnak, illetőleg költségátalálynak megfelelő összeg illeti meg.”

(3) A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 75. §-ának (7) bekezdése a következő második mondatával egészül ki:

„E rendelkezés nem érinti — a Magyar Rádiót, a Magyar Televíziót és a Duna Televíziót megillető szomszédos jogi jogosultságok kivételével — a szerzői jogi jogszabályok alkalmazását.”

(4) A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 78. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A 117. § (1) bekezdésében meghatározott műsor-szolgáltatások esetében az üzemben tartó helyett az Alap kezelője az Alapból fizeti meg a szerzői jogi jogszabályok alapján járó díjazást.”

Felhatalmazások

112. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a reprogramozásra szolgáló készülékek körét — az érintett érdekképviseleti szervek véleményének figyelembevételével — rendelettel meghatározza.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendelettel megállapítsa a szerzői jogi szakértő testület szervezetének és működésének részletes szabályait.

(3) Felhatalmazást kap a nemzeti kulturális örökség minisztere, hogy a szerzői és a szomszédos jogok közös kezelését végző egyesületekről vezetett nyilvántartásra vonatkozó részletes szabályokat rendelettel megállapítsa.

Az Európai Közösségek jogszabályaihoz való közelítés

113. § E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaiival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 91/250/EGK irányelve a számítógépi programok jogi védelméről;

b) a Tanács 92/100/EGK irányelve a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joghoz kapcsolódó bizonyos jogokról;

c) a Tanács 93/83/EGK irányelve a műholdas műsor-sugárzásra és a vezeték útján történő továbbközvetítésre alkalmazandó szerzői jogra és a szerzői joggal kapcsolatos jogokra vonatkozó egyes szabályok összehangolásáról;

d) a Tanács 93/98/EGK irányelve a szerzői jog és bizonyos kapcsolódó jogok védelmi idejének összehangolásáról;

e) az Európai Parlament és a Tanács 96/9/EK irányelve az adatbázisok jogi védelméről.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Kormány rendeletei

A Kormány 101/1999. (VII. 6.) Korm. rendelete

a Magyar Köztársaság Kormánya
és az Olasz Köztársaság Kormánya között
Rómában, 1995. február 6-án aláírt vízummegállapodás
módosításáról szóló levélváltás kihirdetéséről

(A Megállapodás módosításáról szóló levélváltás 1999. március 31-én megtörtént.)

1. §

A Kormány a Magyar Köztársaság Kormánya és az Olasz Köztársaság Kormánya között Rómában, 1995. február 6-án aláírt vízummegállapodás módosításáról szóló levélváltást e rendelettel kihirdeti.

2. §

A levélváltás magyar nyelvű szövege a következő:

„Magyar Köztársaság
külgügyminisztere

Őnagyméltósága
Lamberto Dini úr,
az Olasz Köztársaság külgügyminisztere
Róma

Miniszter Úr

Kérem, engedje meg, hogy hivatkozással a magyar és az olasz Kormány képviselőinek korábbi tárgyalásaira, attól az óhajtól vezérelve, hogy a kötetlen megállapodás még inkább elősegítse a két ország állampolgárainak szabad mozgását, különös tekintettel a határok átlépésére, a Magyar Köztársaság Kormánya nevében tisztelettel javaslom a Magyar Köztársaság Kormánya és az Olasz Köztársaság Kormánya között Rómában, 1995. év február hó 6. napján aláírt vízummegállapodás alábbi módon történő módosítását:

1. A Megállapodás 1. Cikke helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„1. Cikk

(1) A Magyar Köztársaság, valamint az Olasz Köztársaság érvényes diplomata- vagy szolgálati útlevéllel rendelkező állampolgárai a másik Szerződő Fél területére vízum nélkül utazhatnak a beutazás céljától függetlenül, időbeli korlátozás nélkül.

(2) A Magyar Köztársaság, valamint az Olasz Köztársaság érvényes magánútlevéllel vagy érvényes személyi igazolvánnyal rendelkező állampolgárai kilencven napot meg nem haladó időre vízum nélkül utazhatnak a másik Szerződő Fél területére.

Az Olasz Fél, nemzetközi kötelezettségeinek betartásával, az érvényes személyi igazolvánnyal rendelkező magyar állampolgárok személyi igazolvánnyal történő beutazását azt követően fogja lehetővé tenni, miután a Magyar Féllel diplomáciai úton közölte, hogy a magyar személyi igazolványt okmányvédelmi szempontból elismeri.

Ez a könnyítés nem terjed ki azokra, akik munkaviszony létesítése, vagy önállóan történő munkavégzés, vagy más jövedelemszerző tevékenység folytatása céljából utaznak be, rájuk továbbra is a hatályos vízumszabályok vonatkoznak.”

2. A Megállapodás 4. Cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. Cikk

(1) Amennyiben a jelen Megállapodás hatálybalépését követően a Szerződő Felek új útlevelet vagy személyi igazolványt (a továbbiakban: úti okmány) bocsátanak ki, erről az úti okmányok mintapéldányainak megküldésével a másik Szerződő Felet haladéktalanul értesítik.

(2) A Szerződő Felek állampolgárai, akik a másik Szerződő Fél felségterületén útlevelüket vagy személyi igazolványukat elvesztették vagy azt ellopták, úti okmány beszerzése nélkül visszautazhatnak hazájukba, amennyiben a megfelelő rendőrségi igazolást bemutatják, és személyük kiléte, valamint állampolgársága hitelt érdemlően megállapítható.”

A Magyar Köztársaság Kormánya és az Olasz Köztársaság Kormánya között Rómában, 1995. február hó 6. napján aláírt vízummegállapodás egyéb rendelkezései változatlanul hatályban maradnak.

Amennyiben az Olasz Köztársaság Kormánya ezt a javaslatot elfogadja, úgy ez a levél és Miniszter Úr egyetértő tartalmú válaszelevele Megállapodást képez a Magyar Köztársaság Kormánya és az Olasz Köztársaság Kormánya között Rómában, 1995. február hó 6. napján aláírt vízummegállapodás módosítása tárgyában, és Miniszter Úr egyetértést kifejező válaszelevelének kézhezvételét követő 15. napon lép hatályba.

Megragadom az alkalmat, hogy Miniszter Urat őszinte nagyrabecsülesemről biztosítsam.

Dr. Martonyi János s. k.,
külgügyminiszter”

3. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, a vízummegállapodás módosításában foglaltakat azonban 1999. április 15. napjától kell alkalmazni.

(2) E rendelet végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 102/1999. (VII. 6.) Korm. rendelete

**a Magyar Köztársaság Kormánya
és Románia Kormánya között
a Magyar Köztársaságban, illetve Romániában
akkreditált oktatási intézmények által kiadott diplomák,
oklevelek, tanulmányi bizonyítványok és tudományos
fokokozatok kölcsönös elismeréséről szóló Egyezmény
kihirdetéséről**

*(Az Egyezmény jóváhagyásáról szóló jegyzékváltás 1999.
január 18-án megtörtént.)*

1. §

A Kormány a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a Magyar Köztársaságban, illetve Romániában akkreditált oktatási intézmények által kiadott diplomák, oklevelek, tanulmányi bizonyítványok és tudományos fokozatok kölcsönös elismeréséről szóló, Bukarestben, 1997. június 6-án aláírt Egyezményt e rendelettel kihirdeti.

2. §

Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

**„Egyezmény
a Magyar Köztársaság Kormánya
és Románia Kormánya között
a Magyar Köztársaságban, illetve Romániában
akkreditált oktatási intézmények által kiadott diplomák,
oklevelek, tanulmányi bizonyítványok és tudományos
fokokozatok kölcsönös elismeréséről**

A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya (a továbbiakban: Felek)

— a Magyar Köztársaság és Románia között, a megértésről, az együttműködésről és a jószomszédságról létrejött Szerződéssel összhangban,

— a mindkét Fél által aláírt Európai Konvenziók előírásainak szellemében,

— a két állam érvényben lévő jogszabályainak tiszteletben tartásával, továbbá

— az oktatás és a tudomány területén a mobilitás és együttműködés megkönnyítésének szándékával,

— azzal a céllal, hogy a diplomák és tanulmányi bizonyítványok, valamint a tudományos fokozatok kölcsönös elismerését szabályozzák

a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

A Magyar Köztársaságban az iskolák által kiállított, a nyolc osztály elvégzését igazoló bizonyítványok és Romániában az iskolák által kiállított, a nyolc osztály elvégzését igazoló végbizonyítványok egyenértékűek, és kölcsönösen lehetővé teszik a tanulmányok folytatását a másik állam területén az oktatás közvetlenül következő szintjén.

2. Cikk

A Magyar Köztársaságban a szakiskolák (szakképző iskolák) által kiállított bizonyítványokat és Romániában az azonos profilú oktatási intézmények által kiállított végbizonyítványokat azonos képzési idő és hasonló tanulmányi program esetén az azonos szakmákban egyenértékűnek tekintik, és elismerik a másik állam területén.

3. Cikk

A Magyar Köztársaságban a középiskola elvégzésekor kiállított érettségi bizonyítványokat és Romániában a líceum elvégzésekor kiállított érettségi bizonyítványokat (vagy az azzal egyenértékű bizonyítványokat) egyenértékűnek tekintik, és elismerik a másik állam területén abból a célból, hogy lehetővé tegyék a felsőoktatásba vagy a középiskolát, illetve a líceumot követő posztsekunder oktatásba való felvételt.

A Magyar Köztársaságban az egyes szakközépiskolák elvégzésekor kiállított szakmai képesítést igazoló bizonyítványokat, valamint a Romániában kiállított ezekhez hasonló bizonyítványokat a másik állam területén elismerik az azonos típusú vagy profilú oktatás esetén.

4. Cikk

A Magyar Köztársaságban a legalább egyéves képzési idejű posztsekunder szakmai iskolák bizonyítványai és a Romániában kiállított, azonos képzési idejű posztliceális iskolák elvégzését igazoló diplomákat és végbizonyítványokat egyenértékűnek tekintik az azonos szakmákban, és elismerik azokat a másik állam területén.

5. Cikk

A Magyar Köztársaságban a főiskolák vagy egyetemek által kibocsátott főiskolai okleveleket és Romániában a rövid időtartamú felsőoktatás keretében kibocsátott végbizonyítványokat egyenértékűnek tekintik, és elismerik a másik állam területén, ha a tanulmányi programok hasonlóak az adott szakképesítés vonatkozásában.

6. Cikk

A Magyar Köztársaságban az egyetemi oktatás keretében kibocsátott egyetemi oklevelet és Romániában a ha-

sonló intézményben, a hosszú időtartamú egyetemi képzésben kibocsátott diplomákat egyenértékűnek tekintik, és kölcsönösen elismerik a másik állam területén, ha a tanulmányok időtartama és a tanulmányi programok hasonlóak az adott szakképesítés vonatkozásában.

7. Cikk

A Magyar Köztársaságban a felsőoktatási intézmények által kibocsátott posztgraduális tanulmányok elvégzését igazoló okleveleket és a hasonló intézmények által Romániában kibocsátott, az ismeretek elmélyítésére irányuló, továbbá egyéb posztgraduális tanulmányokat tanúsító diplomákat egyenértékűnek tekintik, és elismerik (kivéve mindkét országban a doktori képzést) a másik állam területén, ha a tanulmányok időtartama azonos és a tanulmányi programok hasonlóak az adott szakképesítés vonatkozásában.

8. Cikk

A Magyar Köztársaságban kiállított doktori (PhD, DLA) okleveleket és a Romániában kiállított doktori okleveleket és az ezekkel odaítélt címeket egyenértékűnek tekintik, és elismerik a másik állam területén.

9. Cikk

A jelen Egyezmény megvalósítása a Felek átadják egymásnak minden egyes szak tanulmányi programját, a tanulmányi dokumentumok (diplomák és bizonyítványok) mintapéldányait, továbbá azokat a jogszabályokat, amelyek szabályozzák ezen okiratok kiállítását és kibocsátását.

10. Cikk

A Felek tájékoztatják egymást oktatási rendszerük struktúrájáról, a tanulmányi programokról, a tanulmányi dokumentumok elnevezéséről, tartalmáról és kibocsátásuk feltételeiről, valamint az abban bekövetkezett változásokról.

11. Cikk

A jelen Egyezményben megnevezett diplomákat, tanulmányi bizonyítványokat és tudományos fokozatokat a Felek saját belső jogszabályaiknak megfelelően, ésszerű időtartamon belül ismerik el.

Azokat a diplomákat, amelyeket a másik Fél felsőoktatási intézményeiben, a kétoldalú együttműködési dokumentumok keretében szereztek, a küldő Fél feltétel nélkül elismeri.

12. Cikk

A szakképesítés elismerése és a szakmai téren való elhelyezkedés az érvényes jogszabályi előírásoknak megfelelően történik az Egyezményt aláíró Felek országában.

13. Cikk

A Felek a jelen Egyezmény előírásainak értelmezésében vagy alkalmazása során felmerülő vitás kérdéseket az általuk létrehozott, 5-5 főből álló technikai jellegű szakértői vegyes bizottság (a továbbiakban: Bizottság) segítségével oldják meg. A Felek a jelen Egyezmény hatálybalépésétől számított négy hónapon belül közlik egymással a Bizottság tagjainak névsorát.

A Bizottság évente legalább kétszer vagy szükség szerint a Felek bármelyikének a kérésére összeül. Az ülés időpontját és helyszínét a Felek közösen határozzák meg. A szállás, az étkezés, valamint a technikai feltételek biztosítása és finanszírozása a fogadó Fél feladata, míg a nemzetközi utazási költségeket a küldő Fél biztosítja.

14. Cikk

A jelen Egyezmény — részben vagy egészben — csak mindkét Fél beleegyezésével változtatható meg.

15. Cikk

Amennyiben a jelen Egyezmény érvényét veszti, akkor a benne foglalt előírások csak azokra a személyekre alkalmazhatóak továbbra is, tanulmányaik befejezéséig, akik a másik állam területén tanulmányaikat az egyezmény érvényességének megszűnése előtt kezdték meg.

16. Cikk

A jelen Egyezmény a Feleknek, az életbelépéséhez szükséges belső jogi feltételek teljesülését közlő utolsó értesítése napján lép hatályba. A jelen Egyezmény 5 éves időtartamra szól, érvényessége automatikusan egy-egy évvel meghosszabbodik, amennyiben azt legalább hat hónappal lejártá előtt az aláíró Felek egyike írásban fel nem mondja.

Aláírták Bukarestben, 1997. június 6-án, két eredeti példányban, magyar és román nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles.

A Magyar Köztársaság Kormánya nevében	Románia Kormánya nevében''
--	-------------------------------

3. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1999. január 18. napjától kell alkalmazni.

(2) A rendelet végrehajtásáról az oktatási miniszter gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
103/1999. (VII. 6.) Korm.
rendelete**

**a repülőtér létesítésének, fejlesztésének
és megszüntetésének szabályairól**

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 39. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A rendelet hatálya — az Lt. 45. §-ában említett nemzetközi kereskedelmi repülőtér (Budapest Ferihegy Nemzetközi Repülőtér) kivételével — a Magyar Köztársaság területén meglévő és létesítendő repülőterekre (Lt. 71. § 19. pont) terjed ki.

2. §

(1) Az Lt. 37. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában említett nyilvános repülőteret és az Lt. 37. §-a (1) bekezdésének *ba*) pontjában megjelölt polgári célú nem nyilvános repülőteret (a továbbiakban együtt: polgári repülőtér) bármely — a Magyar Köztársaság területén állandó lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező — természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság létesíthet.

(2) Az Lt. 37. §-a (1) bekezdésének *bb*) pontjában említett állami repülések céljára szolgáló repülőtér (a továbbiakban: állami repülőtér) létesítésére a honvédelmi és a rendvédelmi szervek jogosultak.

(3) Működő állami repülőtéren nyilvános repülőtéri szektor létesítésére a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértésben ad engedélyt.

3. §

(1) Polgári repülőtér létesítése iránti kérelmet az érintett ingatlan tulajdonosának a hozzájárulásával és dokumentációval ellátva kell benyújtani a légiközlekedési hatósághoz. A kérelmet állami repülőtér létesítése esetében a katonai légügyi hatósághoz kell benyújtani.

(2) A dokumentáció tartalmát a rendelet *melléklete* határozza meg.

(3) A dokumentációt kizárólag a hivatalos tervezői névjegyzékben szereplő, illetve külön jogszabályban meghatározott tervezői minősítéssel, jogosultsággal rendelkező személy készítheti el.

(4) A kérelemhez csatolni kell:

- a*) az Országos Rendőr-főkapitányság,
  - b*) a Készenléti Rendőrség Légirendészeti Parancsnokság,
  - c*) a BM TOP Repülőtéri Tűzoltóság Parancsnokság,
  - d*) az Országos Meteorológiai Szolgálat,
  - e*) az illetékes földhivatal,
  - f*) az erdőművelési ágú terület bevonása esetén az illetékes Állami Erdészeti Szolgálat területileg illetékes igazgatósága,
  - g*) az Állami Népegészségügyi Tisztiorvosi Szolgálat illetékes szerve,
  - h*) az illetékes Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás,
  - i*) a Határőrség Országos Parancsnokság illetékes szerve, amennyiben a létesítés határterületen történik;
  - j*) illetékes nemzeti park igazgatóság,
  - k*) illetékes környezetvédelmi felügyelőség, abban az esetben, ha a (6) bekezdés szerinti eljárás lefolytatására nincs szükség,
  - l*) a települési önkormányzat jegyzője, fővárosban a főjegyző
- által kiadott szakhatósági hozzájárulást.

(5) A nemzetközi forgalom számára tervezett repülőtér esetében a légiközlekedési hatóság hivatalból szerzi be a szakhatósági hozzájárulást az Országos Rendőr-főkapitányságtól, a Határőrség Országos Parancsnokságától és a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságától, továbbá az érintett területre vonatkozó hatályos területrendezési, illetve településszerkezeti és -szabályozási tervi kiadványt.

(6) A külön jogszabály* szerint környezeti hatásvizsgálat-köteles repülőtér létesítésének engedélyezése iránti kérelemhez mellékelni kell a környezetvédelmi engedélyt.

(7) A légiközlekedési hatóság, illetve a katonai légügyi hatóság az állásfoglalásának kialakítása érdekében, a jogszabályban meghatározott feltételek meglétének ellenőrzése céljából helyszíni szemlét tart, amelyre a (4) és (5) bekezdésben említett szakhatóságokat és a (6) bekezdésben említett, engedélyt kiadó környezetvédelmi felügyelőséget meghívja.

(8) A légiközlekedési hatóság, illetve a katonai légügyi hatóság a véleményével ellátott kérelmet az előterjesztéstől számított 60 napon belül a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterhez, illetve a honvédelmi miniszterhez továbbítja.

* 152/1995. (XII. 12.) Korm. rendelet.

4. §

(1) A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, illetve a honvédelmi miniszter — amennyiben a polgári repülőtér létesítése összhangban áll a magyar közlekedéspolitikával és a légiközlekedési politikával, valamint az Országos Területfejlesztési Konceptióval; az állami repülőtér létesítése a honvédelem érdekeivel és az érintett területre vonatkozó hatályos terület- és településrendezési tervvel — az Lt. 37. §-ának (2) és (3) bekezdése szerint, továbbá a Légiközlekedés Védelmi bizottság, a légiközlekedési hatóság, illetve a katonai légügyi hatóság véleménye alapján megkéri a Kormány előzetes egyetértését. Ellenkező esetben a kérelmet határozatban elutasítja.

(2) A Kormány előzetes egyetértése esetén a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, illetve a Honvédelmi miniszter az Lt. 37. §-ának (2) és (3) bekezdése alapján — az ott felsoroltak egyetértése esetén — megadja az engedélyt a polgári, illetve az állami repülőtér létesítésére.

5. §

A létesítési engedély egyévi időtartamra szól. A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, illetve a honvédelmi miniszter a létesítési engedély időtartamát az engedély megadásának alapjául szolgáló feltételek változatlan teljesítése esetén kérelemre, egy alkalommal, egy évvel meghosszabbíthatja.

6. §

A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, illetve a honvédelmi miniszter létesítési engedélye alapján a légiközlekedési hatóság, illetve a katonai légügyi hatóság megadja a külön jogszabályban** meghatározott hatósági engedélyt.

7. §

A polgári és az állami repülőterek fejlesztésére az e rendelet 1—6. §-aiban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

8. §

(1) A polgári és az állami repülőtér megszüntetésére vonatkozó kérelmet a repülőtér tulajdonosának a légiközlekedési hatósághoz, illetve a katonai légügyi hatósághoz kell benyújtania. A hatóságok a kérelmet véleményükkel ellátva továbbítják a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterhez, illetve a honvédelmi miniszterhez.

(2) A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, illetve a honvédelmi miniszter az Lt. 37. §-ának (1) és (2) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva — a Kormány előzetes egyetértése alapján — az ott felsoroltak egyetértése esetén engedélyt ad a repülőtér megszüntetésére.

(3) A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, illetve a honvédelmi miniszter engedélye alapján a légiközlekedési hatóság, illetve a katonai légügyi hatóság a repülőtér megszüntetésére megadja a külön jogszabályban** meghatározott hatósági engedélyt.

9. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a környezeti hatásvizsgálat elvégzéséhez kötött tevékenységek köréről és az ezzel kapcsolatos hatósági eljárás részletes szabályairól szóló 152/1995. (XII. 12.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében a 69. és a 75. pont helyébe a következő pontok lépnek:

(A környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenységek listája Tevékenységek, illetve a végzésükhöz szükséges létesítmények

Szállítás, raktározás)

„69. Nyilvános és polgári célú nem nyilvános repülőtér⁶, kivéve a fel- és leszállóhely, valamint a helikopter állomás

[62]”

(A környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenységek listája Tevékenységek, illetve a végzésükhöz szükséges létesítmények

Közigazgatás)

„75. Állami repülések céljára szolgáló repülőtér, kivéve a fel- és leszállóhely, valamint a helikopter állomás

[7510]”

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Melléklet

a 103/1999. (VII. 6.) Korm. rendelethez

A dokumentáció tartalma:

1. A repülőtér létesítőjének megnevezése, jogállása, címe, gazdasági társaság esetében a társasági szerződés (alapító okirat, alapszabály), a cégkivonat és az üzleti terv.

2. A repülőtér tervezett rendeltetése, kategóriája.

3. A futópályák tervezett kiépítése, a tervezett pályairányok és méretek, a futópályák akadályviszonyai, zajgátló és biztonsági védőövezet kijelölése.

** 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet.

4. A repülőtér tervezett műszerezettség és elhelyezési lehetőségei.

5. A közművesítés lehetőségei (például a szükséges villamosenergia-biztosítás, vízellátás, szennyvízelvezetés lehetősége).

6. A tervezett repülőtérre, valamint zajgátló és biztonsági védőövezetére vonatkozó érvényes terület- és településrendezési (településszerkezeti és szabályozási) tervi kiírat, valamint szabályozási előírás.

7. A repülőtér építési telkét és üzemi területét, továbbá a zajgátló védőövezetét ábrázoló térképek [a légi megközelítési, felszállási sáv, megközelítési felület, felszállás utáni emelkedési felület, akadálysíkok) a repülőtér mBf értéke, azonosító ARP pontja, a futópálya küszöb pontok (WGS—84) koordináta-rendszerben].

8. A tervezett távközlési összeköttetések és azok berendezései.

9. A repülések végrehajtása szempontjából mérvadó meteorológiai körülmények jellemzése.

10. A repülőtéren létesülő szakszolgálatok (repülésirányító, biztonsági, tűzvédelmi, repülőgép-, utas- és légiáru földi kiszolgálási, légiáru kezelési, repülőgép üzemanyag kiszolgálási, repülőgép karbantartó és javító stb.) működéséhez szükséges létesítmények tervei.

11. A repülési eljárások tervei, a földi irányítástechnikai berendezések (kommunikációs, navigációs és lokációs) és azok koordinátái WGS—84-ben, a repülőtér működéséhez szükséges objektumok és egyéb berendezések tervei.

12. A tervezett repülőtér zajgátló és biztonsági védőövezetén belül lévő ingatlan érvényes tulajdoni lapjának hiteles másolata.

13. A tervezett repülőtér zajgátló és biztonsági védőövezetén belül lévő ingatlan tulajdonosának vagy kezelőjének egyetértő nyilatkozata (abban az esetben, ha a repülés célját és a repülőtér rendeltetésszerű működtetését szolgáló berendezés telepítését tervezik, ha a futópályaához tartozó felszállási, megközelítési, megszakított megközelítési eljárások akadálysíkjai vagy a zajvédelmi övezet kialakítása miatt építési korlátozás vagy építési tilalom elrendelése szükséges).

14. Az önkormányzatnak a szabályozási terv — főváros tekintetében a fővárosi szabályozási keretterv és a kerületi szabályozási terv — figyelembevételével megadott jóváhagyása.

15. A repülőtér úthálózati és tömegközlekedési kapcsolataira vonatkozó tervek.

16. A repülőtér védelmi terv tervezete.

17. A repülőtérrend tervezete.

A Kormány 104/1999. (VII. 6.) Korm. rendelete

a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtására kiadott 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet módosításáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Tv.) 48. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtására kiadott 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § A rendeletnek az utakra vonatkozó rendelkezéseit az út műtárgyaira és tartozékaira, a közutakra vonatkozó rendelkezéseit — az 5. §, a 27. §, a 29. § és a 35. § kivételével — a közforgalom elől el nem zárt magánutakra is alkalmazni kell.”

2. §

A Vhr. 2. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Közúti közlekedési szolgáltatást végző járművet az vezethet, aki a pályaalkalmassági követelményeknek is megfelel. Külön jogszabály* egyéb esetben is kötelezővé teheti a pályaalkalmassági vizsgálatot.”

3. §

A Vhr. a következő 2/A. §-sal egészül ki:

„2/A. § (1) Azt, aki a közúti forgalom biztonságát, zavartalanágát

a) a közút, annak műtárgya, tartozéka beszennyezésével,

b) közúti jelzés vagy egyéb tárgy — a közút kezelőjének hozzájárulása nélküli vagy attól eltérő — elhelyezésével, eltávolításával, megváltoztatásával

vagy más hasonló módon sérti, vagy veszélyezteti, a közút kezelője az eredeti állapot helyreállítására, a veszély megszüntetésére és az azt előidéző magatartástól való tartózkodásra felszólítja; a közlekedési hatóság a felszólítás eredménytelensége esetében — a közút kezelőjének kérelmére — kötelezi. Ez az intézkedés nem mentesíti a közút kezelőjét a Tv. 34. §-ának (4) bekezdésében meghatározott kötelezettsége alól.

* Lásd a 11/1988. (XII. 20.) KM—BM együttes rendeletet a közúti járművezetők pályaalkalmassági vizsgálatáról.

(2) Ha az (1) bekezdésben megjelölt cselekmények miatt a közlekedési hatóság eljár, az ügyi hatósági eljárási díjat annak terhére kell megállapítani, aki az eljárásra okot adott.”

4. §

A Vhr. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A közúthálózat fejlesztésére tervet kell készíteni. A terv készítése során figyelembe kell venni a területfejlesztési koncepciókat és programokat, valamint a terület- és településrendezési terveket.

(2) A helyi közúthálózatok fejlesztésének tervezésénél biztosítani kell kapcsolódásukat az országos közúthálózat-hoz.

(3) A közúthálózatok fejlesztési tervének készítésére és egyeztetésére a területfejlesztési koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek készítésének és egyeztetésének szabályait kell megfelelően alkalmazni. Az országos és a helyi közúthálózat fejlesztésére vonatkozó tervet a közlekedési hatósággal egyeztetni kell.

(4) Az országos közúthálózat fejlesztési tervét a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter előterjesztése alapján az Országos Területfejlesztési Koncepció és az Országos Területrendezési Terv figyelembevételével a Kormány hagyja jóvá.

(5) A helyi közúthálózat fejlesztési tervét a településszerkezeti terv részeként a tulajdonos települési önkormányzat képviselő-testülete — több települést összekötő helyi közút esetén a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével, több megyét érintő helyi közút esetén a régió területfejlesztési koncepciója és a régió területrendezési tervének figyelembevételével a külön jogszabályban* meghatározott szervezet — hagyja jóvá.

(6) A fővárosban a helyi közúthálózat fejlesztési tervét — a kerületi önkormányzatokkal történt egyeztetést követően — a Fővárosi Szabályozási Kerettervvel összehangoltan a Fővárosi Közgyűlés hagyja jóvá.

(7) A közúthálózat fejlesztési tervét ötvenként felül kell vizsgálni, és szükség szerint módosítani kell.

(8) Az elfogadott közúthálózat fejlesztési tervet a terület- és településfejlesztések és a településrendezések során figyelembe kell venni.”

5. §

A Vhr. a következő 6. §-sal egészül ki:

„6. § (1) A közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást megjelenítő jelzeshordozónak azt a — közút

* Lásd az 1996. évi XXI. törvényt a területfejlesztésről és a területrendezésről.

kezelőjének hozzájárulásával elhelyezett — berendezést kell tekinteni, amely a közúti közlekedés szabályainak betartására, az elvárt közlekedési magatartásra nevel, illetve figyelmeztet.

(2) A Tv. 12. §-ának (3)—(5) bekezdése alkalmazása szempontjából a tilalom megszegője alatt a reklámozót kell érteni. Ha a reklámozó kiléte nem állapítható meg, a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására annak az ingatlanak a tulajdonosát kell kötelezni, amelynek területén a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy van. A tilalom megszegőjével szemben a közlekedési hatóság — a közút kezelőjének kérelmére — jár el.”

6. §

A Vhr. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) A rendőrség, a tűzoltóság és a fegyveres erők a közút kezelőjének hozzájárulásával zárhatják le a közutat és korlátozhatják (elterelhetik) annak forgalmát. Azonnali intézkedést igénylő esetben — ha a kezelő hozzájárulása nem szerezhető be — a közút kezelőjét haladéktalanul értesíteni kell.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a közút lezárása és a forgalom korlátozása (elterelése) érdekében szükséges intézkedések megtételéért és a kihelyezett jelzések eltávolításáért a kihelyező szervek felelősek. A kihelyezés okának megszűnésekor el nem távolított közúti jelzések eltávolításáról — a kihelyező szervek értesítése mellett — a közút kezelője gondoskodik.

(3) Ha a közút előre tervezhető lezárása miatt terelőút kijelölése szükséges, a lezárás, illetőleg a kijelölés előtt az érintett közút kezelőjének a hozzájárulását be kell szerezni. A közút lezárásával, a terelőút kijelölésével és az elterelt forgalom elviselésére való alkalmassá tételével, valamint a szükséges jelzések elhelyezésével, eltávolításával kapcsolatban felmerülő költségeket az viseli, aki a közút lezárására okot adott, vagy akinek érdekében azt elrendelték.”

7. §

A Vhr. 10. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Gépjárművezetői munkakörben foglalkoztatottnak kell tekinteni a közúti közlekedési szolgáltatást végző jármű vezetőjét.”

8. §

A Vhr. 17. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A járművek hatósági engedéllyel és jelzéssel való ellátásáról, valamint nyilvántartásáról — ha jogszabály eltérően nem rendelkezik — a rendőrhatalóság gondoskodik.”

9. §

A Vhr. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. § (1) A közlekedési hatóság a közút ideiglenes forgalomba helyezését engedélyező határozatot — amennyiben azt a közlekedésbiztonsági követelmények indokolják — azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja.

(2) Magánutat a közforgalom számára megnyitni csak abban az esetben szabad, ha az út a jogszabályi előírásoknak és a biztonságos közúti közlekedés követelményeinek megfelel. Magánút közforgalom számára történő megnyitását, illetőleg a közforgalom elöl történő elzárását engedélyező határozatban a közlekedési hatóság feltételeket állapíthat meg.

(3) Az út elbontására vonatkozó kötelezettségről és az elbontás módjáról a megszüntetési engedélyben kell rendelkezni. A kötelezettség az út pályaszerkezetének elbontására, a bontási anyag elszállítására, az út tartozékainak eltávolítására és a földrészlet művelésre való alkalmasság tételére terjedhet ki.”

10. §

A Vhr. a következő 23/A. §-sal egészül ki:

„23/A. § (1) A Tv. 32. §-ának (2) bekezdésében szabályozott eljárást kezdeményező kérelmet indokolni kell. A kérelemhez mellékelni kell:

a) a forgalmi adatokat, azok változását (pl. a forgalom nagysága, a forgalom összetétele),

b) az útnyilvántartási adatokat (pl. az út száma, jele, km szelvénye, neve, helyrajzi száma, hossza, közigazgatási hovatartozása, kategóriába sorolása),

c) az út területét képező földrészlet ingatlan-nyilvántartási tulajdoni lapjának hiteles másolatát és térképmásolatát,

d) az átadó és az átvevő útkezelő előzetes megállapodását az átadás feltételeiről, az átmeneti intézkedésekről és az átadás-átvétellel kapcsolatos jogokról, kötelezettségekről,

e) az átadni kívánt út vagy útszakasz főbb műszaki és minőségi adatait.

(2) A változásoknak az ingatlan-nyilvántartáson való átvezetéséhez szükséges megállapodás megkötését és az út tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését az átvevő félnek kell kezdeményeznie.”

11. §

A Vhr. 24. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„24. § Közút és vasút szintbeni kereszteződésében a vasúti átjáró burkolatának fenntartása a vasúti vágánytengelytől — több vágány esetén a külső vágánytengelytől — számított nyolc-nyolc méter, kerékpárútnál négy-négy mé-

ter távolságig, járdánál és gyalogútnál a terelőkorlátig — annak hiányában négy-négy méter távolságig — a vasút üzemeltetőjének feladata.”

12. §

A Vhr. 27. §-ának szövege (1) bekezdésre változik, és a következő (2), (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A közút nem közlekedési célú igénybevételének feltételeiről szóló hozzájárulásában — a közút állagának védelme, illetve a közúti közlekedés biztonsága érdekében — a közút kezelője előírhatja

a) az igénybevétel idejére képviselőjének személyes jelenlétét (a továbbiakban: szakfelügyelet), továbbá azt, hogy

b) az igénybevétel miatt szükséges ideiglenes forgalomszabályozást és a burkolat — részben vagy egészben történő — helyreállítását kizárólag a közút kezelője végezheti el.

(3) A szakfelügyeletért, az ideiglenes forgalomszabályozásért, illetve a burkolat helyreállításáért a közút kezelője a ténylegesen felmerült, szükséges költségeit (munka, anyag, utazás, szállítás és közvetlen irányítás költsége) számolhatja fel. A költséget az igénybevevő számla alapján 15 napon belül köteles a közút kezelője részére megtéríteni.

(4) A közút nem közlekedési célú igénybevétele esetében az igénybevevőnek a közútkezelői hozzájárulás jogosítottját kell tekinteni.”

13. §

A Vhr. 28. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közút rendkívüli igénybevételét az igénybevevő köteles a közút kezelőjének — az igénybevétel megkezdése előtt, de legkésőbb azzal egyidejűleg — bejelenteni, az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges intézkedéseket megtenni, és az igénybe vett útterületet a közút kezelőjének előírásai szerint helyreállítani.”

14. §

A Vhr. 29. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„29. § (1) Ha a nem közlekedési célú vagy a rendkívüli igénybevétel miatt a helyreállítás befejezésétől számított 3 éven belül a közúton süllyedés vagy más hiba keletkezik, a közútkezelői hozzájárulás jogosultja — amennyiben lakóhelye vagy székhelye ismeretlen, a közút területén (alatt) elhelyezett létesítmény tulajdonosa (üzemeltetője) — köteles azt kijavítani. Ha a kötelezettségének felszólí-

tásra sem tesz eleget, a közlekedési hatóság — a közút kezelőjének kérelmére — a süllyedés vagy hiba kijavítását rendelheti el.

(2) Ha az (1) bekezdésben szabályozott eljárás során szakértő kirendelése válik szükségessé, a szakértő költségeinek előlegezésére a kérelmező, viselésére pedig az köteles, aki az eljárásra okot adott.”

15. §

A Vhr. 30. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„30. § (1) E rendelet alkalmazásában építménynek minősül a külön jogszabályban* meghatározott építmény, továbbá a nyomvonal jellegű létesítmény, annak műtárgya, szerelvénye és berendezése.

(2) A közút területén, az alatt vagy felett levő építmények felújítását az út korszerűsítésével vagy felújításával összehangoltan kell elvégezni. Út felújítása, korszerűsítése esetén a közút kezelője (építtetője) az építményt, illetőleg az útsatlakozást érintő munkákat az eredeti műszaki színvonal mértékéig köteles elvégezni.

(3) Az ingatlan megközelítését szolgáló útsatlakozás fenntartásáról annak az ingatlanak a tulajdonosa (kezelője) köteles gondoskodni, amelyre az útsatlakozás a járművek számára a közútról való ráhajtást lehetővé teszi.”

16. §

A Vhr. a következő 30/A. §-sal egészül ki:

„30/A. § Belterületen — a közút mellett — ipari, kereskedelmi, vendéglátóipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, valamint a szabályozási tervben szereplő, közlekedési, közműépítési területen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezése, bővítése a közút kezelőjének hozzájárulásával végezhető.”

17. §

A Vhr. 31. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § (1) A közút lakott területen kívüli szakasza mellett a közút tengelyétől számított száz méteren belül tilos tarlót, avart, szemetet vagy más anyagot égetni. E távolságon kívül, valamint lakott területen belül égetni állandó felügyelet mellett és abban az esetben szabad, ha a közúton a láthatóságot nem csökkenti.

* Lásd az 1997. évi LXXVIII. törvényt az épített környezet alakításáról és védelméről.

(2) Azt, aki a Tv. 42. §-ának (1) bekezdésében foglalt szabályt megszegi, a közút kezelője a tevékenység megszüntetésére vagy a közlekedés biztonsága, illetőleg a közút állagának védelme érdekében szükséges intézkedés megtételére felszólítja, a felszólítás eredménytelensége esetében a közlekedési hatóság — a közút kezelőjének kérelmére — kötelezi.

(3) A közút lakott területen kívüli szakasza esetében a külterületre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.”

18. §

A Vhr. 32. §-ának (1)—(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek, egyidejűleg a jelenlegi (3) bekezdés számozása (4) bekezdésre változik:

„(1) Vasúti átjáró mellett a külön jogszabályban* meghatározott rálátási háromszög — lakott területen a csökkentett rálátási háromszög — területén az út és a vasút szintjétől számított 50 centiméternél magasabb építményt, egyéb létesítményt elhelyezni, 50 centiméternél magasabb fát, növényzetet ültetni, természeteni nem szabad.

(2) A közlekedési hatóság elrendelheti a vasúti átjáró rálátási háromszögének területén lévő fa, illetve egyéb növényzet kivágását.

(3) A közlekedési hatóság a közlekedés biztonságát veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében — a közút kezelőjének kérelmére — az útkereszteződés beláthatóságát akadályozó fa, illetve egyéb növényzet eltávolítását rendelheti el.”

19. §

A Vhr. a következő 33. §-sal egészül ki:

„33. § (1) A közút mellett fekvő ingatlan tulajdonosa köteles

a) gondoskodni arról, hogy az ingatlanáról a közútra föld, iszap, kő vagy egyéb anyag ne kerülhessen,

b) saját költségén elvégezni az ingatlanán lévő fákon és növényzetben az út állagának védelme és a közúti forgalom biztonsága érdekében szükséges gondozási munkákat.

(2) Az (1) bekezdésben előírt kötelezettségek elmulasztása esetén az ingatlan tulajdonosát a közút kezelője a közlekedés biztonsága, illetőleg a közút állagának védelme érdekében szükséges intézkedések megtételére felszólíthatja, a felszólítás eredménytelensége esetében a közlekedési hatóság — a közút kezelőjének kérelmére — kötelezheti.”

* Lásd a 20/1984. (XII. 21.) KM rendeletet az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről.

20. §

A Vhr. 34. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„34. § Az ingatlan használatának a Tv. 12. §-ának (3)—(5) bekezdésében, 42. §-ában és 42/A. §-ában, valamint e rendelet 31—33. §-ában meghatározott korlátozása miatt a tulajdonost kártalanítás nem illeti meg.”

Záró rendelkezések

21. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba. A (4) és az (5) bekezdés rendelkezéseit 2000. január 1-jétől kell alkalmazni.

(2) A Tv. 32. §-ának (1) bekezdésében említett kerékpárutak tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését a jogot szerző félnek kell kezdeményeznie e rendelet hatálybalépését követő 1 éven belül.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a Vhr. 4. §-a, 8. §-ának (4) bekezdése és 38. §-a,

b) a közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet 5. §-a.

(4) A közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet (a továbbiakban: R.) 4. §-ának (10) bekezdése a következő *d)* ponttal egészül ki:

(A belföldi közúti árufuvarozói engedélyt a területi közlekedési felügyelet visszavonja, ha a vállalkozás)

„*d)* a közlekedési hatóság által — külön jogszabály* alapján hozott — jogerős és végrehajtható határozatban előírt pótdíj fizetési kötelezettségének az esedékességét követő 30 napon belül, egy naptári év alatt kettőnél több alkalommal nem tesz eleget.”

(5) Az R. 4/A. §-ának (2) bekezdése a következő *d)* ponttal egészül ki:

(Nemzetközi közúti árufuvarozói engedély annak a vállalkozásnak adható)

„*d)* amelynek a közlekedési hatóság által — külön jogszabály* alapján hozott — jogerős és végrehajtható határozatban megállapított fizetési kötelezettsége nincs.”

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

* Lásd a 4/1999. (II. 12.) KHVM rendeletet a meghatározott ösztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről.

A Kormány 105/1999. (VII. 6.) Korm. rendelete

az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontról

A Kormány az államháztartásról szóló — többször módosított — 1992. évi XXXVIII. törvény 88. §-ának (1) bekezdésében, továbbá a közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény 95/A. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A Kormány az oktatási miniszter egyes közigazgatási feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (a továbbiakban: Vizsgaközpont) elnevezéssel központi közigazgatási szervet hoz létre, amely központi hivatalként működik. A Vizsgaközpont feladatait országos illetékességgel látja el. A Vizsgaközpont irányítása az oktatási miniszter (a továbbiakban: miniszter) feladata.

(2) A Vizsgaközpont gazdálkodása megszervezésének módjára tekintettel önállóan gazdálkodó, az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából teljes jogkörrel rendelkező központi költségvetési szerv, amelynek költségvetése az Oktatási Minisztérium fejezetén belül elkülönítetten szerepel. A Vizsgaközpont saját előirányzata felett teljes jogkörrel rendelkezik.

(3) A Vizsgaközpont székhelye: Budapest.

(4) A Vizsgaközpont felügyeleti szerve az Oktatási Minisztérium.

A miniszter irányítási jogköre

2. §

A miniszter a Vizsgaközpont irányítását az igazgatón keresztül látja el. Irányítási jogkörében

a) kiadja az alapító okiratot;

b) kinevezi és felmenti a Vizsgaközpont igazgatóját, továbbá vele szemben az egyéb munkáltatói jogokat is gyakorolja, valamint ellenőrzi és beszámoltatja az igazgatót, továbbá kinevezi és felmenti a gazdasági igazgatót;

c) rendeletben meghatározza a központi hivatal vezetője közigazgatási feladatainak ellátására vonatkozó szakmai szabályokat;

d) utasítást adhat — az *e)* pontban meghatározott kivétellel — feladat ellátására, intézkedés meghozatalára (a továbbiakban együtt: intézkedés), az intézkedés módjá-

ra, tartalmára; az intézkedés megtételét, kiadását előzetes jóváhagyáshoz kötheti; a kiadott intézkedéseket megsemmisítheti, illetve megváltoztathatja;

e) az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény, illetőleg a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) hatálya alá tartozó első vagy másodfokú ügyekben hozott döntéseknél gyakorolja a felettes szerv részére meghatározott jogosítványokat,

f) gyakorolja a Kt. 104. §-ának (3) bekezdésében meghatározottakat;

g) jóváhagyja a Vizsgaközpont költségvetését, éves pénzügyi beszámolóját, éves munkatervét és szakmai beszámolóját, ellenőrzi működésének törvényességét, gazdálkodásának szakszerűségét, valamint jogszabálysértés esetén intézkedik annak megszüntetéséről;

h) jóváhagyja a Vizsgaközpont szervezeti és működési szabályzatát, valamint iratkezelési szabályzatát.

Az igazgató

3. §

(1) A Vizsgaközpont élén igazgató áll.

(2) A Vizsgaközpont igazgatója — ha e rendelet másképp nem rendelkezik — gyakorolja a Vizsgaközpontban foglalkoztatottak feletti munkáltatói jogokat. A munkáltatói jogok — a kinevezés és a felmentés kivételével — a szervezeti és működési szabályzat szerint más vezető beosztású alkalmazottra átruházhatóak.

(3) A Vizsgaközpont igazgatója és alkalmazottai a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartoznak.

(4) Az igazgató felelős a Vizsgaközpont szakszerű, törvényes és gazdaságos működéséért. Az igazgató képviseli a Vizsgaközpontot. Az igazgató jogkörét — esetenként vagy az ügyek meghatározott körére — helyettesére, illetve más alkalmazottra átruházhatja.

(5) A Vizsgaközpont működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat határozza meg. A szervezeti és működési szabályzatot és az éves munkatervet az igazgató készíti el.

A Vizsgaközpont feladat- és hatásköre

4. §

(1) A Vizsgaközpont a Kt. 95/A. §-a (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feladatkörében

a) a miniszter intézkedésének megfelelően országos, térségi, megyei, fővárosi szintű szakmai ellenőrzést, értékelést szervez;

b) a fenntartó, a közoktatási intézmény, a települési kisebbségi önkormányzat, továbbá az országos kisebbségi önkormányzat megkeresésére megyei, fővárosi, települési, intézményi szintű szakmai ellenőrzést végez;

c) kidolgozza és a miniszter jóváhagyását követően közzéteszi a fenntartói irányítás körébe tartozó ellenőrzési tevékenység irányelveit és aktuális feladatait;

d) feldolgozza és nyilvántartja az ellenőrzések eredményeit, és beszámol azokról a miniszternek;

e) kidolgozza és a miniszter jóváhagyását követően közzéteszi a közoktatási intézmények ellenőrzésének, értékelési tevékenységének irányelveit, valamint aktuális feladatait;

f) kidolgozza és a miniszter jóváhagyását követően közzéteszi az óvodákban, iskolákban, kollégiumokban folyó minőségbiztosítási tevékenység országosan egységes irányelveit;

g) meghatározza — az Országos Köznevelési Tanács véleményének kikérésével — a minőségbiztosítási rendszerek körét, amelyek bevezetéséhez és működtetéséhez segítséget nyújt, nyilvános pályázat útján kiválasztja a minőségbiztosítási tevékenységben részt vevő szolgáltatókat;

h) nyilvános pályázat útján kiválasztja azokat az intézményeket, illetőleg fenntartókat, amelyek bekapcsolódnak az államilag támogatott minőségbiztosítási tevékenységbe;

i) évente összegzi és közzéteszi az ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási tevékenység tapasztalatait.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok ellátása során a Vizsgaközpont együttműködik az Országos Kisebbségi Bizottsággal.

(3) A Vizsgaközpont a miniszter intézkedésének megfelelően a nevelési-oktatási intézményekben szakmai ellenőrzést szervez, pedagógiai-szakmai mérést, értékelést, elemzést készít, amennyiben a fenntartó az Oktatási Minisztérium felkérésére ezeket nem végezte el.

5. §

A Vizsgaközpont a Kt. 95/A. §-a (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott feladatkörében kezdeményezi

a) az alpműveltségi, illetve az érettségi vizsga megszervezésével összefüggő miniszteri intézkedés megtételét, ha annak elmaradása miatt országos szinten veszélybe kerülhet az alpműveltségi vizsga, illetve az érettségi vizsga jogszabályok szerinti lebonyolítása;

b) a vizsgaszabályzatban, illetve a tanév rendjében foglaltaktól való eltérést, ha arra az alpműveltségi vizsga, illetve az érettségi vizsga megszervezése vagy a rendkívüli szünet elrendelése miatt, a tanév megszervezése érdekében szükség van;

c) az alpműveltségi vizsga, az érettségi vizsga, illetve — a szakképesítésért felelős miniszter egyetértésével — a szakmai vizsga megszervezési jogának megvonását, az

alpműveltségi vizsgán kiállított bizonyítvány, az érettségi bizonyítvány, illetve a szakmai vizsga bizonyítvány érvénytelenné nyilvánítását, a vizsgán elért eredmény megsemmisítését, ha bebizonyosodik, hogy az iskola a vizsgát jogellenesen szervezte meg, illetve a bizonyítványt jogellenesen állította ki.

6. §

A Vizsgaközpont a Kt. 95/A. §-a (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott feladatkörében

a) az alpműveltségi vizsga vizsgaszabályzatában, illetve az érettségi vizsga vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kiadja az írásbeli vizsgatantárgyak vizsgáztatási követelményeit, valamint a szóbeli vizsga témaköreit és a feladatlapok javításához, értékeléséhez szükséges javítási és értékelési útmutatót;

b) ellátja a vizsgatantárgyak akkreditálásával összefüggő feladatokat;

c) megbízza az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga vizsgabizottságának elnökét;

d) a tanév rendjében elrendelt vizsgatantárgyak tekintetében javítja és értékeli a feladatlapokat;

e) másodfokon elbírálja a vizsgabizottság döntése ellen benyújtott törvényességi kérelmet;

f) működteti a tanulmányok alatti vizsgáztatás céljából a független vizsgabizottságot;

g) elbírálja a kerettantervtől eltérő helyi tanterv bevezetése feltételeinek meglétét;

h) országos feladatbankot működtet;

i) előkészíti és szervezi a központi írásbeli felvételi vizsgát;

j) ellátja az általános iskolák és középiskolák országos tehetséggondozó és tanulmányi versenyeinek előkészítésével, szervezésével összefüggő feladatokat.

7. §

A Vizsgaközpont a Kt. 95/A. §-a (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott feladatkörében

a) kidolgozza és a miniszter jóváhagyását követően közzéteszi a szakértői munkavégzés irányelveit és feltételrendszerét, valamint ellenőrzi ezek érvényesülését;

b) dönt az Országos szakértői névjegyzékbe, illetve az Országos vizsgáztatási névjegyzékbe történő felvétellel kapcsolatosan benyújtott kérelmekről, a névjegyzékből történő törlésről, illetve a névjegyzékben való nyilvántartás meghosszabbításáról;

c) ellátja a vizsgaelnöki tevékenység, illetőleg a szakértői tevékenység szakmai irányításával és szakmai, valamint törvényességi ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat;

d) gondozza — a Kt. előírásainak megfelelően — az Országos szakértői névjegyzéket és az Országos vizsgáztatási névjegyzéket, gondoskodik az egységes névjegyzékek

összeállításáról és az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában történő közzétételéről;

e) a közoktatási intézmény vagy a fenntartó megkeresésére — az Országos szakértői névjegyzékből — javaslatot tesz a szakértő személyére.

8. §

A Vizsgaközpont a Kt. 95/A. §-a (2) bekezdésének e) pontjában meghatározott feladatkörében

a) véleményezi a Kt.-ben meghatározott önkormányzati intézkedési tervet, illetőleg a főváros, a megyék, a megyei jogú városok fejlesztési tervét az Oktatási Minisztérium számára;

b) felkérésre képviseli a minisztert a regionális és a megyei fejlesztési tanács, valamint a megyei közoktatási közalapítvány munkájában;

c) részt vesz a regionális és a megyei fejlesztési tanács által kiírt pályázatok elbírálásának folyamatában;

d) részt vesz a vonatkozó fejlesztési források, így különösen a PHARE, ESF és más az Európai Unióból származó fejlesztési források tervezésében, pályáztatásában, elbírálásában és elosztásában.

9. §

A Vizsgaközpont a Kt. 95/A. §-a (2) bekezdésének f) pontjában meghatározott feladatkörében ellátja az országos statisztikai adatszolgáltatási programban meghatározottak szerint a közoktatási intézmények és fenntartóik által készített statisztikai adatok gyűjtését, feldolgozását és továbbítását, továbbá e körben a miniszter által meghatározott mértékben kutatásokat szervez.

10. §

(1) A Vizsgaközpont vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

(2) A Vizsgaközpont tevékenysége során együttműködik a közoktatási intézményekkel, a szakmai szervezetekkel, a fenntartókkal, a felsőoktatási intézményekkel, az országos kisebbségi önkormányzatokkal, és segítséget nyújt tevékenységükhöz.

(3) A Vizsgaközpont pedagógiai szakmai szolgáltató tevékenységét közvetve, az általa meghatározott szolgáltató szervezet útján látja el. E szolgáltató feladatok különösen

a) mérés, értékelés szervezése;

b) szakmai ismertetés és tájékoztatás nyújtása;

c) képzés és továbbképzés szervezése a méréssel, értékeléssel, valamint a minőségbiztosítással kapcsolatos tevékenységben részt vevő intézmények, fenntartók, valamint szolgáltatók részére;

d) kiadványok készítése és megjelentetése;

e) a mérés, értékelés, minőségbiztosítás területén összehasonlító kutatások szervezése;

f) közreműködik az Oktatási Minisztérium szakirányú pályázatainak előkészítésében, lebonyolításában, értékelésében.

(4) A Vizsgaközpont a szolgáltató tevékenységében közreműködő szervezetek tevékenységét folyamatosan ellenőrzi, értékeli.

11. §

(1) A Vizsgaközpont

a) az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezései alapján hoz a feladatkörében első fokú határozatot;

b) az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga vizsgabizottságának döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása ellen benyújtott törvényességi kérelem tárgyában a Kt. 84. §-ának (5) bekezdésében meghatározott eljárás keretében hoz másodfokú döntést;

c) a szakmai ellenőrzés és a törvényességi ellenőrzés megszervezésénél a Kt. 107. §-ában meghatározott eljárást alkalmazza.

(2) A Vizsgaközpont az e rendeletben meghatározott szakmai ellenőrzés, mérés, értékelés eredményeképpen tájékoztató jelentést készít, melyben javaslatot tesz a helytelen gyakorlat megszüntetésére, a miniszteri intézkedést igénylő megállapításáról írásban tájékoztatja a minisztert annak érdekében, hogy az gyakorolni tudja a Kt. 93. §-ának (2) és (4)—(5) bekezdésében, valamint 95. §-ának (4)—(5) bekezdésében meghatározott jogkörét.

(3) A javaslat megtételére és a miniszteri intézkedés kezdeményezésére az igazgató jogosult.

Vegyes és hatályba léptető rendelkezések

12. §

A Vizsgaközpont feladatainak ellátásához rendelkezésre álló vagyon az állam tulajdonában, az Oktatási Minisztérium kezelésében és a Vizsgaközpont használatában áll.

13. §

(1) Ez a rendelet 1999. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) A Vizsgaközpont az 5. §-ban, a 6. § a)–f) és i)–j) pontjaiban, a 7. §-ban, valamint a 9. §-ban foglalt feladatait 2000. január 1-jétől látja el.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 106/1999. (VII. 6.) Korm. rendelete

a diákigazolványról szóló 30/1999. (II. 15.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény 94. §-a (3) bekezdésének d) pontjában, valamint a felsőoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXX. törvény 29. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőkben módosítja a diákigazolványról szóló 30/1999. (II. 15.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R.):

1. §

Az R. 1. §-a (1) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Diákigazolványra jogosultak)

„c) a Magyarországon vagy Magyarország határain kívül működő, Magyarországon kívüli székhellyel rendelkező közoktatási, illetve felsőoktatási intézményben tanuló magyar állampolgárságú tanuló, illetve hallgató (a továbbiakban: nem magyar intézményben tanuló magyar állampolgárságú tanuló, illetve hallgató),”

2. §

Az R. 1. §-ának (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

(Diákigazolványra jogosultak)

„d) a kormányközi és más oktatási együttműködési megállapodás vagy egyezmény alapján magyarországi közoktatási vagy felnőttoktatási intézményben tanuló, rész-képzésben résztvevő, valamint a Magyar Nyelvi Intézetben tanuló külföldi hallgató.”

3. §

Az R. 3. §-a a következő (10)—(11) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A közoktatási intézményben nappali oktatás rendje szerint tanulók részére a nappali, az esti oktatás munkarendje szerint tanulók részére az esti, a levelező oktatás munkarendje szerint tanulók részére a levelező, az egyéb sajátos munkarend szerint tanulók részére a távoktatási tagozat diákigazolványát kell kiállítani. Az 1. § (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott jogosultak részére nappali tagozatos diákigazolványt kell kiállítani. Az alapfokú művészetoktatási intézmény kizárólagosan a levelező tagozat diákigazolványát állíthatja ki.

(11) A diákigazolványokhoz kapcsolódó kedvezményeket a jogosult annak érvényességi idején belül abban az

esetben is igénybe veheti, ha tanulói, illetőleg hallgatói jogviszonya tanulmányai befejezése miatt szűnt meg.”

4. §

Az R. 6. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A nem magyar intézményben tanuló magyar állampolgárságú tanuló, illetve hallgató diákigazolványát a kibocsátó, az 1. § (1) bekezdésének *d*) pontjában meghatározott jogosultak diákigazolványát a fogadó intézmény adja ki.”

5. §

Az R. 7. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A diákigazolványra jogosult tanulónak, illetve hallgatónak állandó diákigazolvány megrendelése nélkül is ideiglenes diákigazolványt ad ki a kiadó intézmény abban az esetben, ha

a) az állandó diákigazolvány nem tartalmazza az oktatás, illetve a gyakorlati képzés tényleges helyszínét. A helyszínt a személyi lapon kell feltüntetni;

b) az 1. § (1) bekezdésének *a*)—*b*) pontjaiban meghatározott intézmény nem magyar állampolgárságú tanulójának, illetve hallgatójának, amennyiben 12 hónapnál rövidebb időtartamra szóló ösztöndíjjal folytatja tanulmányait.”

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 107/1999. (VII. 6.) Korm. rendelete

a közgazdasági felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről szóló, módosított 4/1996. (I. 18.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 72. §-ának *d*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A közgazdasági felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről szóló, módosított 4/1996. (I. 18.)

Korm. rendelet 3. számú melléklete kiegészül az e rendelet *mellékletében* foglalt főiskolai szintű „gazdaságdiplomácia és nemzetközi menedzsment” szak képesítési követelményeivel.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Melléklet

a 107/1999. (VII. 6.) Korm. rendelethez

[3. számú melléklet

a 4/1996. (I. 18.) Korm. rendelethez]

Főiskolai szintű „gazdaságdiplomácia és nemzetközi menedzsment szak” szak képesítési követelményei

1. Képzési cél

Főiskolai végzettséggel rendelkező közgazdászok képzése, akik — a módosított 4/1996. (I. 18.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 1. pontján túlmenően — legalább 2 idegen nyelv magas szintű, speciális szakmai ismeretekkel bővített tudásával, a nemzetközi kapcsolatépítés és szervezés, a nemzetközi intézményi és vállalati menedzsment, továbbá az európai integrációs folyamat elméleti és gyakorlati ismereteivel rendelkeznek. A végzett hallgatók alkalmasak a legszélesebb értelemben vett gazdasági, társadalmi, kulturális, önkormányzati és egyéb külkapcsolatok szervezésére, irányítására, valamint az ország euroatlanti csatlakozása és tagsága kormányzati, intézményi és vállalati szintű feladatainak ellátására.

2. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése

Közgazdász Gazdaságdiplomácia és nemzetközi menedzsment szakon.

3. A képzési idő

7 félév a 4/1996. (I. 18.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 3. pontjának figyelembevételével, mely képzési idő 1 félév szakmai gyakorlatot is tartalmaz.

4. A képzés főbb tanulmányi területei [a 4/1996. (I. 18.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 4. pontján túlmenően]

Közgazdasági szakismeretek: gazdasági integráció, nemzetközi menedzsment, nemzetközi marketing-euromarketing, PR elmélete és gyakorlata, világgazdasági régiók, nemzetközi pénzügyek, vezetési és szervezési alapismeretek, konjunktúrakutatás és országelemzés.

Egyéb (gazdaságdiplomáciai, jogi stb.) szakismeretek: nemzetközi kapcsolatok, nemzetközi intézmények, európai közösségi jog, európai politikai integráció, nemzetközi

jogi ismeretek, általános és gazdaságdiplomáciai ismeretek, nemzetközi protokoll és etikett, közéleti kommunikáció és retorikai ismeretek, kultúráközi menedzsment, tárgyalási stratégiák és taktikák, idegen nyelv és üzleti idegen nyelv, a nemzetközi érintkezés szabályai idegen nyelven, kontrasztív országismeret idegen nyelven.

EU-specializáció szaktárgyai: az EU külső kapcsolatai, az EU és Magyarország gazdasági és kereskedelmi kapcsolatai, EU-programok, EU-intézmények és vállalatok humánmenedzsmentje, nemzetközi és európai intézmények idegen nyelven.

A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 14/1999. (VII. 6.) BM rendelete

a közúti közlekedés rendőrhatalósági igazgatásáról szóló 48/1997. (VIII. 26.) BM rendelet módosításáról

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 101. §-a (1) bekezdésének *a*), *g*) és *m*) pontjában kapott felhatalmazás alapján — a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterrel, továbbá az ügykörüket érintő kérdésekben az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A közúti közlekedés rendőrhatalósági igazgatásáról szóló 48/1997. (VIII. 26.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) 14. §-ának (2) bekezdése a következő *e*) ponttal egészül ki:

(Külföldi hatóság által kiállított vezetői engedélyt megfelelőnek kell tekinteni, ha)

„*c*) azt nemzetközi szerződés vagy nemzetközi kötelezettségvállalás alapján az ország területén tartózkodó, átvonuló külföldi fegyveres erő tagja részére a küldő államban adták ki.”

2. §

(1) Az R. 20. §-a (1) bekezdésének második francia bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

(Gépjárművel, mezőgazdasági vontatóval, a külön jogszabályban meghatározott lassú járművel, e járművek által vontatott pótkocsival — kivéve trolibuszt, valamint ha e rendelet eltérően nem rendelkezik — közúti forgalomban akkor lehet részt venni, ha azt)

„— forgalmi engedéllyel — a lassú jármű, lassú jármű pótkocsija esetén igazolólapal — rendelkezik,”

(2) Az R. 20. §-ának (13) bekezdése a következő *f*) ponttal egészül ki:

(A közlekedés igazgatási eljárásban a jármű műszaki erejét a pályázat útján kijelölt szakértői állomás vizsgálati szakvéleményével kell igazolni:)

„*f*) a jármű tulajdonjogában bekövetkezett változás nyilvántartásba vételekor. A nyilvántartásba vételhez olyan szakvélemény fogadható el, amelynek kiállítása óta 30 nappal több nem telt el.”

3. §

(1) Az R. 28. §-ának (7) bekezdése „a tulajdonos bejelentése alapján” szövegrészt követően a következő szövegrésszel egészül ki: „a Magyar Közlönyben és”

(2) Az R. 28. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az elveszett, megsemmisült törzskönyv csak a sorszámának Magyar Közlönyben való közzétételét követő 15. nap eltelté után pótolható.”

(3) Az R. 28. §-ának (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A jármű tulajdonjogát érintő korlátozás (elidegenítési, terhelési tilalom stb.) esetén a törzskönyv kizárólag a korlátozás jogosítottja részére adható ki. A törzskönyv kiadása a korlátozás megszűnéséig, illetve a jármű tulajdonjogának változásáig a korlátozás jogosítottjának kérelmére felfüggeszhető.”

4. §

Az R. 31. §-a (4) bekezdésének *f*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A rendőrhatalóság a járművet a forgalomból a következő időtartamra vonja ki:)

„*f*) a (3) bekezdés *o*) pontja esetén a törzskönyv érvénytelenítésével véglegesen.”

5. §

Az R. 33. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A forgalomból végleg kivont jármű vásárlása esetén a vevő a jármű tulajdonjogában bekövetkezett változást az (5)—(6) bekezdésben foglaltaknak megfelelően köteles bejelenteni.”

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 6. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg az R. módosításáról szóló 51/1998. (XII. 21.) BM rendelet 10. §-ának (2) bekezdéséből „az R. 40. §-ának (2) bekezdése” szövegrész hatályát veszti.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

Az egészségügyi miniszter 24/1999. (VII. 6.) EüM rendelete

egyes daganatos megbetegedések bejelentésének rendjéről

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüatv.) 38. §-a (2) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján egyes daganatos megbetegedések megelőzésének, gyógykezelésének, a betegek utógondozásának, valamint — az epidemiológiai vizsgálatok tervezése, szervezése, irányítása és értékelése céljából — egyes daganatos megbetegedések bejelentésének módjáról, idejéről, a bejelentési kötelezettség teljesítéséről, a bejelentendő adatokról az alábbiakat rendelem el:

1. §

(1) A Nemzeti Rákregiszter (a továbbiakban: Rákregiszter) számára köteles adatot szolgáltatni az az orvos, aki a (2) bekezdés szerinti daganatos betegség diagnózisát felállítja, kezelését végzi, továbbá, aki szövettani vizsgálatot, boncolást végez vagy azt véleményezi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jelentési kötelezettség kiterjed

a) a fekvőbeteg-gyógyintézményben diagnosztizált és/vagy ellátott daganatos betegségre,

b) a járóbeteg-szakellátás során diagnosztizált daganatos betegségre a diagnózis felállítását követően, ha a fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézményi ellátás nem indokolt, vagy arra valószínűleg nem kerül sor, továbbá

c) a patológiai vizsgálatot végző egészségügyi intézmények által megállapított betegségekre,

ha a diagnózis — a haláloki diagnózisokat is beleértve — a Betegségek Nemzetközi Osztályozása (a továbbiakban: BNO) 10. revíziója C00—C97, D00—D09 D30.3, D33 tételeinek bármelyike (a továbbiakban: daganatos megbetegedés).

2. §

(1) Az 1. § (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott adatszolgáltatás teljesítése érdekében a fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmény a külön jogszabály* alapján — társadalombiztosítási finanszírozási célból — kitöltésre kerülő „Adatlap kórházi (osztályos) ápolási esetről” nyomtatvány (a továbbiakban: Adatlap)

* Az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet.

adattartamából az 1. számú melléklet szerinti adatokat továbbítja a Rákregiszter részére. Az adattovábbítás kizárólag Rákregiszter által rendelkezésre bocsátott számítógépes adathordozón történhet. Az Adatlap megfelelő kitöltéséért és pontosságáért a gyógykezelést vezető orvos a felelős.

(2) A 2. számú melléklet szerinti „Adatlap rosszindulatú daganatos megbetegedésről” nyomtatványt kell kitölteni és továbbítani a Rákregiszter részére

a) az 1. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti esetben,

b) ha a halál fekvőbeteg-gyógyintézetten kívül következett be, és a daganatos megbetegedést csak a halál bekövetkezése után a patológiai vizsgálat állapította meg [1. § (2) bekezdés c) pont],

c) ha a daganatos megbetegedés diagnosztizálására vagy a beteg ellátására olyan fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézményben került sor, amelyben a számítógép adatbázisából történő adatszolgáltatás — bármely ok miatt — nem működik.

(3) Többszörös, egymástól független, elsődleges rosszindulatú daganat esetében mindegyik esetre vonatkozóan fel kell tüntetni a vonatkozó BNO kódot.

3. §

A patológiai vizsgálatot végző intézmény, illetve osztály vezetéséért felelős orvos a szövettani minták vizsgálata, illetve a boncolások során felismert rosszindulatú daganatos megbetegedésekről havonta a 3. számú melléklet szerinti listás jelentést állít össze, amelyet a 2. § szerinti jelentéshez csatolva továbbít — az intézményvezetőn keresztül — a Rákregiszternek.

4. §

Az adatkezelési előírások betartásáért az adatvédelmi felelős, a jelentés végrehajtásáért, az adatközlés teljességéért az intézményvezető a felelős. A Rákregiszternek továbbított adatok hitelességéért a beteg ellátását vezető orvos, illetve a patológiai vizsgálatot végző orvos tartozik felelősséggel, a jelentett adatoknak egyezniük kell a beteg orvosi dokumentációjában szereplő adatokkal.

5. §

(1) A 2. § (1) bekezdése szerinti elektronikus adathordozót — amelyen szerepel a kitöltési program — a fekvőbeteg-gyógyintézetek számára a Rákregiszter biztosítja. Az elektronikus adathordozó feltöltése után a személyazonosításra alkalmas adatok csak az erre szolgáló külön programmal, kizárólag a Rákregiszter munkatársai által olvashatók le.

(2) A fekvőbeteg-gyógyintézet az adatokkal feltöltött mágneslemezt, a 2. § (2) bekezdésének *b*) pontja szerinti, valamint a patológiai jelentéseket, illetve a járóbeteg-szakrendelés a 2. számú melléklet szerinti Adatlapot kettős árnyékolt buborékos borítékba zárva — mindkét borítékot megcímezve — negyedévenként, a negyedévet követő hónap 15. napjáig továbbítja ajánlott küldeményként a Rákregiszter részére.*

(3) Az adatszolgáltatás minőségét és teljességét, továbbá az orvosi dokumentációval való egyezőségét a Rákregiszter munkatársai az adatszolgáltató helyszínén ellenőrizhetik, amelynek során az orvosi dokumentációba betekinthetnek.

6. §

(1) A Rákregiszter adatbázisa csak olyan személyekről tartalmazhat adatokat, akikről az egészségügyi intézmények — az előírásoknak megfelelően — jelentést küldtek. A Rákregiszter adatbázisa az 1—3. számú mellékletek szerinti adatokat tartalmazza, amelyek tartalma nem térhet el az e rendeletben előírt adatszolgáltatás tartalmától.

(2) A Rákregiszter adatbázisában szereplő személyazonosító adatokhoz — a (3) bekezdésben foglaltak kivételével — kizárólag a Rákregiszter szervezetéről és működési rendjéről szóló Szabályzatban (a továbbiakban: Szabályzat) meghatározott személyek férhetnek hozzá. A Rákregiszter a személyazonosító adatokat arra jogosulatlan személyek számára hozzáférhetetlen módon kezeli, és azokat nem továbbítja senkinek.

(3) Tudományos kutatás céljából az Adatlapot kitöltő orvos — írásban benyújtott kérelmére — jogosult az általa korábban jelentett betegekre vonatkozó adatokhoz hozzáférni, ha ezt a 8. § szerinti Tanácsadó Testület előzetesen jóváhagyta.

7. §

(1) A Rákregiszterbe felvett beteg adatait — a (2) és (3) bekezdésekben foglaltak kivételével — törölni nem lehet. A nyilvántartásban már szereplő adatokat helyesbíteni csak a helyesbítés idejének feljegyzésével és a korábbi adat elérhetőségének biztosításával lehet.

(2) Amennyiben hitelt érdemlően bizonyítást nyer, hogy a Rákregiszterbe felvett személynél a daganat megállapítása és jelentése diagnosztikai tévedésen alapult, akkor a nyilvántartásból törölni kell valamennyi rá vonatkozó adatot.

(3) A Rákregiszterben nyilvántartott személy elhalálása esetén a személyazonosító adatokat — a TAJ-szám kivételével — az elhalálást követő 1 éven belül törölni kell, és az egészségügyi adatok csak statisztikai adatkezelési célból tarthatók meg.

8. §

(1) A Rákregiszter mellett Tanácsadó Testület működik, amely jóváhagyja a Rákregiszter szakmai munkatervét és feladatait, ellenőrzi az adatvédelmi előírások betartását, továbbá javaslatot tesz az egészségügyi miniszter részére a jelentési kötelezettség teljesítésére és adattartalmára, valamint az adathordozók védelmére, továbbítására vonatkozó előírásokkal kapcsolatban.

(2) A Tanácsadó Testület összetételére és működésére vonatkozó részletes előírásokat a Szabályzat tartalmazza.

9. §

(1) A Rákregiszter a személyazonosításra alkalmatlan egészségügyi adatokat a betegek lakóhely szerinti átcsoportosítása után — az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat megyei (fővárosi) intézete útján — megküldi a lakóhely szerint illetékes megyei (fővárosi) szakfelügyelőnek a megyén (fővároson) belüli onkológiai tevékenység szervezésének, tervezésének, működésének értékelése céljából.

(2) A Rákregiszter az általa végzett adatgyűjtésről évente jelentést ad közre.

(3) A Rákregiszter adatbázisában szereplő adatok pontosítása érdekében a tárgyévet követő év március 31. napjáig a Rákregiszter vezetője olyan módon egyeztet a Központi Statisztikai Hivatallal (a továbbiakban: KSH) a Rákregiszterben nyilvántartott személyek személyes adatait, hogy a KSH ne ismerhesse meg a Rákregiszter adatbázisában szereplő személyazonosító adatokat.

10. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő hónap 1. napján lép hatályba, hatálybalépésével egyidejűleg a rosszindulatú daganatos megbetegedésekkel kapcsolatos bejelentési kötelezettségről szóló 14/1983. (Eü. K. 16.) EüM utasítás hatályát veszti. Az e rendelet hatálybalépését megelőzően az Eüatv. 18. §-a alapján felvett, illetve kezelt egészségügyi és személyazonosító adatokat e rendelet előírásai szerint kell nyilvántartani.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény alapján az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az 1996—2000. közötti közegészségügyi program keretében a rák elleni küzdelem érdekében akcióterv elfogadásáról szóló 646/96/EK határozatával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Dr. Gógl Árpád s. k.,
egészségügyi miniszter

* Nemzeti Rákregiszter 1525 Budapest 114, Pf. 21.

1. számú melléklet a 24/1999. (VII. 6.) EüM rendelethez**A fekvőbeteg-szakellátás intézményei által továbbítandó adatok**

A jelentés adattartalma és az adatok helye az „Adatlap” szerkezetében és a megfelelő számítógépes feljegyzésben

	Pozíció adatlapon
<i>Az egészségügyi intézmény azonosítása:</i>	
Jelentő intézmény, osztály, rendelés, neve, címe, azonosítója	1—3
<i>A beteg azonosítása:</i>	
A beteg neve	8
Társadalombiztosítási Azonosító Jel	6
törzsszáma	7
neme	12
születési ideje	13
lakhelye	16
vizsgálat/kezelés ideje	20 és 22
<i>A daganat azonosítása:</i>	
Az elsődleges rosszindulatú daganatdiagnózis első (kezelést is indokoló) felállításának éve	27—Év
A diagnózis szerinti elsődleges daganat helye — BNO—10 szerinti teljes kód	25,T:1 vagy 2 vagy 3 vagy 5 vagy 7 vagy B
oldalisága és	25,D 26,L
A daganat kiterjedése	27,K
A diagnózist alátámasztó vizsgálat	27,V
Morfológiai diagnózis	25,M
A kezelés módja — műtét, sugár, illetve gyógyszeres kezelés, beavatkozás kódja	26,T és kódja
<i>A beteg további sorsa:</i>	
Ha ennek kódtartalma: 4, akkor	23
a halál ideje:	22
a kórbonctani alapbetegség:	25,T:7
Ha boncolás nem történt	
a halál alapjául szolgáló betegség a klinikus szerint:	25,T:B
A kitöltés kelte:	
Az adatszolgáltatás továbbításának ideje:	
Az intézményvezető neve:..... aláírása:	
Az intézmény adatvédelmi felelősének neve: ..... aláírása:	

2. számú melléklet a 24/1999. (VII. 6.) EüM rendelethez

ADATLAP
rosszindulatú daganatos megbetegedésről

1. A jelentő orvosi munkahely

megnevezése: .....

címe: ..... (város) ..... (utca, házszám)

osztály/rendelés: .....

azonosító száma:

2. A beteg neve: .....

Társadalombiztosítási Azonosító Jele: neme (ffi: 1; nő: 2): születési ideje: év   hó   nap lakhelye: ..... (város) ..... (utca, házszám)3. A kezelést eldöntő diagnózis felállítás ideje: év   hó   nap
(ha történt szövettani mintavétel, annak ideje)4. A diagnózis szerinti elsődleges daganatos betegség teljes BNO—10 kódja   oldaliséga:

(bal = 1; jobb = 2; mindkettő = 3; rendszerbetegség = 4)

kiterjedése:* 5. A diagnózist alátámasztó vizsgálat kódja:* 6. Ha történt morfológiai vizsgálat, annak kódja a BNO—10 szerint:
(„M” kód)7. A daganat kezelésének módja:

(műtét = 1, sugár = 2, gyógyszer = 3, egyéb = 4, nem történt = 5)

8. A beteg további sorsa: további kezelést kap (1) további kezelést nem igényel (2) kezelést megtagadta (3) kezelést máshol kap (4)
elhalálozott (5)

A beteg kezelését végző, az adatszolgáltatásért felelős orvos: ..... P. H.

A munkahely vezetője: .....

A munkahely adatvédelmi felelőse: .....

* Kódutasítás a következő oldalon.

Ezen adatlap töltendő ki, amennyiben

- a) a betegség diagnosztizálására vagy a beteg ellátására bármely okból nem a fekvőbeteg-ellátás keretében került sor,
- b) ezen betegségeket csak a halál bekövetkezése után a patológiai vizsgálat állapította meg,
- c) a betegség diagnosztizálására vagy a beteg ellátására olyan fekvőbeteg-gyógyintézetben került sor, amelyben a számítógép adatbázisból történő adatszolgáltatás — bármely ok miatt — nem működik.

Kódolási utasítás

a 4. ponthoz: A daganat kiterjedése (mindenkor csak az első gyógykezelés előtti állapotra vonatkozik):

- 1 = in situ,
- 2 = kiindulási szervben belül,
- 3 = környező szövetekre, szervekre terjed,
- 4 = regionális nyirokcsomóba áttétet ad,
- 5 = távoli szervben áttétet ad,
- 6 = nem körülírható, rendszerbetegség;

az 5. ponthoz: A diagnózist alátámasztó legmagasabb értékű (kódjelű) vizsgálat típusa:

- 1 = csak klinikai vizsgálat,
- 2 = rtg. vagy más képalkotó vizsgálat,
- 3 = endoscopos vizsgálat szövettan nélkül,
- 4 = exploratio szövettan nélkül,
- 5 = speciális cytológiai, haematológiai vizsgálat,
- 6 = szövettan áttétből,
- 7 = szövettan primer daganatból,
- 8 = szövettan kórbonctani vizsgálattal,
- 9 = ismeretlen.

Amennyiben történt morfológiai vizsgálat, ebbe a mezőbe az 5—8 kódok valamelyike kerülhet.

A „8” jelzés csak akkor használható, ha a rosszindulatú daganatot csak a boncolásnál igazolták.

A gazdasági miniszter 39/1999. (VII. 6.) GM rendelete

**az ipari szakterületek körébe tartozó, továbbá
egyed-egy épületnek nem minősülő építményekre
(sajátos építményfajtákra) vonatkozó önálló műszaki
szakértői tevékenység végzésének feltételeiről**

A szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 24/1971. (VI. 8.) Korm. rendelet 2. §-ának (2) és (3) bekezdésében, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. §-ának (4) bekezdésében, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 1. §-a (1) bekezdésének, valamint az épített környezet alakításával és védelmével kapcsolatos műszaki-szakértői tevékenység gyakorlásának általános szabályairól szóló 159/1997. (IX. 26.) Korm. rendelettel összhangban — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendelet alkalmazása szempontjából szakértői tevékenység a műszaki jelenségek okozati összefüggéseinek magas szakmai színvonalú értékelése, ezen belül a vitatott esetek megítélése, a hibák, károk, illetve ezek okainak feltárása, mindezekkel kapcsolatban szakértői vélemények készítése, műszaki tanácsadás.

(2) Szakértői engedély az 1. számú mellékletben feltüntetett szakterületekre, részterületekre adható.

2. §

(1) A szakértői jogosultság szakmai feltételei:

- a) sajátos építményfajtáknál
  - szakirányú egyetemi vagy szakirányú főiskolai végzettség, és
  - egyetemi végzettség esetében legalább nyolc év, főiskolai végzettség esetében legalább tíz év szakmai gyakorlati idő;
- b) ipari szakterületeknél
  - szakirányú felsőfokú (egyetemi, főiskolai) végzettség, és
  - legalább 5 év szakmai gyakorlati idő.

(2) A jogosultság szempontjából szakirányú az olyan egyetemi (főiskolai) oklevéllel tanúsított végzettség,

- a) amelynek az alapképzés célja és tartalma a kérelmezett szakértői tevékenységi körnek megfelel, vagy
- b) amelynek az alapképzés legalább kétéves időtartamú kiegészítő képzéssel együtt az adott műszaki tevékenységnek megfelel.

(3) E rendelet alkalmazásában szakirányú az olyan egyetemi (főiskolai) oklevél által tanúsított végzettség, amely

- a) az adott műszaki szakterület valamely részterületére vonatkozóan szakirányú, vagy
- b) szakirányú kiegészítő képzéssel együtt a szakterület (részterület) egészére vonatkozóan megfelel a szakirányúság követelményének.

(4) Szakmai gyakorlati időként a szakirányú oklevél megszerzését követően végzett, és a kérelmezett szakirányú szakértői szakterületnek megfelelő műszaki tevékenységet lehet figyelembe venni.

(5) A kiegészítő képzés (továbbképzés) a szakmai gyakorlati időbe beleszámít.

(6) A szakirányúság igazolása, illetve a külföldön szerzett végzettség honosítása a kérelmező feladata.

3. §

A szakértő csak olyan szakértői tevékenységet végezhet, amelyre vonatkozóan szakértői névjegyzéki besorolását a területi mérnöki kamara megállapította.

4. §

(1) A szakértői engedély megadása iránti kérelmeket ahhoz a területi kamarához kell benyújtani, amelynek a kérelmező tagja.

(2) A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a kérelmező személyi adatait,
- b) a kérelmezett szakterület, részterület megnevezését.

(3) A kérelemhez mellékelni kell a kérelmező

- a) szakmai végzettségét igazoló oklevél hiteles másolatát,
- b) szakmai gyakorlati idejének igazolását,
- c) részletes szakmai önéletrajzát, szakmai tevékenységének dokumentumait (referenciák, ajánlások, szakirányú publikációk jegyzéke, oktatói tevékenység ismertetése),
- d) három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványát abban az esetben, ha a kamarai tagfelvételi időpontjától egy év eltelt,
- e) az igazgatási szolgáltatási díj befizetésének igazolását,
- f) nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a kérelmező hozzájárul személyi adatainak szakértői névjegyzékbe történő közzétételéhez.

(4) A külföldi felsőoktatási intézmény által kiállított oklevelet, szakképesítést honosítva, hiteles magyar fordításban kell mellékelni.

(5) A kérelmek több szakterületre, szakterületeken belül több részterületre is benyújthatók, szakterületenként külön eljárás keretében.

5. §

(1) A szakértői engedély megadása és ennek alapján a szakértői névjegyzékbe való bejegyzés iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmezőnek az elsőfokú eljárásért szakterületenként 6000 Ft, a névjegyzékben történő megújításra irányuló eljárásért 2000 Ft összegű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetnie az illetékes területi mérnöki kamarának. A díjak az általános forgalmi adót nem tartalmazzák.

(2) A díjfizetés megtörténtét a kérelmezőnek postai készpénz-átutalási megbízását igazoló szelvényrészszel, vagy bankszámlájának megterhelését tartalmazó bankkivonattal (vagy azok másolatával) kell igazolnia abban az esetben, ha a díj nem a kamara pénztárába történő készpénzbefizetéssel kerül kiegyenlítésre.

(3) A másodfokú eljárás díja 3000 Ft, amelyet a Magyar Mérnöki Kamara számlájára kell befizetni. A bankszámlák megjelölését e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

(4) Amennyiben kérelmező a díj megfizetését, illetve annak igazolását elmulasztja és a hiányt a jogkövetkezményekre való figyelmeztető felszólítás ellenére 8 napon belül nem pótolja, úgy a kamara az eljárást megszüntetheti.

(5) Ha a területi mérnöki kamara az érdemi intézkedést megelőzően tudomást szerzett a kérelem visszavonásáról, vagy a jogorvoslati eljárásban megállapítást nyer, hogy a kamara intézkedése a kérelmező hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyult, úgy a kamara a befizetett díjat visszatéríti.

(6) A kérelem elutasítása esetén a kamara a díjat nem téríti vissza.

(7) Az igazgatási szolgáltatási díjfizetésre az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 34. §-a (1)—(4) bekezdéseiben foglaltak az irányadók azzal az eltéréssel, hogy ahol az Itv. illetékre utal, azon e rendelet alkalmazásában díjat kell érteni.

(8) A kamarák a díjak összegét elkülönítetten tartják nyilván és kezelik, a köztestületek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeire vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően. A befizetett díjak az eljáró kamarák bevételei, amelyeket az e rendeletben meghatározott feladataikkal kapcsolatban felmerülő költségeik fedezésére használhatják fel.

6. §

(1) A szakértői névjegyzékbe történő bejegyzés iránti kérelem elbírálásáról a területi mérnöki kamara — az engedély megadása esetén, a szakértői nyilvántartás számának egyidejű közlésével, a szakértői szakterület és részterület megnevezésével — határozatban értesíti a kérelmezőt.

(2) A szakértői névjegyzékbe való bejegyzés alapjául szolgáló szakértői engedély öt évig érvényes, ezt követően a szakértői engedély megújítását külön eljárásban lehet kérelmezni.

(3) A szakértői engedélyek megújítására vonatkozó kérelmekre a 4. §-ban foglalt rendelkezések az irányadók. A kérelemhez az eredetileg benyújtott iratok közül csak azokat kell mellékelni, amelyeknek tartalma időközben megváltozott.

7. §

(1) Nem adható szakértői engedély annak, akit a névjegyzékből fegyelmi határozat alapján töröltek, és az erre vonatkozó határozat jogerőre emelkedésétől három év még nem telt el.

(2) Törölni kell a szakértői névjegyzékből azt a személyt,
a) akivel szemben utólag merül fel olyan körülmény, amely a szakértői tevékenység engedélyezését kizárja,
b) aki a törlést kérte,
c) aki elhalálozott,
d) akinek a szakértői engedélye (érvényességi ideje) lejárt.

8. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a szakértői működéssel összefüggő egyes kérdések szabályozásáról szóló 7/1981. (XII. 8.) IpM rendelet, valamint az ezt módosító 6/1986. (VI. 2.) IpM rendelet és a 10/1993. (VI. 18.) IKM rendelet.

(2) Az e rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott, határozott időhöz kötött szakértői engedélyek azok határidejének lejártáig érvényesek.

(3) E rendelet nem érinti a külön jogszabályokban szabályozott műszaki szakértők, valamint az igazságügyi szakértők tevékenységét.

Dr. Chikán Attila s. k.,
gazdasági miniszter

1. számú melléklet
a 39/1999. (VII. 6.) GM rendelethez

**Ipari és a *-gal megjelölt egyes sajátos építményfajtákra
műszaki szakértői szakterületek és részterületek**

G—A Bányászat (szilárdásvány bányászat, szénhidrogén termelés) szakterület

Részterületek:

1. Mélyfúrás, aknamélyítés*
2. Bányaművelés*
3. Bányakár, tájrendezés
4. Szén-, érc- és ásvány-előkészítés*
5. Bányagépészet, bányavillamosság
6. Ipari robbantás
7. Föld alatti térségek, tárolók*
8. Bányászati nyomástartó berendezések*
9. Szénhidrogén-termelés és -kutató*
10. Föld alatti szénhidrogén-tárolás*
11. PB tároló és töltőüzemek*
12. Kőolaj, kőolajtermék és földgáz szállítása*
13. Szilárd ásványi nyersanyagok szállítása
14. Földgáz és PB gázelosztás*
15. Szénhidrogén-ipari kárelhárítás

G—B Villamosenergia-, gáz-, gőz-, melegvízellátás szakterület

Részterületek:

1. Turbógenerátor
2. Nagy- és kisfeszültségű szabadvezeték*
3. Nagy- és kisfeszültségű kábelhálózat
4. Transzformátor-, kapcsolóállomás villamos berendezés*
5. Villamosenergia-rendszer hálózatai*
6. Villamosenergia-rendszer védelme és automatikája
7. Villamosenergia-rendszer irányítása
8. Villamos energia minősége és EMC (elektromágneses összeférhetőség)
9. Hőerőgépek és rendszerek
10. Atomenergia hasznosítás*
11. Kazánok, kazántelemek*
12. Távhőellátás*
13. Ipari energiaellátás
14. Hőtechnikai berendezések
15. Hűtéstechnika
16. Megújuló energia hasznosítás
17. Energiaipari vízkezelés, korrózió
18. Energiagazdálkodás
19. Energetikai biztonságtechnika
20. Energetikai minőségbiztosítás
21. Energetikai mérés- és irányítástechnika
22. Energetikai környezetvédelem

G—C Kohászat és öntészet szakterület

Részterületek:

1. Koks- és gázgyártás
2. Nyersvasgyártás, ferróöntvözet-gyártás
3. Vas alapú mágneses anyagok, lágy és kemény mágnesek
4. Acélgyártás
5. Könnyűfémkohászat, timföld és korund
6. Hideg- és meleghengerrés, illetve -alakítás, rúd-, cső- és huzalgyártás
7. Kovácsolás, sajtolás
8. Öntészet (vas, acél, nehézfém, könnyűfém), mintakészítés
9. Színes- és nehézfém kohászat
10. Nemesfémkohászat
11. Porkohászat
12. Tűzálló anyagok (gyártása és alkalmazása)
13. Kohászati és hőkezelő kemencék
14. Gázok és gázkeverékek gyártása
15. Hőkezelés
16. Kohászati anyagvizsgálat

G—D Gépek, gépészeti berendezések, gépipari termékek szakterület

Részterületek:

1. Örvényszivattyú, vízturbina, hidrodinamikus nyomatékvaltó
2. Térfogatkiszorítású szivattyúk és hidromotorok
3. Ventilátor, turbófúvó, turbókompresszor
4. Térfogatkiszorítású kompresszorok
5. Légmotor, légturbina, szélkerék
6. Forgácsoló szerszámgépek, forgácsoló célgépek
7. Meleg és hideg képlékeny alakító gépek, prések, sajtolók
8. Öntödei gépek és berendezések
9. Polimerfeldolgozó gépek
10. Technológiai gépek irányítása, kiszolgáló rendszerei
11. Hegesztő, szerelő, felületkezelő és kiszolgáló robotok
12. Mezőgazdasági erőgép, talajművelő gép
13. Tápanyagvisszapótlás és növényvédelem gépei
14. Öntözés és melioráció gépei
15. Vető-, ültető- és palántázó gép, zöltség-, gyümölcs- és szőlőtermesztés gépei
16. Betakarító gépek
17. Takarmánytárolás és tartósítás, állattartás gépei, berendezései
18. Malom- és sütőipari gép és berendezés
19. Tejipari gép és berendezés
20. Hús- és baromfiipari gép és berendezés
21. Mezőgazdasági és élelmiszeripari szárítók
22. Élelmiszeripari hűtők, kereskedelmi hűtőpultok, hűtőládák, mobil hűtőszekrények

23. Konzervipari gép és berendezés
 24. Söripari és boripari gépek
 25. Cukoripari gép és berendezés
 26. Szeszipari gép és berendezés
 27. Növényolajipari gép és berendezés
 28. Hűtőipari gép és berendezés
 29. Dohányipari gép és berendezés
 30. Üdítőital gyártás
 31. Anyagmozgatás és csomagolás az élelmiszeriparban
 32. Vegyipari gépek és berendezések
 33. Nyomástartó edények, tartályok, csőhálózatok
 34. Környezetvédelmi eljárások és berendezések
 35. Szilikátipari gépek és berendezések
 36. Daruk, emelőberendezések, emelőszerkezetek
 37. Vonóelemes és vibrációs szállítóberendezések
 38. Pneumatikus szállítóberendezések
 39. Földmunkagépek
 40. Útépitőgépek
 41. Anyagelőkészítő és bedolgozógépek, szakipari és szerelőipari gépek az építőiparban
 42. Faipari és papíripari gépek és berendezések
 43. Nyomdaipari gép és berendezés
 44. Bőr-, szőrme- és cipőipari gépek és berendezések
 45. Fonodai, szövődei, kötődei gépek és berendezések
 46. Textil konfekcióipari gép
 47. Mosodai és háztartási mosógépek, ruhatisztító és vasológépek
 48. Vendéglátóipari és háztartási konyhagépek, eszközök és berendezések
 49. Vendéglátóipari és háztartási takarítógépek
 50. Háztartási hőforrások, tüzelő és fűtőberendezések
 51. Villamos kéziszerszámok, barkácsgépek, kertápoló gépek
 52. Gépállványok, szerkezeti kapcsolatok, kötések
 53. Hegesztett gépészeti szerkezetek
 54. Polimer, polimerkompozit, polimer-fém szerkezetek, szendvicsszerkezetek, vegyes anyagú szerkezetek
 55. Tribológia, súrlódás, kopás, kenés
 56. Csúszó- és gördülőcsapágyak, ágyazások, forgórészek, mágneses ágyazás
 57. Rugalmas ágyazás, rugók, rugórendszerek
 58. Mechanikus hajtások, hajtóművek, hajtásláncok, nagyáttételű hajtások
 59. Hidraulikus és pneumatikus hajtás és működtetés, pneumatikus szerszámok
 60. Villamos hajtás és működtetés, hajtásirányítás
 61. Gépek alapozása, gépalapok, aktív és passzív rezgésszigetelés
 62. Robotszerkezetek, robothajtás, robotkéz
 63. Igénybevételi állapotok vizsgálata, anyag- és szerkezetkárosodások
64. Gépek dinamikai állapotának vizsgálata, terhelésanalízis
 65. Intelligens irányítású aktív dinamikai rendszerek
 66. Gépvizsgálat a működési minőség meghatározására
 67. Gépvizsgálat a szerkezeti állapot meghatározására, diagnosztika, állapotfelügyelet
 68. Zaj- és rezgésvizsgálat, zaj- és rezgéscsökkentés
 69. Minőségtervezés, minőség szabályozás a géptervezésben, gépszerkezetek megbízhatósága
 70. Költségelemzés, értékelemzés kockázat
 71. Terméktervezés, design, termék-ergonómia
 72. Vagyonvédelem mechanikai és elektronikus eszközei (zár, lakat)
 73. Személyi védelem eszközei, kézi lőfegyver
- G—E Jármű szakterület
 Részterületek:
1. Dízelvontatású vasúti jármű
  2. Villamosvontatású vasúti jármű
  3. Vasúti vontatott jármű
  4. Személyautó
  5. Autóbusz
  6. Teherszállító járművek
  7. Vontatók
  8. Motorkerékpár, kerékpár
  9. Belvízi nagyhajó
  10. Tengeri nagyhajó
  11. Úszó munkagép, úszómű
  12. Kishajó
  13. Vitorlás kishajó
  14. Merevszárnyú repülőgép gyártástechnológiája
  15. Forgószárnyú repülőgép gyártástechnológiája
- G—F Villamosipari gépek és készülékek szakterület
 Részterületek:
1. Villamos forgógépek
  2. Transzformátorok
  3. Áramátalakítók
  4. Áramforrások
  5. Világító testek, foglalatok
  6. Villamos készülékek
  7. Hőfejlesztő villamos berendezések
  8. Villamos hegesztő berendezések
  9. Villamosvezeték és kábelek
- G—G Híradástechnikai termékek, készülékek szakterület
 Részterületek:
1. Elektromechanikai alkatrészek
  2. Passzív elektronikai alkatrészek
  3. Elektroncső és vákuumtechnikai berendezések
  4. Félvezető eszközök

5. Mikroelektronikai áramkörök
 6. Távközlési készülékek és hálózati szerelvények
 7. Analóg és digitális távközlési központok
 8. Analóg és digitális átviteltechnikai berendezések
 9. Műsorszóró és kommunikációs adóberendezések
 10. Mikrohullámú berendezések
 11. Optikai hírközlő berendezések
 12. Műsor- és jeltovábbító berendezések és eszközök
 13. Biztonsági és üzemi televíziós, rádiós berendezések
 14. Rádió és televízió vevőkészülékek
 15. Digitális képfeldolgozó berendezések
 16. Elektroakusztikai berendezések
 17. Mágneses hang-, kép- és adatrögzítő berendezések
 18. Mikroprocesszorok, számítógépek
- G—H Műszeripari eszközök, berendezések szakterület
 Részterületek:
1. Finommechanikai szerkezetek, műszerek és intelligens irányításuk
  2. Gyógyászati vizsgáló, kezelőkészülékek és irányításuk
  3. Optomechanikus és fototechnikai eszközök és berendezések
  4. Optoelektronikus műszerek, berendezések és intelligens irányításuk
  5. Mechatronikai szerkezetek, berendezések és rendszerek (számítógép perifériák, irodai és ügyviteltechnikai berendezések, multimédiás eszközök)
  6. Fizikai mennyiségeket mérő műszerek, berendezések és intelligens irányításuk
  7. Kémiai mennyiségeket mérő műszerek, berendezések és intelligens irányításuk
  8. Környezetvédelmi, meteorológiai műszerek és mérőberendezések
  9. Pneumatikus, hidraulikus rendszerek és intelligens irányításuk
  10. Lézertechnikai műszerek és berendezések
- G—K Ipari technológiák szakterület
 Részterületek:
1. Forgácsoló megmunkálások, szerszámok és eszközök
  2. Finomfelületi megmunkálások, szerszámok és eszközök
  3. Szikraforgácsolás, különleges megmunkálások, szerszámok és eszközök
  4. Lézertechnológiák
  5. Forgács nélküli melegalakítás és szerszámai
  6. Forgács nélküli hidegalakítás és szerszámai
  7. Polimer elemek alakítása, megmunkálása és szerszámai
  8. Finommechanikai szerkezetek gyártása, szerelése
  9. Mikrominiatürizálás, nanotechnológiák
  10. Hegesztés, hegesztési technológia és készülékei
  11. Forrasztás
  12. Ragasztás
  13. Hőkezelés
  14. Felületjavító és bevonatoló eljárások a keménység és kopásállóság növelésére
  15. Felületjavító és bevonatoló eljárások a korrózióállóság és a hőállóság növelésére
  16. Tribológia a gépipari technológiákban
  17. Gyártási technológiák és automatizálásuk, robot alkalmazás
  18. Felügyeletsszegény, illetve felügyelet nélküli gyártórendszerek
  19. Szerkezeti kötések készítése
  20. Szerelési technológia, szerelés gépesítés, szerelés robotizálás
  21. Fogazott elemek gyártása, fogazó szerszámok
  22. Termelésprogramozás, gyártóeszköz-gazdálkodás
  23. Technológiai mérések és eszközök
  24. Minőségbiztosítás a gépipari technológiákban
  25. Gyártóüzem, gyártervezés
  26. Technológiai szerelés
- G—L Vegyi anyag termék szakterület
 Részterületek:
1. Szervetlen vegyipar
  2. Szilikátipar
  3. Szerves vegyipar
  4. Gyógyszer- és növényvédőszer-ipar
  5. Kozmetikai és háztartás-vegyipar
  6. Műanyag és gumiipar
  7. Vegyi szálak gyártása
  8. Lakk és festékipar
  9. Szén- és szénhidrogén feldolgozás, petrokémia
  10. Biológiai iparok (élelmiszeripar, mezőgazdaság)
  11. Korrózióvédelem
  12. Alkalmazástechnika
- G—M Textilia, textiláru, bőrtérkép, lábbeli, papír- és bútorgyártás szakterület
 Részterületek:
1. Fonás
  2. Szövés
  3. Textilkészítés
  4. Ruhakészítés
  5. Kötöttáru gyártás
  6. Bútorgyártás
  7. Cellulóz- és papírgyártás, papírfeldolgozás
  8. Nyomdaipar
  9. Bőrgyártás és -kikészítés, műbőrgyártás
  10. Bőrfeldolgozás, cipőipar
  11. Kelmefestés, vegytisztítás

- G—N Hadiipari szakterület a 48/1991. (III. 27.) Korm. rendelet alapján
(Ezen szakterületen belül feltüntetett „katonai” kifejezés a rendőri, rendészeti, büntetés-végrehajtási, titkosszolgálati fogalomköröket is tartalmazza.)
1. Kézifegyverek, automata fegyverek és szerelvényeik
  2. Nagy kaliberű fegyverek, lövedékvezetők és tartozékaik
  3. Kinetikai energiájú fegyverrendszerek és kapcsolódó berendezések
  4. Kis és nagy kaliberű lőszerke és tartozékaik
  5. Bombák, torpedók, rakéták, lövedékek, gránátok és tartozékaik
  6. Tűzvezető rendszerek, valamint az ezekhez tartozó készülségi és riasztó berendezések
  7. Katonai rendeltetésű járművek és tartozékaik
  8. Mérgező harcanyagok, könnygázok, kapcsolódó berendezéseik
  9. Robbanó-, iniciáló-, gyújtó- és hajtóanyagok, pirotechnikai eszközök, valamint ezek adalékanyagai
  10. Katonai vízijárművek és tartozékaik
  11. Repülőgépek, helikopterek, pilóta nélküli légi járművek és tartozékaik
  12. Irányított energiát kibocsátó fegyverek, kapcsolódó berendezéseik
  13. Páncélozott védőberendezések és szerkezeteik
  14. Katonai kiképzési szimulációs berendezések és tartozékaik
  15. Katonai képletapogatók és zavarás elleni berendezéseik
  16. Kriogén és „szupravezető” berendezések és tartozékaik
  17. Katonai robotok és robotvezérlők
  18. Katonai gyártóberendezések és technológiák, ellenőrző és mérőberendezések
  19. Katonai híradástechnikai és rádióelektronikai felderítő, zavaró és titkosító berendezések
  20. Katonai rendeltetésű kovácsolt, sajtolt, öntött és félkésztermékek
  21. Katonai alkalmazású műszaki adatbázisok és szoftverek
  22. Kényszerítő és bűnfelderítő eszközök
  23. Különleges titkosszolgálati eszközök

2. számú melléklet a 39/1999. (VII. 6.) GM rendelethez

I. Magyar Mérnöki Kamara bankszámlaszáma

— Budapest Bank 10102086-68905702-00000007

II. A területi mérnöki kamarák bankszámlaszámjai

— Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara 10102086-68836102-00000000

— Baranya Megyei Mérnöki Kamara 10402427-24215545-00000000

— Bács-Kiskun Megyei Mérnöki Kamara 10200098-25711491-00000000

— Békés Megyei Mérnöki Kamara 53200118-10005958

— Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Mérnöki Kamara 11007001-00844006-00000000

— Csongrád Megyei Mérnöki Kamara 10102842-37119117-00000002

— Fejér Megyei Mérnöki Kamara 11736116-20154228

— Győr-Moson-Sopron Megyei Mérnöki Kamara 10103379-10151926-00000009

— Hajdú-Bihar Megyei Mérnöki Kamara 11738008-20063968

— Heves Megyei Mérnöki Kamara 10103513-47640629-00000006

— Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Mérnöki Kamara 11745011-20406556

— Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara 10200452-36017320-00000000

— Nógrád Megyei Mérnöki Kamara 10103726-50107234-00000002

— Somogy Megyei Mérnöki Kamara 10200799-39712495-00000000

— Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Mérnöki Kamara 11744003-209165598

— Tolna Megyei Mérnöki Kamara 11746005-20009393

— Vas Megyei Mérnöki Kamara 10104789-62711559-00000002

— Veszprém Megyei Mérnöki Kamara 10104820-63131860-00000006

— Zala Megyei Mérnöki Kamara 11992309-03505308

**A közlekedési, hírközlési
és vízügyi miniszter,
a környezetvédelmi miniszter
és a pénzügyminiszter
19/1999. (VII. 6.) KHVM—KöM—PM
együttes rendelete**

**az egyes használt vagy sérült gépjárművek
vámkezelését megelőző vizsgálatról szóló
3/1999. (I. 18.) KHVM—KöM—PM együttes rendelet
módosításáról**

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdése *b*) pontjának 15. alpontjában, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ában és a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény 5. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

1. §

Az egyes használt vagy sérült gépjárművek vámkezelését megelőző vizsgálatról szóló 3/1999. (I. 18.) KHVM—KöM—PM együttes rendelet 1. §-a (4) bekezdésének *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*c*) az (5) bekezdésben meghatározott gépjárművek — az (5) bekezdés *a*) és *e*) pontjában megjelölt, valamint a bíróság vagy más hatóság által jogerős határozatban a vám eljárás lefolytatása mellett kiadni rendelt gépjárművek kivételével — gyártási éve óta 12 évnél”

(*több nem telt el.*)

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) A rendelet rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Katona Kálmán s. k.,
közlekedési, hírközlési
és vízügyi miniszter

Dr. Pepó Pál s. k.,
környezetvédelmi miniszter

Járai Zsigmond s. k.,
pénzügyminiszter

**Az oktatási miniszter
25/1999. (VII. 6.) OM
rendelete**

**a játék és szabadidő pedagógus szakirányú
továbbképzési szak képesítési követelményeiről**

A felsőoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXX. törvény 74. §-a (1) bekezdésének *e*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendelet *melléklete* a játék és szabadidő pedagógus szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeit tartalmazza.

(2) A játék és szabadidő pedagógus szakképzettség csak szakirányú továbbképzésben szerezhető meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 25/1999. (VII. 6.) OM rendelethez

**A játék és szabadidő pedagógus szakirányú
továbbképzési szak képesítési követelményei**

I. A képzési cél

A játék és szabadidő pedagógus szakirányú továbbképzési szak célja a felsőfokú óvónői, főiskolai vagy egyetemi szintű pedagógus oklevéllel rendelkezőknek olyan ismeretek nyújtása, készségek és képességek fejlesztése, amelyek eredményeként a továbbképzésben részt vevő pedagógus szakképzettségének megfelelő tevékenysége során, illetve emellett képes a különböző kulturális, sport, szociális, oktatási, nevelési és egyéb szolgáltató intézményekben létesített — gyermek és felnőtt — játék és szabadidős alkalmak, tevékenységek kezdeményezésére, megszervezésére és vezetésére; a játék- és szabadidős kultúra fejlesztésére, népszerűsítésére.

Továbbá képes az oktatás-nevelés folyamatában a játék különböző formáit motiváló, személyiségfejlesztő eszközként használni, a játékról tanult ismereteket saját szakmai tudásának bővítése, fejlesztő munkája, pedagógiai gyakorlata során alkotó módon használni, valamint a szélesebb társadalmi környezettel hatékonyan együttműködni és az erőforrásokat mobilizálni.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Játék és szabadidő pedagógus.

3. A képzésben résztvevők köre

A szakirányú továbbképzésben felsőfokú, illetve főiskolai végzettségű óvónők, illetve óvodapedagógusok, valamint főiskolai és egyetemi végzettségű pedagógusok vehetnek részt.

4. Képzési idő

4 félév, nappali tagozaton legalább 960 tanóra, levelező tagozaton legalább 360 tanóra, 120 kredit.

A képzési idő magában foglalja a kötelező, a kötelezően választható és a választható stúdiumok elméleti és gyakorlati óráit, az irányított önálló munka óráit, valamint a szakmai gyakorlatok idejét. A gyakorlati képzésre fordított idő a teljes képzési idő 40—50%-a.

A félév nappali tagozaton legalább 15 szorgalmi hét, heti 16 kontakt órával. A legkisebb összóraszám félévenként nappali tagozaton 240 tanóra, levelező tagozaton 90 tanóra. Levelező tagozaton a hallgatók intenzív bentlakásos irányított tanulással, önálló otthoni egyéni tanulás, egyéni és mikroszempontos konzultációval, egyéni irányított gyakorlattal készülnek fel a képesítési követelmények teljesítésére.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

A képzés a humán szférában foglalkoztatottak differenciált képzettségére és sajátos érdeklődésére épül. Igyekszik azokhoz kötni a játék és szabadidős tevékenységek ismereti anyagát. Több tudományterületet átfogó látásmódot és integrált tudást nyújt. Az elméleti ismeretek konkrét gyakorlatra épülnek.

5.1. A játék és szabadidő kultúra elméleti ismeretei

Tartalmazzák a játék és szabadidő pedagógus szakkal összefüggő diszciplináknak a szociológiai, pszichológiai, pedagógiai, néprajzi, művelődéstörténeti és módszertani összefüggéseit. Olyan tartalmakat közvetítenek, amelyekkel a játék és a szabadidő kulturált eltöltése hozzájárul az egészséges jövőkép kialakulásához, az életminőség jelentőségének felismeréséhez és a hozzá vezető út megtalálásához.

5.1.1. A szabadidős kultúra elméleti megalapozásának tárgykörei többféle tudományterület segítségével vezetnek be a hallgatókat a szabadidős kultúra elméleti és gyakorlati kérdéskörébe (a tanórákban kifejezett képzési idő 25—30%-a).

a) Általános alapozó képzés: a kultúra és művelődés alapjai, bevezetés a művelődés és a művészet szociológiájába.

b) Szaktudományi elméleti alapozó képzés: európai szabadidős kultúrák, muzeológiai és etnográfiai alapisme-

reték, szabadidő struktúra és animáció, kulturális szabadidős informatika, médiapedagógia.

5.1.2. A játék elméleti megalapozásának a pszichológia, pedagógia, szociológia, kommunikáció tudomány-területein adnak felkészítést a játék többszemponú megismerésére és a játszáshoz tárgykörei (a tanórákban kifejezett képzési idő 25—30%-a).

a) Általános szaktudományi alapozó képzés: játépszichológia, játék és tudományok, játékkultúra, népi és modern játékok.

b) Speciális szaktudományi alapozó képzés: játékkészítés, technikák és módszerek a játékkészítésben, alkalmazott drámajáték, bábcsoportvezetés, játék és kommunikáció, nyelvi játékok, vizuális játékok, játék a zenével, zenében, mozgásos játékok (szabályjátékok, táncjáték, néptánc).

5.2. Metodikai és gyakorlati képzés speciális területei (a tanórákban kifejezett képzési idő 40—50% -a)

A gyakorlati képzés jelentős formája az önismereti és képességfejlesztő tréning. Olyan kapcsolatépítő, valamint játék képességeket és készségeket fejleszt, amelyek az adott területen növelik a személyes kapcsolatok és hatások eredményességét, a játék elfogadását és a játék korhatárának kiszélesítését. A cél eléréséhez szükséges a kreatív szemléleten alapuló tervező és szervező képesség fejlesztése, amely birtokában a jelölt képessé válik a gyermek és felnőtt szabadidős tevékenységének befolyásolására, irányítására. A hallgatók gyakorolják a célok eléréséhez szükséges marketing tevékenységet. A gyakorlati képzés színterei: intézmények (tereppek) és intézményen kívüli gyakorlólhelyek.

a) Metodikai képzés: játékpedagógia (módszertan), gyermek szabadidő módszertan.

b) Csoportos és egyéni gyakorlat: játéfeltételek biztosítása, közös játékszervezés, játékkészítés (önismeret, játékszóképesség fejlesztése, tervezés, szervezés gyakorlása), gyermek szabadidő szervezés (oktató, nevelő és egyéb intézményekben, intézményen kívül).

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

Az ellenőrzési rendszer az intézményi tantervben előírt, részben egymásra épülő, részben egymástól független aláírások, gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgákból — beszámolókból, kollokviumok, szigorlatok —, valamint tréningeken való részvételtől, szakmai gyakorlatok teljesítéséből, szakdolgozat elkészítéséből és a záróvizsga letételéből tevődik össze.

6.1. Kötelező szigorlatok:

— játékelmélet és módszertana (résztárgyai: játépszichológia, játékpedagógia, módszertan, játék és tudományok, játékkultúra, népi és modern játékok);

— szabadidő kultúra és módszertana (résztárgyai: a művelődés elmélete és pedagógiája, szabadidő struktúra és animáció, gyermek szabadidő módszertan, európai szabadidős kultúrák).

6.2. Szakdolgozat

A szakdolgozat a szakképzettségnek megfelelő olyan empirikus vizsgálaton, szintetizáló elméleti elemzésen vagy innovatív alkotómunkán alapuló, témavezető vagy konzulens irányításával készített önálló írásbeli munka, amellyel a hallgató tanúsítja tájékozottságát témájának hazai és nemzetközi szakirodalmában és hazai gyakorlatában, képes ismereteinek szintetizálására és alkotó alkalmazására.

6.3. Záróvizsga

6.3.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

— az intézményi tantervben előírt követelmények teljesítése,

— a bíráló által elfogadott szakdolgozat.

6.3.2. A záróvizsga részei:

— komplex szóbeli vizsga a főbb tanulmányi területek témáiból (mindenekelőtt a képzés ismeretanyagának integrált, gyakorlati alkalmazása),

— a szakdolgozat záróvizsga bizottság előtti megvédése.

6.3.3. A záróvizsga eredménye

A szóbeli vizsgára adott érdemjegy, valamint a szakdolgozat és annak megvédésére adott egy érdemjegy egészre kialakított számtani átlaga.

Az oktatási miniszter 26/1999. (VII. 6.) OM rendelete

a zenei nevelési szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről

A felsőoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXX. törvény 74. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendelet *melléklete* a zenei nevelési szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeit tartalmazza.

(2) Az óvodáskorúak zenei nevelését végző pedagógus szakképzettség csak szakirányú továbbképzésben szerzhető meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 26/1999. (VII. 6.) OM rendelethez

A zenei nevelési szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja zenei ismeretekkel rendelkező pedagógusok továbbképzése, akik alkalmasak és képesek az óvodáskorú kisgyermek magas szintű zenei nevelésére, továbbá az óvodán kívüli zenei foglalkozások vezetésére. A korábban alapképzésben megszerzett korszerű általános pedagógiai-pszichológiai és szakmai műveltségük birtokában a szakirányú továbbképzés során elmélyítik zenei ismereteiket, valamint elsajátítják a 3—7 éves gyerekek zenei tehetségfejlesztésének speciális feladatait. Cél, hogy a képzés eredményeként az óvodáskorú gyermekek zenei nevelését végző pedagógusok olyan ismeretek, módszerek eszközök birtokába jussanak, amelyekkel biztosabb alapokon tudják azonosítani, kiválasztani a tehetséges gyerekeket, a fejlesztés során számukra felvetődő speciális problémák megoldásához szakszerű segítséget tudnak nyújtani, képesek lesznek a komplex művészeti nevelésre, a gyermeki kreativitás kibontakoztatására, a harmonikus életvitelre.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Óvodáskorúak zenei nevelését végző pedagógus.

3. A képzésben résztvevők köre

A szakirányú továbbképzésben felsőfokú végzettséggel és óvodapedagógusi vagy tanítói — ének-zene szakkollégiumi, illetve műveltségterületi képesítéssel — ének-zene tanári, művésztanári szakképzettséggel rendelkezők vehetnek részt.

4. A képzési idő

Levelező tagozaton 4 félév, összesen 400 tanóra, 120 kredit.

A képzési idő magában foglalja az elméleti és gyakorlati tantárgyak óraszámát. Az elméleti és gyakorlati órák aránya 60—40%.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

Pszichológia, pedagógia

Az életkorok pszichológiája, szenitív periódusok a fejlődésben, a tehetségkutatás és tehetséggondozás, tehetségfejlesztő programok. Az öröklés, a környezet és a nevelés szerepe a fejlesztésben. Az oktatás módszerei. A játék, a kreativitás, a gondolkodás, az élmény, a képzelet, a mozgás kapcsolata. A pedagógus szerepe az oktatás folyamatában. (E terület a képzés 15%-át alkotja elméleti ismeretként.)

Szolfézs-zeneelmélet

A gyermekek által énekelhető dalrepertoár, zenei elemek megfigyelése a különböző korok zenéjében. Zenei szemelvények: gyermekdalok, népdalok, többszólamú művek éneklése, elemzése. Ritmikai feladatok, hangsorok, hangnemek, hangközök, hangzatok, formatani ismeretek, zenei szerkesztésmódok. (E terület a képzés 15%-át alkotja elméleti és gyakorlati ismeretként.)

Hangszerjáték, gyermekhangszer-készítés

A pedagógusok korábbi hangszeres tudásának elmélyítése, a zeneóvodában zenehallgatásra szánt művek megszólaltatása, a zeneóvodában használható egyéb hangszerek megismerése. Különböző zenei szemelvények megszólaltatása szólóban, duóban, triókban, kisebb kamaraegyüttesekben. Ritmus- és dallamhangszerek készítésének és felhasználási lehetőségeinek bemutatása. Gyermekdalok, kíséreték, improvizációs gyakorlatok. (E terület a képzés 17,5%-át alkotja gyakorlati ismeretként.)

Hang-játék-mozgás, zenepedagógia

A gyermekek életkorának, képességeinek megfelelő anyagok kiválasztására való felkészítés, a tevékenységek szakmailag helyes irányításával, a gyermeki ötletek figyelembevételével. Témakörök: hangzásjátékok, mondókák a zenés színpadig, környezetünk hangjai, zenei jelrendszer, játék a ritmussal, zene és mozgás, tér és formagyakorlatok, zene és tánc. A XX. századi zenei nevelési irányzatok megismertetése, különös tekintettel a kisgyerekek nevelésébe jól beépíthető zenei tevékenységekre, koncentráltan a zeneóvodában folyó speciális feladatokra. (E terület a képzés 22,5%-át alkotja elméleti és gyakorlati ismeretként.)

Néphagyomány, népi gyermekjáték

Hagyományápolás, jeles napok ünnepi népszokásai. Az emberélet fő fordulóihoz, ünnepi alkalmihoz fűződő népszokások. A népszokások megismertetésének metodikája. Népi gyermekmondókák, játékok és dalok. A tanítási anyag bővítése, újabb kiadványok felhasználása, saját gyűjtemény készítése. A gyermekdalok mozgáselemeinek variálási lehetőségei. (E terület a képzés 17,5%-át alkotja elméleti és gyakorlati ismeretként.)

Zeneirodalom

A hallgatók korábbi zenetörténeti, zeneirodalmi, stílustörténeti ismereteinek elmélyítése. A zenei foglalkozásokra ajánlott zeneművek feldolgozásának, alkalmazásának lehetőségei. (E terület a képzés 12,5%-át alkotja elméleti ismeretként.)

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere, az ellenőrzés formái

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt aláírások, gyakorlati minősítés megszerzéséből, vizsgák — beszámolók, kollokviumok, szigorlat — letételéből, a szakmai gyakorlatok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészí-

téséből, valamint a záróvizsgából tevődik össze. A gyakorlati minősítés háromfokozatú: kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.

6.1. Kötelező szigorlat

A szolfézs-zeneelmélet tárgyból egy szigorlat letétele kötelező.

6.2. Szakdolgozat

A zenei neveléssel és a zenei foglalkozások vezetésével kapcsolatos tárgykörben készített elméleti vagy empirikus jellegű dolgozattal a hallgatónak tanúsítania kell, hogy tanulmányaira alapozva, a szakirodalom feldolgozásával és empirikus tapasztalatok, vizsgálatok alapján képes az elsajátított ismeretanyag gyakorlati alkalmazására.

*6.3. Záróvizsga**6.3.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:*

— az intézményi tantervben előírt követelmények teljesítése, beleértve a gyakorlatok elvégzését tanúsító, háromfokozatú minősítéssel ellátott dokumentumokat is,
— a bírálók által elfogadott szakdolgozat.

6.3.2. A záróvizsga részei:

— komplex szóbeli vizsga, különös tekintettel a megszerzett ismeretek integrált alkalmazására,
— a szakdolgozat megvédése.

6.3.3. A záróvizsga eredménye

A szakdolgozatra — annak megvédése eredményeként — adott érdemjegy, valamint a szóbeli vizsgára adott érdemjegy egészre kerekített átlaga.

Az oktatási miniszter 27/1999. (VII. 6.) OM rendelete

a gyermektáncoktató óvodapedagógus szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről

A felsőoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXX. törvény 74. §-a (1) bekezdésének *e*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendelet *melléklete* a gyermektáncoktató óvodapedagógus szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeit tartalmazza.

(2) A gyermektáncoktató óvodapedagógus szakképzett-ség csak szakirányú továbbképzésben szerezhető meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 27/1999. (VII. 6.) OM rendelethez

A gyermektáncoktató óvodapedagógus szakirányú továbbképzési szak képzési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja olyan óvodapedagógusok képzése, akik megfelelő pedagógiai, pszichológiai, szakmai előképzettségük birtokában, a gyermektáncoktató szakirányú felkészültségük révén, a terület műveléséhez szükséges ismeretek, továbbá a hasznosítható, sokoldalú készségek birtokában alkalmasak a 3—7 éves gyermekközösségekben, óvodai csoportokban a gyermekjátékok, táncosjátékok tanítására, a magyar nép táncagyományainak, a kisgyermek táncismeretének megalapozására, kreativitásának kibontakoztatására.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Gyermeztáncoktató óvodapedagógus.

3. A képzésben résztvevők köre

A szakirányú továbbképzésben felsőfokú végzettséggel, óvodapedagógus szakképzettséggel rendelkezők vehetnek részt.

4. A képzési idő

Levelező tagozaton 4 félév, összesen 550 tanóra, 120 kredit.

A képzés összes óraszámában magában foglalja az elméleti és gyakorlati tárgyak időkeretét.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai:

- alapozó elméleti stúdiumok (9%)
  - = játékelmélet,
  - = folklórismeretek;
- a szaktudományi szakképzési területeket átfogó stúdiumok (30%)
  - = zeneelmélet,
  - = népzene,
  - = mozdulatelemzés,

- = táncfolklórisztika,
- = tánc történet,
- = népköltészet;

— szakképzési területek (36%)

- = gyermekjáték,
- = néptáncismeret,
- = mozdulatelemzés — táncjelírás — olvasás;

— gyakorlati felkészítés (25%)

- = tantárgypedagógia,
- = gyakorlati képzés,
- = gimnasztika.

A gyakorlati felkészítés magában foglalja a csoportos hospitálásokat, az egyéni óvodai-iskolai gyakorlatokat, valamint az elméleti tárgyakhoz kapcsolódó bemutató foglalkozásokat.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere, az ellenőrzés formái

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgákból — kollokviumok, kötelező szigorlatok —, valamint a szakmai gyakorlatok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, záróvizsga letételéből tevődik össze.

6.1. Kötelező szigorlatok:

- a népzene, folklórismeret (folklórismeret — népköltészet — táncfolklórisztika),
- mozdulatelemzés, táncjelírás-táncolvasás.

6.2. Szakdolgozat

A szakdolgozat a népijáték-néptáncagyomány oktatásához kapcsolódó olyan feladat, amelynek elkészítésével a hallgatónak tanúsítania kell, hogy a tananyagban túlmenően jártas a szakirodalomban és a tanulmányaira alapozva, a szakirodalom feldolgozásával képes a tanult ismeretanyag gyakorlati alkalmazására.

6.3. Záróvizsga

6.3.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- az abszolutórium megszerzése,
- sikeres gyakorlati záróvizsga,
- a beadott és a konzulens által elfogadott szakdolgozat.

6.3.2. A záróvizsga részei:

- a hallgató elméleti felkészültségét bizonyító komplex szóbeli vizsga, játékelmélet, szakmódszertan, folklór- és népzenei ismeretek tárgyakból,
- a szakdolgozat megvédése.

6.3.3. A záróvizsga eredménye

A szakdolgozatra — annak megvédése eredményeként — adott érdemjegy, valamint a szóbeli vizsgára adott érdemjegy egészre kerekített átlaga.

Az oktatási miniszter 28/1999. (VII. 6.) OM rendelete

a gyakorlatvezető tanító szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről

A felsőoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXX. törvény 74. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendelet *melléklete* a gyakorlatvezető tanító szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeit tartalmazza.

(2) A gyakorlatvezető tanító szakképzettség csak szakirányú továbbképzésben szerezhető meg.

2. §

A gyakorlatvezető tanító szakképzettség egyenértékű a közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény 17. §-ában szabályozott pedagógus szakvizsgával.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 28/1999. (VII. 6.) OM rendelethez

A gyakorlatvezető tanító szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

A gyakorlatvezető tanító szakirányú továbbképzési szak célja azoknak a tanítóknak a továbbképzése, akik a felsőoktatási intézmények által fenntartott gyakorlóiskolákban, továbbá az együttműködő közoktatási intézmények külső gyakorlóhelyein szakvezetői, gyakorlatvezetői, mentori feladatot látnak el. Olyan pedagógus szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, a továbbképzés során megszerzett készségek, képességek birtokában alkalmasak a tanítójelölteknek az iskolában folyó gyakorlati képzésének irányítására, akik rendelkeznek a

főiskolás korú fiatalokkal való bánásmód, a tanítói szakma megismertetésének és megszerettetésének képességével. Tudásukkal, személyiségükkel, munkásságukkal mintát nyújtanak a leendő pedagógusok számára.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Gyakorlatvezető tanító.

3. A képzésben résztvevők köre

A szakirányú továbbképzésben a tanítóképzést folytató főiskolák gyakorlóiskoláiban dolgozó gyakorlatvezető tanítók, továbbá a főiskolákkal szerződéses jogviszonyban álló önkormányzati és egyéb fenntartású iskolák szakvezető tanítói, illetve a területi önkormányzati és egyéb fenntartású iskolákban az összefüggő szakmai gyakorlaton mentori feladatot ellátó tanítók vehetnek részt.

4. A képzési idő

Levelező tagozaton 4 félév, összesen 400 tanóra, 120 kredit.

A képzés összes óraszámában magában foglalja az elméleti és gyakorlati órákat 60:40% arányban.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

A képzés magában foglalja a hazai tanítóképzésben hasznosítható ismereteket a társadalom és az oktatási rendszer, a nemzeti és egyetemes, különösen az európai tanítóképzés összefüggéseiről, továbbá az iskola tartalmi szabályozásának követelményeit. Hozzájárul a korszerűbb tanítási szemlélet formálásához, a tanítás szakmai ismereteinek modernizálásához.

A gyakorlatvezetői számára új tartalmakkal folyó képzés meghatározó elemei a felsőoktatás-didaktikai, módszertani, valamint a pszichológiai fejlődés- és oktatás (tanítás-tanulás) ismeretei, amelyek a hallgatói korosztállyal való individuális és csoportos foglalkozásra, a pedagógusjelöltek személyiségének fejlesztésére készítik fel a gyakorlatvezetőket, továbbá olyan speciális módszertani képzés, amely a gyakorlatvezetői tevékenység megalapozását, a tudás átadásának, a gyakorlatvezetés speciális ismereteinek elsajátítását, a gyakorlatvezetői magatartás formálását biztosítja. A szakirányú továbbképzésnek részét képezi a gyakorlatvezető óraelemzési, óraértékelési képességeinek, készségeinek fejlesztése is.

I. Társadalomismeret, oktatáspolitikai, amely a képzés 8,75%-át alkotja:

1. iskola és társadalom,
2. az iskola érték- és normarendszere
  - a) embertan,
  - b) az iskola érték közvetítésének történeti alapjai.

II. Tanterv- és tantervfejlesztés, amely a képzés 8,75% -át alkotja:

1. tantervemlélet,
2. a tanítóképzés tantervi problémái,
3. a logika alapjai.

III. A szaktárgyi felkészültség elméleti és gyakorlati problémái, amely a képzés 25%-át alkotja.

IV. A felsőoktatás pszichológiája, amely a képzés 7,5% -át alkotja:

1. fejlődépszichológia,
2. kommunikációs szociálpszichológia.

V. Alternatív pedagógiák, amely a képzés 5%-át alkotja.

VI. A gyakorlatvezetés pedagógiai és módszertani kérdései, amely a képzés 30%-át alkotja.

VII. Személyiség- és képességfejlesztő tréningek, amely a képzés 15%-át alkotja:

1. önismeret, önfejlesztés,
2. iskolai konfliktusok kezelése.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere, az ellenőrzés formái

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgákból — kollokviumok, kötelező szigorlatok —, valamint a szakmai gyakorlatok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, záróvizsga letételéből tevődik össze.

6.1. Kötelező szigorlatok

Két szigorlat letétele kötelező:

- a gyakorlatvezetés pedagógiai és módszertani kérdései című tárgykörből, és
- a szaktárgyak elméleti módszertani tárgyköreiből.

6.2. Szakdolgozat

A szakdolgozat témája az 5. pontban felsorolt tanulmányi területek témaköreiből választhat. A hallgatónak bizonyítani kell elméleti és gyakorlati felkészültségét, a szakirodalom és az újabb kutatás-metodika alkotó felhasználását.

6.3. Záróvizsga

6.3.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a tantervben előírt elméleti és gyakorlati követelmények teljesítése,
- a szakdolgozat benyújtása.

6.3.2. A záróvizsga részei:

- komplex szóbeli vizsga a szaktárgyi és gyakorlatvezetési tárgykörökből,
- a szakdolgozat megvédése.

6.3.3. A záróvizsga eredménye

A szakdolgozatra — annak megvédése eredményeként — adott érdemjegy, valamint a szóbeli vizsgára adott érdemjegy egészre kerekített átlaga.

Az oktatási miniszter 29/1999. (VII. 6.) OM rendelete

az óvodai szakértő szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről

A felsőoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXX. törvény 74. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendelet *melléklete* az óvodai szakértő szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeit tartalmazza.

(2) Az óvodai szakértő szakképzettség csak szakirányú továbbképzésben szerezhető meg.

2. §

Az óvodai szakértő szakképzettség egyenértékű a közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény 17. §-ában szabályozott pedagógus szakképzettségével.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 29/1999. (VII. 6.) OM rendelethez

Óvodai szakértő szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei

1. A képzési cél

A képzés célja a névjegyzékben szereplő óvodai szakértők felkészítése a nevelési intézmények értékelésével, ellenőrzésével kapcsolatos feladatok ellátására, akik ismerik az óvoda tartalmi munkáját; a helyi óvodai program készítésének elméletét és gyakorlatát; a szakértő, ellenőrző tevékenység tartalmát, eljárásait, eszközeit, és oktatásirányítási, tanügyigazgatási kérdésekben tájékozottak. Óvodapedagógus szakképzettségük birtokában képesek az

óvodai nevelési programok értékelésére, továbbá a nevelőtestületek, az önkormányzatok — óvodák működtetésével kapcsolatos feladatainak — szakmai segítésére.

2. Az oklevélben szereplő szakirányú szakképzettség megnevezése

Óvodai szakértő.

3. A képzésben résztvevők köre

A szakirányú továbbképzésben felsőfokú végzettséggel és óvodapedagógusi szakképzettséggel rendelkezők vehetnek részt.

4. A képzési idő

3 félév, legalább 260 tanóra, 90 kredit.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

5.1. Szakértők módszertana (18%):

- szakértői szerep, kompetencia és felelősség;
- a szakértő ellenőrző munkája, ellenőrzési jogosultsága;
- a szakértői munka folyamata, szakaszai, feladatai.

5.2. Oktatásirányítási, tanügyigazgatási ismeretek (9%):

- a közoktatási törvény és kapcsolódó jogszabályok;
- a közoktatás tartalmi szabályozása;
- a közoktatási rendszer, irányítása, finanszírozása; az intézményfenntartás, fenntartói jogkörök, fenntartói ellenőrzés szabályai;
- regionális fejlesztés és intézményműködtetési koncepció követelményei.

5.3. Programkészítés módszertana (23%):

- az óvodai autonómia értelmezése, az autonómia határai;
- az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a helyi nevelési program egymásra épülése;
- a programok típusai;
- a programok átvétele, adaptálása, felhasználási lehetőségek a saját program elkészítéséhez;
- programfejlesztés — innováció;
- az óvoda személyi-tárgyi feltételeinek elemzése;
- az óvoda célképzése, általános feladatainak csoportosítása, a nevelés alapvető keretei;
- az óvodai élet tevékenységrendszer, dokumentumrendszer,
- az óvoda ellenőrzési és értékelési rendszere,
- minősített, választható programok elemzése, sajátosságai, rendszerük s azok összehasonlítása.

5.4. Pedagógiai mérés-értékelés (12%):

- a mérés-értékelés szerepe az ellenőrzésben;
- az óvodában alkalmazható mérések s azok felhasználásának módjai;

- megfigyelési technikák, azokhoz használható eszközök;

- szakértői vélemény készítése.

5.5. Vezetési ismeretek (8%):

- minőség-ellenőrzés a közoktatási intézményekben;
- TQM ismertetése;
- a vezetési készség pszichológiai értelmezése;
- vezetési stílusok;
- vezetés és ellenőrzés;
- az óvoda menedzselése.

5.6. Az elméleti ismeretekhez kapcsolódó gyakorlati képzés (30%):

- a programkészítő munka megfigyelése, elemzése, összegzése az óvodában;
- választható programok elemzése, összehasonlítása.

6. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

Az ellenőrzési rendszer az intézményi tantervben előírt — részben egymásra épülő, részben egymástól független aláírások, gyakorlati jegyek megszerzéséből, vizsgákból — beszámolókból, kollokviumok, szigorlatok —, valamint tréningeken való részvételből, szakmai gyakorlatok teljesítéséből, szakdolgozat elkészítéséből és a záróvizsga letételéből tevődik össze.

6.1. Kötelező szigorlatok:

- szakértők módszertana,
- programkészítés módszertana.

6.2. Szakdolgozat

A szakdolgozat a szakképzettségnek megfelelően választott probléma megoldása, amelynek elkészítésével a hallgató bizonyítja, hogy tájékozott a tananyagon túlmenően a hazai és nemzetközi szakirodalomban, képes ismereteinek alkotó alkalmazására.

6.3. Záróvizsga

6.3.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- az előírt szigorlatok, kollokviumok, gyakorlatok eredményes teljesítése,
- a gyakorlatok minősített dokumentumainak benyújtása,
- a szakdolgozat elkészítése, benyújtása.

6.3.2. A záróvizsga részei:

- a szakmai tárgyakat átfogó, komplex szóbeli vizsga,
- a szakdolgozat megvédése.

6.3.3. A záróvizsga eredménye

A szóbeli vizsgára adott érdemjegy, valamint a szakdolgozat és annak megvédésére adott egy érdemjegy egészre kerekített számtani átlaga.

A szociális és családügyi miniszter 2/1999. (VII. 6.) SzCsM rendelete

a szakértői működéssel összefüggő egyes kérdéseknek a Szociális és Családügyi Minisztérium ügykörét érintő szakterületeken való szabályozásáról

A szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló — a 47/1993. (III. 17.) Korm. rendelettel módosított — 24/1971. (VI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2) és (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a 4. § tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A Szociális és Családügyi Minisztérium ügykörét érintő szakterületek, amelyekre nézve a szakértői tevékenységre jogosító engedélyt (a továbbiakban: szakértői engedély) a Szociális és Családügyi Minisztérium Humánpolitikai Főosztálya adja meg, a következők:

- a) munkaerőpiaci tanácsadás,
- b) munkajog,
- c) személyügyi szakértés,
- d) munkapszichológia,
- e) munkaszociológia,
- f) szociális minőségfejlesztési tanácsadás.

A szakterületek részletes ismertetését a 3. számú melléklet tartalmazza.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak nem érintik az R. 1. § (2) és (4) bekezdésében meghatározott szakértői működést.

2. §

(1) A szakértői engedély iránti kérelmet az 1. számú mellékletnek megfelelően a Szociális és Családügyi Minisztérium Humánpolitikai Főosztályához kell benyújtani.

(2) A kérelemhez csatolni kell:

- a) az iskolai végzettséget igazoló oklevél közjegyzővel hitelesített másolatát;
- b) az eddigi szakmai tevékenység részletes leírását, így különösen a végzett tudományos tevékenységet, a megoldott konkrét feladatokat, illetve referenciák bemutatását, a témához kapcsolódó publikációs jegyzéket;
- c) a három hónapnál nem régebben kiállított erkölcsi bizonyítványt;
- d) az igazgatási szolgáltatási díj befizetését igazoló feladóvevényt.

(3) Szakértői tevékenységre az a személy kaphat engedélyt, aki az R. 2. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelel.

(4) A Szociális és Családügyi Minisztérium Humánpolitikai Főosztálya a szakértői engedélyek megadásának feltételeként szakmai szervezetek ajánlásának beszerzését is előírhatja.

(5) A Szociális és Családügyi Minisztérium Humánpolitikai Főosztálya az illetékes szakfőosztályok vezetőjének véleménye, valamint — a (4) bekezdés szerinti esetben — a szakmai szervezetek ajánlásának figyelembevételével dönt a szakértői nyilvántartásba való bejegyzésről és a 2. számú melléklet szerinti engedély kiadásáról.

3. §

A szakértői engedélyt meg kell vonni és a szakértőt a nyilvántartásból törölni kell, ha

- a) a szakértő kérte;
- b) utólag merül fel olyan körülmény, amely a szakértői tevékenység engedélyezését kizárja;
- c) a szakértő a tevékenységét nem az R. 5. §-ában foglalt követelményeknek megfelelően végzi;
- d) az engedély megadásának időpontjától számított öt év eltelt, és az engedélyt a szakértő nem újította meg;
- e) a szakértő meghalt.

4. §

A szakértői engedély iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmezőnek szakterületenként 5000 Ft igazgatási szolgáltatási díjat kell a „Szociális és Családügyi Minisztérium Gazdálkodó Szervezete Bp.”, 10032000-01456796 számú számlájára befizetni. A díj a kérelem elutasítása esetén sem kerül visszafizetésre.

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba. Rendelkezéseit a hatálybalépést követően benyújtott kérelmek esetében kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálybalépése a korábban kiadott szakértői engedélyek érvényességét nem érinti.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a szakértői működéssel összefüggő egyes kérdések szabályozásáról szóló 1/1994. (I. 18.) MüM rendelet, valamint az azt módosító 17/1997. (IX. 23.) MüM rendelet hatályát veszti.

Harrach Péter s. k.,
szociális és családügyi miniszter

1. számú melléklet
a 2/1999. (VII. 6.) SzCsM rendelethez

SZOCIÁLIS ÉS CSALÁDÜGYI MINISZTERIUM
 HUMÁNPOLITIKAI FŐOSZTÁLY
 Budapest

A szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 24/1971. (VI. 8.) Korm. rendelet, valamint a 2/1999. (VII. 2.) SzCsM rendelet alapján kérem, hogy részemre a szakértői engedélyt megadni és engem a Szakértők Nyilvántartó Jegyzékébe, mint ..... szakértőt felvenni szíveskedjenek.

Kérelmem elbírálásához szükséges adataim az alábbiak:

Nevem: .....

Születési helyem és születési időm: .....

Anyám neve: .....

Lakcímem: .....

Iskolai végzettségem: .....

Nyelvtudásom: .....

Munkaviszonyban állok: .....

Munkaköröm: .....

A szakértői nyilvántartó jegyzékbe való felvételem kérem, mert

Eddigi működésem (részletes meghatározása a szakterületeknek és munkaköröknek a munkáltatók megjelölésével és az alkalmazás időtartamának feltüntetésével):

Eddigi tudományos tevékenységem:

Jelenlegi szakértői megbízásaim: .....

Erkölcsei bizonyítvány kelte, száma: .....

....., 19..... év ..... hó ..... nap

.....
 kérelmező

2. számú melléklet a 2/1999. (VII. 6.) SzCsM rendelethez

..... 19 ..... törzskönyvi sorszám

IGAZOLVÁNY

A szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 24/1971. (VI. 8.) Korm. rendelet, valamint a 2/1999. (VII. 2.) SzCsM rendeletben foglaltak alapján igazoljuk, hogy

.....

.....

.....

.....,

aki 19..... év ..... hó .....-án született,

anyja neve: .....

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

tevékenységi körben a Szakértők Nyilvántartó Jegyzékébe ..... törzskönyvi sorszám alatt bejegyeztük.

Nevezett a már meghatározott tevékenységi körben a szakértői címet használhatja, és az e rendeletek szerinti szakértői működést végezheti.

A szakértői igazolvány érvényes:

20..... év ..... hó .....-ig.

Budapest, ... év ..... hó ..... nap

P. H.

.....
 aláírás

3. számú melléklet
a 2/1999. (VII. 6.) SzCsM rendelethez

Az egyes szakterületek részletes ismertetése
(fő összetevői)

- a) Munkaerőpiaci tanácsadás:
— foglalkoztatási folyamatok, a munkanélküliség vizsgálata,
— a munkaerőpiaci elemzés,
— a munkaerő-prognózisok kidolgozása,
— a foglalkoztatáspolitikai koncepciók kialakítása,
— a munkaerőpiaci információs rendszer fejlesztése,
— a hátrányos helyzetű rétegek munkaerőpiaci reintegrációs programjának kifejlesztése, hatásuk mérése,
— a foglalkoztatási rehabilitáció fejlesztése.
- b) Munkajog:
— a munkajogi szabályozás elméleti és gyakorlati kérdései, ezen belül a gazdasági versenyszférára, a közalkalmazottakra és a közszolgálati jogviszonyra vonatkozó munkajogi szabályok és azok alkalmazása,
— a munkaügyi viták szabályai és gyakorlata,
— a sztrájkjog gyakorlásának törvényes feltételei.
- c) Személyügyi szakértés:
— munkaerő-gazdálkodás,
— szervezeti és vezetési kultúra fejlesztése,
— személyzet-(munkaerő-)fejlesztés,
— személyiségépítő tréningek,
— szociális-jóléti tevékenység,
— szervezeti kommunikáció,
— személyügyi költséggazdálkodás.
- d) Munkapszichológia:
— a személyiség és a munkavégzés kapcsolata,
— a munkavégzés szociálpszichológiai aspektusai,
— szervezetpszichológia,
— a munkavégzés mint pszichikus igénybevetel,
— az egyén és a munkakörnyezet kapcsolata.
- e) Munkaszociológia:
— a szervezetek hierarchikus információs és döntési rendszere,
— a munkaszociológia funkcióinak vizsgálata,
— a bérezés és az ösztönzés szociológiai kérdései,
— a szociológiai kutatás.
- f) Szociális minőségfejlesztési tanácsadás:
— szociális intézmény munkafolyamatainak szakmaspecifikus vizsgálata, javaslattétel az optimalizálására,
— szervezetfejlesztés,
— szakmai protokollok kidolgozása,
— hatékony működéshez szükséges tárgyi és személyi feltételek meghatározása,
— a szociális intézmény minőségügyi rendszerének kialakítása, a rendszer önálló működtetésére való felkészítés,
— az intézményi dokumentáció fejlesztése,
— kliensi és dolgozói elégedettség vizsgálataok.

III. rész HATÁROZATOK

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 123/1999. (VII. 6.) KE határozata

rendőr vezérőrnagy felmentéséről

A belügyminiszter előterjesztésére *Forgács László* r. vezérőrnagy szolgálati viszonyát — érdemei elismerése mellett — vele egyetértésben, 2000. január 15-i hatállyal megszüntetem, és nyugállományba helyezem.

Budapest, 1999. július 1.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

A Köztársaság Elnökének 124/1999. (VII. 6.) KE határozata

rektori megbízásról

Az oktatási miniszter előterjesztésére, megbízom a rektori teendők ellátásával

a Debreceni Egyetemi Szövetség, Debreceni Orvostudományi Egyetemen

dr. Fésüs László egyetemi tanárt,

1999. július 1-jétől 1999. december 31-ig terjedő időtartamra.

Budapest, 1999. július 1.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

A Köztársaság Elnökének 125/1999. (VII. 6.) KE határozata

rektori megbízásról

Az oktatási miniszter előterjesztésére, megbízom a rektori teendők ellátásával

a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen

dr. Papp János egyetemi tanár,

1999. július 1-jétől 1999. december 31-ig terjedő időtartamra.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

A Kormány határozatai

A Kormány 1072/1999. (VII. 6.) Korm. határozata

a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi

XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervek jegyzékéről szóló 1034/1992. (VII. 1.) Korm. határozat módosításáról

A Kormány a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervek jegyzékéről szóló 1034/1992. (VII. 1.) Korm. határozat mellékletét kiegészíti az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont elnevezéssel.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1073/1999. (VII. 6.) Korm. határozata

a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért
Közalapítvány Alapító Okiratának módosításáról

1. A Kormány mint Alapító

a) a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány Alapító Okiratát módosítja;

b) felhatalmazza az igazságügy-minisztert, mint az Alapító képviselőjét, hogy a közalapítvány módosított Alapító Okirata bírósági nyilvántartásba vétele során az Alapító képviselőjében járjon el.

Felelős: igazságügy-miniszter

Határidő: azonnal

2. Ez a határozat a kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti

a) a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Alapítvány kuratóriumáról szóló 1046/1992. (IX. 3.) Korm. határozat;

b) a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Alapítvány kuratóriumának változásáról szóló 1021/1993. (III. 26.) Korm. határozat.

3. A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Alapító Okiratot annak bírósági nyilvántartásba vételét követően a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Felelős: igazságügy-miniszter

Miniszterelnöki Hivatal közigazgatási
államtitkára

Határidő: a bírósági eljárást követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Kormány cselekvési programja
a 2000. évszámmal kapcsolatos problémák kezelésére

TARTALOM

1. BEVEZETÉS
2. A CSELEKVÉSI PROGRAM CÉLJA
3. A PROBLÉMA KEZELÉSÉNEK KONCEPCIÓJA
4. A FELADATOK
  - 4.1. A piacgazdaság résztvevői
  - 4.2. A stratégiai cégek
  - 4.3. Az állami tulajdoni hányaddal befolyásolható cégek
  - 4.4. A központi közigazgatási szervezetek
  - 4.5. Az önkormányzati szervezetek
5. SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK
  - 5.1. Szervezeti háttér
  - 5.2. Monitorozási rendszer bevezetése

- 5.3 A jogi háttér biztosítása
- 5.4. Tájékoztatás
- 5.5. Központosított közbeszerzés
- 5.6. Útmutatók a közigazgatásnak
- 5.7. Központilag menedzselt szolgáltatások kialakítása
- 5.8. Vizsgálati eszközháttér támogatás a közigazgatási szervezeteknek
- 5.9. Átállási próbák elvégzése
- 5.10 Kormányzati intézményektől elvárt intézkedések
- 5.11. A program szakmai szervezeti eredményeinek és tanulságainak meghatározása

1. BEVEZETÉS

Világszerte egyre nagyobb figyelmet szentelnek annak a veszélynek, amely az évszázadváltás következtében az informatikai rendszereket és eszközöket alkalmazó intézményeket és a magánembereket fenyegeti. Jól ismert probléma, hogy jó néhány informatikai rendszer manapság nem képes megfelelően feldolgozni a következő század dátumadatait. Ennek alapvető oka, hogy takarékosági megfontolásokból ezeknél a rendszereknél a dátumban az év adatának tárolására négy számjegy helyett csak az utolsó kettőt használták. Ez a számítógépek esetében kétértelműséghez vezet, mivel nem lehet tudni, melyik századot kell figyelembe venni. Ennek következtében hibás eredmények, illetve működési rendellenességek alakulnak ki az összes dátumfüggő műveletnél.

Kevésbé közismert azonban a probléma kiterjedtsége és ennek következményei, amelyekkel a társadalom minden területén számolni kell. A modern társadalmakban az információtechnológiának már meghatározó szerepe van a szolgáltatásokban, a pénzügyi rendszerekben, az iparban és gyakorlatilag az élet minden területén.

A magánszektorban az informatikai hiba a vállalatok számára komoly következményekkel is járhat, ha gyártási, illetve termelési folyamataik a „pontos idejű” megrendelésekre és az informatikai, illetve számítástechnikai eszközök által vezérelt automata rendszerekre épülnek. A pénzügyi rendszereiket automatizált tranzakciók jellemzik, valamint számítógépek dolgozzák fel a személyzeti, fizetési és számlázási adatokat. A tranzakciók többsége dátumfüggő, az időadatok hibás feldolgozása viszont komoly pénzügyi és jogi következménnyel járhat, amely akár csődbe is viheti a vállalkozást.

A magánszférán túl a közigazgatásra is egyre inkább jellemző az informatika fokozott mértékű hasznosítása mind az ügyintézésben, mind a szolgáltatásokban. Az intézmények nagy mennyiségű, többségében dátumfüggő adatot használnak a polgároknak nyújtott szolgáltatásokhoz és az ezekért járó költségek beszedéséhez.

A dátumfeldolgozási probléma nemcsak az informatikai rendszerek sajátja, mert minden olyan eszközben, készülékben, berendezésben megjelenhet, ahol ezek irányítására mikroprocesszorokat építettek be. A problémának az informatikán túlmutató részei is vannak, ilyen például az, hogy a „19” előnyomtatott évszámmal elkészített formanyomtatványok használhatatlanná válhatnak.

Mivel a 2000-es dátumváltás által okozott problémahalmaz (amit a szakirodalom esetenként millenniumi problémának, illetve angol rövidítéssel Y2K problémának nevez) a társadalmak minden szférájában és szinte ugyanazon időtartamban működési zavarokhoz vezethet, a kormányzatok sehol sem kerülhetik meg a problémakör országos szintű kezelésének kérdését.

2. A CSELEKVÉSI PROGRAM CÉLJA

A 2000. évszám kezelésének fontos tényezője, hogy minden érintett felismerje a problémát, és világosan lássa, milyen intézkedéseket várhat el a környezetétől, valamint mi az, amiről magának kell gondoskodnia. Nagyon fontos, hogy a kormányzattól elvárható lépések mind a közigazgatáson belül, mind a társadalom számára világosak legyenek. A cselekvési program célja, hogy tudatosítsa a társadalom számára a probléma kezelésének a kormányzat által követett módját, és világossá tegye, hogy a kormányzat részéről milyen intézkedésekre kerül sor. Jelen dokumentum tehát a társadalmat tájékoztatja, a központi igazgatás részére pedig feladatokat határoz meg.

A feladatok meghatározásánál lényeges szempont volt a probléma valós jellegének érzékeltetése. A legtöbb 2000. évszámmal kapcsolatos dokumentum azt sugallja, hogy a hangsúlyt 1999. december 31. éjféltre kell tenni. A valóságban viszont több szolgáltatásnál már most is használni kell a 2000. vagy későbbi évszámokat (pl. bankok hitelezése, biztosítók szolgáltatása stb.), és egyre több informatikai alkalmazásban megjelenik az ilyen jellegű adat. A távközlésben a külföldi kapcsolatok helyi „zóna” idői is befolyásolhatják a probléma kezdetét. A dátumváltás kezelési problémája tehát nem csak átállási probléma, és a felkészülésre sem áll rendelkezésre egyértelműen meghatározott időtartam. Ahhoz, hogy a problémák megjelenése ne váltson ki kapkodást, túlzott reagálást és azok kellő hatékonysággal rendezhetőek legyenek, az érintetteket mielőbb megfelelően tájékoztatni kell.

A problémakör megoldása másrésztől nem ér véget az évszámváltással. Az átállás műszaki és gazdasági következményei, csökkenő mértékben az elkövetkező években is jelen lesznek.

3. A PROBLÉMA KEZELÉSÉNEK KONCEPCIÓJA

A Kormány fontos feladatának tekinti, hogy a problémát a társadalom érdekeinek megfelelően kezelje, bizto-

sítva a gazdaság és a társadalom működésének folyamatoságát. Lényeges ugyanakkor annak tisztázása, mit jelent a probléma megfelelő kezelése. A társadalom normális működését különböző szintű veszélyek érhetik. Az árvíz, az aszály, a közbiztonság romlása egyaránt a normál társadalmi folyamatokat zavarja meg. A veszélyekre való felkészülést a társadalom teherbíró képességének határai jelentős mértékben meghatározzák. Ezért a veszélyekre való felkészülésnél a kockázatok mértékétől függő leggazdaságosabb intézkedéssorozatot kell figyelembe venni.

Elsődleges szempont a gazdaság és a társadalom működőképességének fenntartása, amelyet a Kormány minden körülmények között biztosítani fog. Nem cél ugyanakkor, különösen az Európai Unióhoz történő csatlakozási szándékunk fényében, hogy az esetleges működési gondok miatt jelentős ráfordítással konzerváljuk a rövid, illetve középtávon cserére szoruló informatikai alkalmazásokat. A központi igazgatási szervezeteknél emiatt jelentős hangsúlyt kell kapnia a központi menedzseléssel biztosított összehangolt informatikai támogatásoknak.

A probléma megoldásának lényeges eleme a felkészülés az esetlegesen fellépő zavarok gyors elhárítására, a váratlan helyzetek kezelésére. Ez mind az állam, mind a társadalom többi résztvevői számára fontos feladat. A veszélyekre való felkészülés az informatika növekvő jelentősége miatt a 2000. évvel kapcsolatos dátumváltástól függetlenül is fontos.

Ma még jelentős azoknak a szervezeteknek a száma, ahol hagyományos papír alapú nyilvántartásokat is vezetnek, illetve a szervezeti működés csak részlegesen épül az informatikára. Ilyen esetekben, amikor a szolgáltatás korrekciója szakmailag kockázatos vagy drága, az áthidaló megoldások alkalmazhatóságát is meg kell vizsgálni. Az áthidaló megoldások célja a probléma végleges kezeléséhez rendelkezésre álló idő megnövelése, a hosszú távú szempontok érvényesíthetőségének biztosítása a döntésekben.

A kormányzati lépések meghatározásánál figyelembe kell venni az állam helyét, megengedett és elvárt szerepét a társadalomban. A kialakult helyzetben sokan — különösen egyes informatikai szakemberek — hajlamosak az államtól várni a probléma teljes körű megoldását. Egy polgári társadalomban és a jelenlegi gazdasági struktúrában az állam ezt akkor sem teheti meg, ha rendelkezik is a szükséges erőforrásokkal. A Kormány tiszteletben tartja a piacgazdaságot, valamint a szereplők önálló döntéseit, s ebből következőleg a döntéseket közvetlenül nem vállalhatja át, a lépéseket a piaci szereplők helyett nem teheti meg, azokat diktatórikus módszerekkel általa jónak tartott lépésekre nem kényszerítheti. A közpénzek felhasználásánál azt is figyelembe kell venni, hogy azok nem egyes gazdasági szereplők konkrét működését, hanem alapvetően a közös társadalmi feladatok finanszírozását szolgálják. A Kormány a közpénzekből a vállalkezési szféra részére biztosítani fogja mindazon közigazgatási szolgáltatások működőképességét, amelyek a normál gazdasági mű-

ködéshez szükségesek, illetve ahol ez objektív okok miatt nem lenne tartható, olyan átmeneti intézkedéseket hoz, amivel a működés folytatható. A Kormány ugyanakkor tekintettel van arra, hogy a jelenlegi piacgazdaság hazánkban csak rövid ideje működik. A működő kisvállalkozásoknak igen nehéz gazdasági környezetben kellett tevékenységüket megkezdeni, s kell ma is fenntartani, ezért számukra a Kormány a probléma kezeléséhez szükséges információs segítségnyújtást kezdeményez.

Speciális területet jelent a beágyazott (beépített) informatikai rendszerek köre. Ezek egy része egyéb szolgáltatásokhoz kapcsolódik, s így kezelése az adott szervezet felkészülése során megoldható (pl. áramszolgáltatás). Különösen érzékeny terület ugyanakkor például az egészségügy (műszerek, kezelőgépek stb.), illetve a lakossági felhasználási eszközök. Ezen a területen jogi eszközökkel is ösztönözni kell a termék létrehozóját, üzemeltetőjét a szükséges lépések megtételére, illetve megfelelő információk eljuttatásával segíteni kell a felkészülést.

A Kormány az ismertett szempontok alapján alakította ki cselekvési programját, amelyben a társadalom egyes szereplői részére eltérő feladatok fogalmazódtak meg. Ez az eltérés a szereplőktől elvárható magatartásra és az állami szerepvállalás jellegére egyaránt vonatkozik.

4. A FELADATOK

Az évszámprobléma kezelésében a kormányzatnak az érintettek egyes csoportjai vonatkozásában eltérő lehetőségei és feladatai vannak. A problémára adandó hatékony és célirányos válasz megköveteli, hogy a feladatok meghatározása az érintettek szerint csoportosítva történjen.

4.1. A piacgazdaság résztvevői

A piacgazdaság résztvevői vonatkozásában az állam közvetlen, direkt beavatkozást általában nem végez.

Az egyes specifikus szereplők szerint csoportosítva a kormányzati feladatok az alábbiak:

— Az állampolgárok

Megfelelő tájékoztatással el kell kerülni a tájékoztatlan-ságból, az esetleges rémhírterjesztésből, egyes érintett szolgáltatók, termék-előállítók esetleges tisztességtelen piaci magatartásból adódó pánikhangulat kialakulását. Fel kell világosítani az állampolgárokat mint fogyasztókat, vásárlókat a jogaikról, valamint azokról az egyszerű, mindenkitől elvárható ellenőrzési, megelőzési tevékenységekről, amelyek végrehajtásával teljes nyugalommal folytatható a normál életvitel. Ehhez mind a 2000. év probléma menedzselésére kijelölt központi szervezetnek, mind az állampolgárok részére nyújtott szolgáltatások felügyeletében érintett állami szerveknek közvetlenül, illetve a szolgáltatást nyújtókon keresztül megfelelő kiadványokról és a tájékoztatás más formáiról gondoskodniuk kell. Jogi eszközökkel elejét kell venni az állampolgárok kiszolgál-

tatottá válásának, s egyben meg kell akadályozni a spekulatív, a jelenséggel visszaélő állampolgári magatartást is. A központi menedzselési szervezetnek kezdeményeznie kell a szükséges jogszabályok kiadását. Szükség esetén az állam átmeneti intézkedésekkel gondoskodik arról, hogy az állami szolgáltatási rendszerekben fellépő esetleges zavar az állampolgárokat ne érthesse közvetlenül (pl. nyugdíjfizetés stb.).

— A kisvállalkozások

Ezeknél a szervezeteknél hazánkban még igen kezdetlegesnek tekinthető az informatika alkalmazása, amely elsősorban az alap adminisztrációra korlátozódik. A működési zavarok elhárítására ugyanakkor ezeknek a szervezeteknek többnyire nincsenek megfelelő forrásaik. Az állam a kisvállalkozások csekély gazdasági tartalékaira való tekintettel az általuk nagy számban használt informatikai technológiáknál a probléma kezelésére vonatkozóan információkat szolgáltat.

— A közép vállalkozások

Segít az ebben a körben legerjedtebb típus alkalmazásoknál a probléma felismerésében, a lehetséges kezelésére vonatkozó információk összegyűjtésével, közzétételével, szorosan együttműködve az érintett kamarákkal, társadalmi szervezetekkel.

— Nagyvállalkozások

Az ezeknél a szervezeteknél feltételezhető menedzselési profizmus miatt indokoltan nem lehet szükség kormányzati segítségre. Ebben a szférában a gazdaság stabilitásának felügyeletéhez a Kormánynak szüksége van olyan folyamatos tájékozódásra, amelyből a felkészülés mértéke figyelemmel kísérhető, és időben kiderülnek az esetleges zavarok. A Kormánynak ugyanakkor gondoskodni kell a nagy cégek működésében lényeges pénzügyi vonzatú állami szolgáltatások folyamatosságáról (vám, áfa).

— A beágyazott rendszerek felelősei

Sajátos feladatkört jelentenek az úgynevezett beágyazott rendszerek, ahol a számítógép (pl. mikroprocesszor) — esetenként a felhasználó tudta nélkül — egy rendszer beépített részét képezi. Az előbbieken említett feladatmegfogalmazás az olyan beágyazott rendszerekre érvényes, ahol az alkalmazó a rendszert ismeri, s a működésben tartásáról tudatosan képes gondoskodni. Ebbe a kategóriába sorolhatók például a termelőeszközök informatikai jellegű vezérlései is. Ugyanakkor külön feladatkörként jelenik meg a rendszert nem ismerő felhasználóknál található beágyazott rendszerek köre. Ilyenek tipikusan a lakossági felhasználók. Veszélyeztetettnek tekinthetők egyes szolgáltató intézmények is (pl. egyes egészségügyi berendezéseknél sem mindig azonosítható a szállító, hazánkban nem ismert a gyártó). Ebben a feladatkörben a forgalmazókon kívül az adott eszközhalmazra garanciális, szavatossági, illetve egyéb javításokat végző szervezetek közreműködése szükséges az egyes berendezések veszé-

lyeztettségére vonatkozó információk közzétételében, illetve a lehetséges intézkedések meghatározásában. Ehhez a kamarák aktív segítsége, illetve egyéb ösztönző intézkedések szükségesek. Az állam ezen a területen a lényeges problémákat okozó termékcsoportoknál (pl. otthoni használatú egészségügyi műszerek) az információk közzétételéhez segítséget nyújt.

4.2 A stratégiai cégek

A piaczgazdaság résztvevői vonatkozásában megfogalmazott feladatokon túl az állam a 2000. év dátumváltási problémakör szempontjai alapján az ellátás és a gazdaság működőképességének biztosításához a stratégiaileg fontos szervezetek részére a védelmi igazgatási feladatkörhöz kapcsoltn további feladatokat is megfogalmaz.

— Működési zavarelhárítási tervek

A stratégiai szolgáltatások esetében az állam elvárja, hogy az informatikai támogatás zavaraira a szolgáltatást nyújtó szervezet megfelelő elhárítási tervvel rendelkezzen.

— Monitorozás

Az ellátásban fontos szervezetek felkészülését a védelmi igazgatásról szóló jogszabályok alapján a megfelelő védelmi igazgatási apparátus kötelező adatszolgáltatásra építve felügyeli. Ez nem sérti a vállalkozások érdekeit, mert az így gyűjtött adatok csak a fenyegetés elhárítására való felkészülést, illetve a konkrét szükségintézkedéseket szolgálhatják, egyéb felhasználásuk a jogszabályokból adódóan tilos. A kiemelten ellenőrzött szervezetek közé tartoznak a biztonsági okból lényeges intézmények is (például az atomenergia, a légi közlekedés irányítás szervezetei stb.).

4.3. Az állami tulajdoni hányaddal befolyásolható cégek

Az általános piaci szereplők vonatkozásában támasztott követelményeken túl az államnak élnie kell tulajdonosi jogköréből fakadó lehetőségeivel a probléma kezeléséhez. Az államnak a tulajdonosi jogait gyakorló szervezeteken (személyeken) keresztül — ÁPV Rt. stb. — a cégek menedzsmenjtől tulajdonosi elvárásaként kezdeményeznie kell a 2000. probléma megfelelő szintű kezelését. Egyben ezeknek a szervezeteknek a felkészülés monitorozásában is közre kell működniük (periodikus információ kérés).

4.4. A központi közigazgatási szervezetek

A központi közigazgatás esetében a Kormány közvetlen irányítási jogköréből adódóan lehetőség nyílik a szükséges intézkedések közvetlen tervezésű, menedzselésű végrehajtására. A rendelkezésre álló rövid időre való tekintettel a feladathoz illeszkedő irányítási struktúrák kialakítása és feszes ütemterv betartatása szükséges.

— Kiemelt rendszerek menedzselése

A társadalom folyamatos működőképessége szempontjából lényeges, dátumkritikus rendszereket (amelyeknél

átmeneti zavar is komoly problémákat okozna) a többi informatikai rendszertől elkülönítetten kell kezelni. Ide tartozik például a vám, az áfa, a kincstári elszámolás és a bűnüldözéshez szükséges mértékben a személyi adatnyilvántartás. A rendszerek kijelöléséről a kormánybiztos dönt, és folyamatos felügyeletet gyakorol.

— Kormányzati informatikai rendszerek

A kormányzatban megjelenő informatikai problémák esetében törekedni kell a hibás rendszerek központi, egy-egy megoldással való kiváltására.

— A szolgáltatás fenntarthatóságának vizsgálata

A probléma gazdaságos kezelésének eléréséhez a szervezeteknek első lépésben a szolgáltatásaik folyamatosságának biztosításához kell működési zavarelhárítási tervet készíteniük. Ezek a vizsgálatok adják meg az alapot annak eldöntésére, hogy milyen rendszerek működésben tartása kulcskérdés.

— A felkészülés végrehajtása

Az előbbieken ismertetett feladatok elvégzéséből adódó információk figyelembevételével az egyes szervezetek maguk végzik el a működésük felkészítését a 2000. évszám használatára. A felkészülésre minden szervezetnek tervvel kell rendelkeznie, a tervről illetve a végrehajtásának állapotáról a kormánybiztos folyamatosan tájékoztatni kell.

4.5. Az önkormányzati szervezetek

Az önkormányzatok esetében a Kormány beavatkozási lehetőségei korlátozottak, ezért e terület felkészülése részben eltér a központi közigazgatásban alkalmazott megoldásoktól. Hangsúlyozni kell, hogy az átállási feladat nem csak az önkormányzatok közvetlen intézményi hátterére (polgármesteri hivatal), hanem az önkormányzati intézményekre (iskola, kórház stb.) is vonatkozik.

— Típusmegoldások kialakítása

Az önkormányzatoknál meglévő tipikus feladatkörök egy részének zavartalan működése érdekében a kormányzat informatikai támogatást nyújt.

— Szolgáltatás működésben tarthatóságának vizsgálata

Az önkormányzati szervezeteknek is célszerű működési zavarelhárítási tervet készíteniük szolgáltatásaik folyamatos fenntartására, amelyben az informatikai támogatás működési zavarainak kezelésére kell elsődlegesen felkészülniük.

— A felkészülés elvégzése

Az egyes szervezeteknek maguknak kell elvégezni a folyamatos működésüket garantáló felkészítést az előbbieken ismertetett feladatok végrehajtásának állapotából adódó információk figyelembevételével. A felkészülés állapotáról a kormánybiztos informálni.

5. SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK

Az előbbieken megfogalmazott feladatok végrehajtásához konkrét intézkedések szükségesek. A feladat összetettsége, s az ismeretlen összetevők nagy száma miatt sem célszerű az összes szereplőre kiterjedő részletes központi tervet készíteni. Az itt megfogalmazott intézkedéseket lebontva, a kapcsolódó feladatokat meghatározva minden közreműködő részéről további tervek kidolgozása szükséges.

5.1. Szervezeti háttér

A feladat lényeges eleme a szükséges intézkedések kezdeményezése, összehangolása és az érintettek tájékoztatása. Az állam ehhez kapcsolódó feladatkörére központi menedzselési szervezetet kell kialakítani a következő felépítéssel:

— A problémakör kormányzati szintű összefogója a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Feladatkörébe tartozik a téma kormányzati szintű felügyelete, a közvélemény hiteles tájékoztatása, a kormányintézkedések, illetve magasabb rendű jogszabályok kezdeményezése, az átfogó jogi kérdések felügyelete, a témakör kormányzati szintű képviselője nemzetközi szinten, valamint a cselekvési program és a vonatkozó pénzügyi keretek felhasználási terveinek elfogadása.

— Évszámprobléma-kezelési kormánybiztos

Kormánybiztosot kell kijelölni a problémakör hatékony összefogója, a Kormány megfelelő tájékoztatása, a MeH-et vezető miniszter feladatainak tehermentesítése érdekében, valamint az egyes területek tevékenységének koordinálására, a társadalmi intézményrendszerekkel való kapcsolattartás biztosítására, a feladat operatív irányítása. A feladat jellegéből adódóan a kormánybiztos az egyes szakfeladatokat és az ehhez kapcsolódó felelősséget nem vállalhatja át. A kormánybiztos tevékenységét titkárságnak és problémamenedzsereknek, menedzsereknek kell támogatnia. A kormánybiztos rendelkezik a probléma megoldását segítő központi költségkeret felett, figyelemmel az eddig e téren tett kötelezettségvállalásokra. Kinevezése után felmerülő feladatokra számára külön költségkeret biztosítandó.

Az évszámprobléma-kezelési kormánybiztos feladatai a 2000. év problémáival kapcsolatosan:

- koordinálja a kormányzati lépéseket;
- felügyeli a Kormány cselekvési programjának a végrehajtását;
- előterjesztéseket készít a szükséges kormányzati intézkedésekre, illetve véleményezi azok informatikai vonatkozásait;
- rendszeresen tájékoztatja a Kormányt a felkészülés, illetve problémakezelés állapotáról;
- részt vesz a Kormány az érintett tárgykörrel kapcsolatos ülésein;

f) kapcsolatot tart a Kormányzati Ellenőrzési Irodával, az Állami Számvevőszékkel és az Informatikai Tárcaközi Bizottsággal;

g) monitoringrendszert hoz létre és működtet a Y2K-val kapcsolatos helyzet áttekintésére;

h) ellátja a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter által meghatározott feladatokat a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartásban;

i) tájékoztatást ad a média számára;

j) összegzi a tapasztalatokat egy esetleges későbbi informatikai katasztrófa elhárítására céljából, valamint az informatika társadalmi hatásainak felmérésére korlátozott regionális szerepvállalás indokolt.

— A feladatkör szakmai összefogásának felelőse a Miniszterelnöki Hivatal (a továbbiakban: MeH) informatikai helyettes államtitkára

Feladatkörébe tartozik a részvétel a problémakör cselekvési programjának kidolgozásában, aktualizálásában, az államigazgatásra kötelező információpolitikai útmutatások (pl. központi szolgáltatásként kialakítandó rendszerek meghatározása) kiadása, valamint az informatikai szakmai támogatás a védelmi felkészülésben.

— A zavarok elhárításának kezelésére való felkészülés felelőse a MeH Biztonságpolitikai és Védelmi Koordinációs politikai államtitkára

Feladatkörébe tartozik a védelmi igazgatási rendszer eljárásrendjének, módszertanának kiegészítése informatikai fenyegetések kezelésére, a megfigyelés (monitorozás) működtetése, működési zavar elhárítási tervek készítése, védelemszervezési támogatás az informatikai koordinációs terület számára, az esetleges zavarok esetében a tervek alapján a szükséges elhárító intézkedések megtételének koordinálása, elhárítási gyakorlatok szervezése.

— MeH 2000. év probléma menedzserek

A feladat operatív irányíthatósága érdekében a fentiekben említett felelősöknek alárendelve a Miniszterelnöki Hivatal szervezeti rendjén belül a koordinációs, felügyeleti feladatra megfelelő szakmai felosztás szerint menedzserek kijelölése szükséges. Az informatikai és a védelem felkészülési terület mindenképpen külön operatív menedzserek kijelölését igényli. A kormánybiztos támogatására az operatív munkacsoportok számának megfelelő létszámú menedzser kinevezése szükséges. A szupervizori teendők ellátására a szükséges forrásokat biztosítani kell.

— Ágazati (szakterületi) munkabizottságok

Az ágazatokat lefedő állami szervek, főhatóságok, illetve szükség esetén a kiemelt ágazati szereplők képviselőiből alakuló munkabizottság(ok), amelyek az ágazati (szakterületi) szintű feladatok megfogalmazásában, a szükséges lényegi egyeztetések koordinálásában segíti(k) a tárcákat. A feladatkörben illetékes felügyeleti szerveknek — ahol ilyen létezik — jelentős szerepet kell ellátniuk a munkabizottságok működésében. A munkabizottságokba a kap-

csolódó szervezetek képviselőit is meg kell hívni. A munkabizottságon az elvégzett feladatainkról rendszeresen beszámolnak a kormánybiztosnak.

— Az ágazatok állami szervezeteinek felkészüléséért, a nem állami szervezetek felkészülésének nyomon követéséért felelős az ágazati (szakterületi) évszámkezelési megbízott.

Feladatkörébe tartozik az ágazathoz tartozó állami intézmények esetében a felkészülés kezdeményezése, szükség esetén megfelelő utasítások kiadása, illetve kiadásának kezdeményezése, a felkészülés ellenőrzése. Az ágazatot felügyelő miniszter döntése alapján a feladat szakterületi felelősök kijelölésével delegálható az érdemi felügyeletet ellátó szintre. A megbízottak rendszeresen beszámolnak a kormánybiztosnak.

A társadalmi és érdekképviseleti szervekkel (kamarák, szövetségek) való egyeztetések alapján ki kell alakítani a piaci szereplőkkel való folyamatos kapcsolattartás hatékony formáját is, amelynek kezdeményezése a kormánybiztos feladata.

5.2. Monitorozási rendszer bevezetése

A takarékos felkészülés lényeges eleme, hogy a menedzselő szervezet pontos képet kapjon a valós helyzetről, a folyamat alakulásáról és ennek ismeretében kezdeményezhesse a szükséges központi lépéseket. Ehhez megfelelő monitorozási rendszer bevezetése szükséges. A monitorozás három szintű legyen. A stratégiai cégek esetén a védelmi igazgatási apparátusra támaszkodik, az államigazgatási intézményekre a menedzselési szervezet saját maga végzi, a társadalom többi része vonatkozásában pedig valamely más megfelelő apparátussal kell elvégeztetni (KSH, ágazati adatgyűjtést végző szervezetek stb.). A stratégiai cégekre vonatkozó adatgyűjtés alapját a nemzetgazdasági fenyegetésekkel szembeni felkészülést biztosító jogszabályi háttér teremti meg (honvédelmi törvény, a nemzetgazdaság védelmi felkészítéséről és védelmi célú tartalékolási tevékenység szabályozásáról szóló Korm. határozat). A közgazdasági informatikai rendszereire vonatkozó adatgyűjtést az informatika koordinációjának erősítését segítő nyilvántartási rendszer felállítására is fel kell használni. A társadalom egészére vonatkozó adatgyűjtésnél az informatika társadalmi helyére vonatkozó kérdéskörökre, az információ társadalom irányába történő fejlődés nyomon követésére is alkalmas adatgyűjtési rendszert célszerű kialakítani. A feladatok a következők:

— A stratégiai területekre a 2000. év problémára kiterjesztett megfigyelési körű monitorozási rendszer meghatározása, informatikai háttérének kialakítása, a monitorozás működtetése (a védelmi-igazgatási rendszerébe illesztve).

— Az államigazgatás és az országos szintről érkező információk feldolgozása és működtetése. A feldolgozást figyelő rendszer kialakítása a MeH informatikai helyettes államtitkár feladata.

— A Kormányfolyamatos tájékoztatása a kormánybiztos feladata.

Az alábbi szektorok működésére vonatkozóan

- Elektromos energiaszolgáltatás.
- Pénzügyi területek:
  - = pénzforgalmi rendszerek (bankok);
  - = államháztartást kezelő rendszerek (vám, adó, kincstár, nyugdíj, társadalombiztosítás stb.);
  - = számviteli rendszerek.
- Távközlés.
- Egészségügy.
- Közlekedés.
- Lakossági alapellátás.
- Honvédelem.
- Országos nyilvántartások.
- Közszolgálati rádió és televízió.

5.3. A jogi háttér biztosítása

Általános nemzetközi vélemény szerint a probléma megfelelő kezelésében a stratégiai fenyegetettség miatt nem lehet a normál jogérvényesítési gyakorlatra hagyatkozni, egyszerű jogi eszközök alkalmazására redukálni a problémát. Ugyanakkor hiba lenne a jogi környezetet, a jogi eszközhalmazt kihagyni a feladat megoldásából. Ma már azonosíthatók a következő feladatok, amelyekhez a megfelelő formákat még meg kell határozni:

— „Nem vis maior” kimondatása

A 2000. probléma kezelésében komoly segítséget jelent a probléma jogi helyzetének megfelelő értelmezése. Az esetlegesen bekövetkező gazdasági károk után a felelősséggel kapcsolatos tömeges perek egyrészt nem pótolják a kieső GDP-t, másrészt az amúgy is túlterhelt igazságszolgáltatási apparátust hozzák lehetetlen helyzetbe. A cél tehát, hogy a felek világosan lássák felelősségüket. A szállítók számára világossá kell tenni, hogy nem tekinthetik vis maiornak a problémát, s a szavatosság (beleértve az időtartamot) értelmezése alapján világossá kell tenni azt is, hogy mely termékcsoportért felelnek, melyekért már valóban nem.

— A szereplőktől elvárható magatartás a probléma-elhárításban

A 2000. probléma kezelésének körében, az egyes társadalmi szereplők jogi gondosságának pontos rögzítésével előzetes tájékoztatók kiadása szükséges, melyek jogi előkészítése rendezendő feladat. Ezen tájékoztatókban egyértelműen ki kell mondani, hogy az egyes szereplők gondatlan magatartása nem szolgálhat alapul az állami felelősség megállapításához.

— Az adatgyűjtés legalizálása

A 2000. problémához kapcsolódó monitorozásnak ad hoc jelleg helyett a normál stratégiai fenyegetésekkel szembeni felkészülési folyamatba kell illeszkednie, hiszen az informatikai rendszerek kiesése, illetve meghibásodása

máskor, más okból is hasonló fenyegetést jelenthet. Ehhez az adatgyűjtéssel kapcsolatos joganyagokat pontosítani kell (bevont szervezetek köre, a bekért adatok). Az ebből az adatgyűjtésből származó adatok értelemszerűen titkosak, csak a felkészülést és elhárítást szolgálhatják. Mivel jelentős igény van a felkészüléssel kapcsolatos tájékoztatásra, az egyes szervezetek felkészülésével kapcsolatos információkra, az ilyen jellegű adatgyűjtési és tájékoztatási rendszer jogi háttérét is tisztázni kell (illetve szükség esetén ki kell alakítani). Mindkét feladatnál az adatvédelmi biztos véleményét figyelembe kell venni.

— Átmeneti szabályok bevezetése

A műszaki gondok súlyosságának kellő ismeretében átmeneti intézkedések kiadásával a problémák mérsékelhetőek, mivel a társadalomnak tipikusan nem az informatikai eszközök működésére, hanem valamely szolgáltatásra van szüksége. Például, amennyiben a felkészülés nem volna kellően megnyugtató, a pénzügy, a kereskedelem területén, az év első munkanap munkaszüneti nappá való nyilvánítása, vagy bankszünnapok elrendelése a fellépő hibák elhárítására több időt biztosítana. A szóba jöhető átmeneti intézkedéseket alapos hatáselemzésnek kell megelőzni.

5.4. Tájékoztatás

Kulcsterület a probléma kezelésében a tájékoztatás megfelelő megszervezése. Várható, hogy egyes üzleti körök — részben bevételeik növelésére, részben a felelősség elhárítására — igyekeznek pánikhangulatot kelteni, amiben a sajtó egy része is érdekelt (a „szenzáció” keresés természetesen jelenség a médiában). Ezt a veszélyt kompenzálni csak átgondolt, higgadt, folyamatos tájékoztatással lehet. A tájékoztatás során minden önkéntes lehetőséget — lásd: FORUM 2000. — is ki kell használni. A tájékoztatás területén a legfontosabb feladatok a következők:

— Kiadványok

A probléma kezelésének állami feladatai között kiemelkedő jelentősége van a széles körű tájékoztatás megszervezésének.

— Internet (Web)

Az évszámkezelési problémával kapcsolatos tájékoztatásban a közép- és nagyvállalkozások, illetve egyes értelmiségi rétegek esetében egyre növekvő szerepe van az Internetes tájékoztatásnak. Ez a csatorna a fiatalok tájékoztatásában is jelentős szerepet játszik. Ugyanakkor tisztában kell azzal is lenni, hogy a hazai fejlettség még nem olyan szintű, hogy az Interneten hozzáférhető információkat társadalmi szintű tájékoztatásnak tekinthessük.

— Oktatás, ismeretterjesztés

Az állam tanfolyami rendszerű központi oktatásokat csak a kormányzaton belüli gondok kezelésére szervez, mert a probléma szerteágazó volta miatt kellő gazdasági hatékonysággal a szélesebb körű oktatás menedzselését

nem vállalhatja fel. Ugyanakkor különösen az egyetemi és kutatói intézményhálózatoknál a szakmai szervezeteknél ösztönzi, és információkkal segíti a kapcsolódó oktatások beindítását. A rádió és a televízió lehetőségeit fokozatosan ki kell használni, beleértve külföldi és hazai filmek, műsorok adaptálását is.

— Konferenciák, rendezvények

A kormányzat elősegíti a felkészülésben szerzett tapasztalatok önkéntes cseréjét az egyes szervezetek, cégek között, ehhez konferenciákat szervez, illetve ilyeneken részt vesz.

— Ügyfélszolgálat

Mivel a probléma állami szolgáltatásokat is érint, illetve a megoldásban legalább információs segítséggel az állam is részt vesz, a kapcsolódó tájékoztatásra megjelenő tömeges igényt az intézményeknek kezelni kell.

— Felkészülési információk közzététele

Mivel a problémával kapcsolatos nyilvános tájékoztatásra is igény van, a jogi háttérrel foglalkozó részben említettek szerint megfelelő jogszabályi háttérrel a monitorozási rendszertől független adatgyűjtésről is gondoskodni kell. Ez az adatgyűjtés jelentős részben önkéntes alapon, például a kamarák bevonásával végezhető el.

5.5. Központosított közbeszerzés

A központosított közbeszerzésbe bevont szervezetek esetében természetes követelmény, hogy a beszerző apparátus a szakterületéhez tartozó beszerzésekben aktívan közreműködjön. A kormánybiztos sürgős és indokolt esetben a közbeszerzési eljárás alól felmentést adhat.

5.6. Útmutatók a közigazgatásnak

A közigazgatásban érvényesíteni kell az állam szervező, módszertani irányító felhatalmazását, ezért ezen a területen a lényeges kérdésekre kötelezően alkalmazandó útmutatókat kell kiadni. A sürgősen kidolgozandó dokumentumok a következők:

— Veszélyelhárítás tervezésének módszere

Lényeges, hogy a közigazgatás normál működésének biztosítására minden szervezet elkészítse a veszély-, illetve katasztrófa-elhárítási tervét. Ebben ugyan a legsürgősebb témakör a 2000. év probléma hatásainak kezelése, de a közigazgatás működése fenntarthatóságának szempontjait érvényesítve a terv kidolgozásánál egyéb fenyegetéseket is figyelembe kell venni.

— Egyszerű felülvizsgálati módszer alatechnológiákra

Elsősorban az önkormányzatoknál, illetve az államigazgatás területi szerveinél található nagyszámú, többnyire irodai feladatok támogatására használt informatikai eszközkháttér tipikus elemeire egyszerű felülvizsgálati eljárásokat kell kidolgoztatni, amelyekkel a szerve-

zetek be tudják határolni a problémát, s eldönthetik, hogy szükségük van-e, s milyen mértékben külső szakértői segítségre.

— Az információpolitika meghatározása

A megfelelő koordinációhoz elengedhetetlen, hogy minden résztvevő számára világosak legyenek a kormányzati prioritások, a követendő alapelvek, amelyeket — a 2000. probléma által érintett területekre mielőbb — információpolitikai dokumentumban kell összefoglalni.

5.7. Központilag menedzselte szolgáltatások kialakítása

A közigazgatásban a kormányzati szervezeteknél kötelező, az önkormányzatoknál választható módon a meglévők átmentése helyett egyes szolgáltatások új rendszerekkel történő kiváltásán van a hangsúly. Ezek a területek a tennivalók a következők:

— A szolgáltatások kijelölése

Lényeges a központilag kialakítandó szolgáltatások körének gyors kijelölése a kormányzati információpolitikai megfontolásokra alapozva. A szolgáltatás kialakítása az összes körülmény együttes figyelembevételével, így a szervezeti, személyi, pénzügyi háttér áttekintésével és szükség szerint átalakításával valósul meg.

— A szolgáltatások kialakítása

A 2000. évszám problémák kezelhetőségéhez a meghatározott szolgáltatási struktúrákat ki kell alakítani, a rendszereket létre kell hozni. A rendelkezésre álló idő nyilvánvalóan csak a szolgáltatások egy részének kialakítására elegendő, ezért lényeges a bevezetési tervek meghatározása, az esetleg szükségessé váló átmeneti időszakok kezelése is. Mindezek szükség szerint a szolgáltatások kialakításának részét képezik.

5.8. Vizsgálati eszközháttér támogatás a közigazgatási szervezeteknek

Az évszámkezeléssel kapcsolatos vizsgálatokhoz sok intézmény nem rendelkezik megfelelő eszközháttérrel, a normál működés csak korlátozottan teszi lehetővé, a meglévő eszközökön történő vizsgálódásokat ehhez szükséges forrásokat belső átcsoportosításból kell előteremteni. A stratégiai cégek felkészültségének monitorozásához a védelmi igazgatás eszközháttérét szintén fejleszteni kell.

5.9. Átállási próbák elvégzése

A probléma „elméleti” kezelése jelentős költségeket és nagyfokú kiszolgáltatottságot jelent. Mivel az informatikai rendszerrel kapcsolatban nemcsak a 2000. évszám miatt léphetnek fel gondok, mindenképpen ki kell alakítani a biztonságos mentési-helyreállítási rendszert.

5.10. Kormányzati intézményektől elvárt intézkedések

A fentiekben ismertetett, a kormányzati intézményekre vonatkozó intézkedéseken túl esetükre egyes konkrét feladatok már megfogalmazhatók. Ezek a következők:

— Működési zavarelhárítási tervek készítése

A társadalom számára a közigazgatási szolgáltatás működése, s nem az abban felhasznált esetleges informatikai támogatás a lényeges. Emiatt a közigazgatási szolgáltatásokra minden szervezetnek megfelelő működési zavarelhárítási tervvel kell rendelkeznie. A tervek kidolgozása alapján lehet egyértelműen állást foglalni az informatikai szolgáltatás kiesésének, illetve részlegesen helytelen működésének hatásáról, elfogadhatóságáról, a feltétlen megteendő intézkedésekről.

— Az érintettség meghatározása

A probléma esetleges jelentkezésének, vagy a helyes működésnek ellenőrzését elsődlegesen azoknál a rendszereknél kell elvégezni, amelyek működési zavarai a terv készítésénél lényegesnek mutatkoztak.

— Az átalakítások elvégzése

Azoknál a rendszereknél, amelyeknél a működés fenntartásához javításra van szükség, akkor kell elvégezteni a rendszer átalakítását, ha a ráfordítási igény kicsi, vagy a rendszer kiváltásának járulékos terhei túl nagyok, vagy pedig megfelelő átmeneti megoldás nem biztosítható. Mindez az intézmények feladata.

5.11. A program szakmai szervezeti eredményeinek és tanulságainak meghatározása

Megfelelő időtávból (1—1,5 év) visszatekintve analizálni kell a program eredményeit, a ráfordítások hatékonyságát. Az analízis során vizsgálendő az informatika társadalmi hatása, a társadalom informálásának módszertana is.

Melléklet

1. Szervezeti háttér felállítása

1. Kormánybiztos szervezete felállítása: 1999. május 30.
2. Egyéb államigazgatási szervezetek: 1999. június 30.

2. Monitorozási rendszer bevezetése

— A stratégiai területekre

1. Adatgyűjtési rendszer kialakítása: 1999. május 30.
2. Oktatás, tájékoztató: 1999. április 15.
3. Feladatkijelölő MVB ülés: 1999. május 30.
4. Szervezeti lista felállítása (MVB szinten): 1999. június 30.
5. Adatgyűjtés lefolytatása: 1999. május 30., szeptember 30-tól havonta (a kritikus szervezetekre)

6. Átállási (elhárítási) gyakorlat(ok): 1999. szeptember 15.

7. Országos helyzetértékelő értekezlet: 1999. június 30., szeptembertől szükség szerint gyakrabban.

8. Helyzetértékelő MVB ülések: 1999. szeptember 30., illetve felmérések eredménye alapján szükség szerint.

9. Válságkezelő tervek készíttetése: 1999. június 30.

— Az államigazgatás felkészülését figyelő rendszer kialakítása

1. Adatgyűjtési rendszer kialakítása: 1999. június 30.
2. Oktatás, tájékoztató: 1999. július 30.

— Az országos állapot felmérésére alkalmas adatgyűjtési rendszer kialakítása

1. Adatgyűjtési rendszer kialakítása: 1999. június 30.
2. Felmérése: 1999. augusztus 15., október 15. december 15.

3. Jogi háttér biztosítása

— Jogi kérdések tisztázása

1. Elvek tisztázása: 1999. május 30.
2. Hivatalos lépések megtétele: 1999. június 30.
3. Szükséges korrekciók: 1999. szeptember 30.

— Adatgyűjtés jogi alapjának biztosítása

1. Országos adatgyűjtés jogi alapja: 1999. június 30.

— Átmeneti szabályok bevezetése

1. Elvek tisztázása: 1999. október 15.
2. Hivatalos lépések megtétele: 1999. november 30., illetve szükség szerint.

4. Tájékoztatás adása

— Kiadványok: folyamatos.

— Web hely karbantartása: 1999., 2000., 2001. folyamatos.

— Oktatás: folyamatos.

— Konferenciák, rendezvények: folyamatos.

— Ügyfélszolgálat: 1999. június 30.

— Felkészülési és helyzetértékelő információk közzététele: 1999. szeptember 15. után folyamatos 2001. III. negyed-év végéig.

5. Közbeszerzési tevékenység

— Államigazgatási rendszerekben kiterjedten használt szoftvertermékekre: 1999. június 30.

— Központi információ, tesztelés és szolgáltatói háttér: 1999. június 30.

6. Útmutatók a közigazgatásnak

— Válságközpont kialakítása: 1999. szeptember 30.

— Katasztrófa-elhárítás tervezés módszertani útmutató: 1999. június 30.

— Egyszerű felülvizsgálati módszer alaptechnológiákra: 1999. június 30.

— Információpolitika meghatározása (az évszámproblémában érintett kérdéskörökre): 1999. május 31.

7. Átállási próbák elvégzése

— Mentési eljárások kipróbálása adatvesztés kizárására: 1999. június 30.

— Kísérleti átállás a hiba nagyságának felmérésére: 1999. július 30.

— Elhárítási gyakorlatok: 1999. szeptember 15.

8. Kormányzati intézmények elvárt intézkedései

— Katasztrófa-elhárítási tervek készítése: 1999. május 30.

— Érintettség meghatározása: 1999. június 30.

— Átalakítások elvégzése: 1999. október 15.

— Átmeneti megoldások kialakítása: 1999. október 15.

9. Feladatok 2000-ben

— Havi tájékoztató készítése az átállásról: 2000. január—2001. június 30.

— Tájékoztató készítés a 2001-ben várható hatásokról: 2000. augusztus 30.

— Az informatika társadalmi hatásainak elemzése: 2000. december 30.

10. Feladatok 2001-ben

— Az informatikai katasztrófa-helyzet-elhárítás tapasztalatainak összegzése: 2001. június 30.

— Átmeneti feladatok, intézkedések feloldása, új rendszerekre való migrálás befejezése: 2001. december 30.

Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnökének

k ö z l e m é n y e

a személyi jövedelemadó meghatározott részének felhasználásáról rendelkező magánszemély nyilatkozatára igényt tartó egyház részére történő technikai szám kiadásáról

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló — módosított — 1996. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Tv.) 11. §-ának (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal a Tv. 4/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kedvezményezett részére a következő technikai számot adja:

Sorszám	Kedvezményezett	Technikai szám
---------	-----------------	----------------

1.	Forrás Egyháza	0774
----	----------------	------

*Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
elnöke*

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 1999. évi 50. számában kihirdetett, a gyógyászati segédeszközök rendelkezéséről, társadalombiztosítási támogatásának összegéről szóló 30/1995. (IX. 12.) NM rendelet módosításáról rendelkező 14/1999. (VI. 9.) EüM rendelet

— 2. §-ának (2) bekezdése helyesen:

„(2) Az R. kiegészül az e rendelet 2. számú mellékletével megállapított 7. számú melléklettel.”

— 2. számú melléklet a 14/1999. (VI. 9.) EüM rendelethez cím alatti szövegrésze helyesen:

„7. számú melléklet a 30/1995. (IX. 12.) NM rendelethez”

(Kézirathiba)

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Szerkesztőségi iroda: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon/Fax: 266-5096.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönnyboltjában.

Éves előfizetési díj: 38 304 Ft. Egy példány ára: 90 Ft 16 oldal terjedelmig, utána + 8 oldalanként + 45 Ft.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407